

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti: Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN alezredes		Segédszerkesztő: BENEDEK MIHÁLY őrnagy	
Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.		Postatakarékpénztári csekkzámla: 25.342.	Megjelenik: minden hónap 1-én és 15-én Telefon: 153-079.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,

Hiszek egy isteni örök igazságban,

Hiszek Magyarország feltámadásában.

Amen.

Partizánok.

„... a megszálló csoport seregtestei a tömegesen felbukkanó ellenséges partizán hordákkal kemény harcokat vívtak...” — mondja a *Kormányzó Úr Ő Főméltósága* húsvéti üdvözlésében, amelyet a megszálló seregtestekhez intézett.

Ugyanekkor már az ügyészség őrizetében voltak azok a partizánok, akik Győrben nagyszabású szabotázsra készültek, akik azonban magyarul beszéltek, ennek a nemzetnek tagjai, magyar életek és vagyonok elpusztítása volt a feladatuk és céljuk. A megszálló csapatokkal szembeszálló partizánoknál gyalázatosabb hordák ezek, mert, egyebektől eltekintve, nem nyílt vagy nyílttá váló harcban, hanem elkendőzötten szállottak szembe a magyar sors védelmezőivel, mindnyájunkkal.

A Hadúr által tolmácsolt üdvözlés a húsvéti örök igazságért, a feltámadásért küzdő testvéreink és fiaink felé szállott, odanyújtott kezünk erős és meleg volt, a győri húsvéti esemény nemcsak a tűzben-vérben állók elpusztítását akarta, hanem mindannak, ami magyar és a kinyújtott kéz az ekrazit gyújtósinórja felé nyúlt.

A kettőt így, egymás mellé kell állítani és okoskodások nélkül a meztelen valóságot kell nézni, mert aki életet akar, az ne okoskodjék. A nemzet élet-akarása, amelynek a közbiztonsági szervek elsővonalbeli kifejezői a maguk hivatásával, ma minden másnál égőbb kérdés. Erre mutat mindkét húsvéti esemény.

Az, amelyik rombolni akar, világosan látja a lelkeséget, amellyel ezekben a napokban a magyar telítve van és éppen ezért nyúl partizán harcmodorhoz, alattomos, gyilkos eszközökhöz. A kapocs az otthon és az arcvonal között szorosabb, őszintébb és szeretetteljesebb, mint bármikor. A magyar vércseppek súlyára ma jobban figyel a nemzet, mint történelme során bármikor, mert világos a jövője: *vagy — vagy*. Átmeneti megoldás nincs, az csak látszat volna, amely magában hordaná a gyökértelességet s ezzel a pusztulást.

Ezt a magyar vércseppet akarta a győri szabotázs folyammá duzzasztani. Az ítélet, akármilyen lesz, eléggé súlyos nem lehet. Az ítélettel azonban még nincs elintézve ez a gyalázatos esemény, az a húsvéti „köszöntés”. A mi részünkre nincs elintézve.

Valahol az országutak egyikén, egy útkereszteznél magas, tákolt emelvényen régi, összetörött gépkocsi van felerősítve; az arra haladó gépkocsisok figyelmét nem kerülheti el. Arra figyelmeztet az, hogy a gyors hajtás bizonyára nagy áldozatot fog követelni elébb-utóbb, a józan mérséklés előnyösebb. Amint ezt a figyelmeztetőt oda kellene állítani minden útra, minden kilométer-kő mellé, úgy a győri szabotázs-esetet is oda kellene állítani a magyar arcok és magyar öklök elé, hogy ne feledkezzenek meg pillanatra sem ebben az élet-halál küzdelemben azokról, akik eképpen akarják csökkenteni a megmérhetetlenül drága magyar életet.

Ezt a csendőrnek sem szabad felejténie.

Ez a győri eset arra mutat, hogy a nyitott szem, a jó figyelés, az okosan megszervezett hírszerzőrendszer milliókat menthet meg. Ez a munka, a legelső munkája kell, hogy legyen a járőrnek és az őrsnek, éjjel-nappal, otthon és nem otthon és ebben a munkában megállani, elfáradni, vagy elkedvetlenedni nem szabad soha senkinek. Ezt a munkát el kell ismerni és elő kell segíteni, itt nem játszik szerepet idő és pénz, nem jöhet eléje más és a kötelességek tízparancsolatában ezé az első hely!

Nem könnyű munka, de csak akkor válik nehezé, ha kiesik a tenni akaró lélekből valami: a szorgalom, a türelem, a fáradhatatlanság s akkor a kár, a sebek, a pusztulás nagysága... kiszámíthatatlan.

Ma ebben az őrskörletben, holnap abban, ki tudja, mikor és hol?

Ma ez az ember válik partizánna, holnap amaz, ha megkörnyékezi a kísértés, a pénz, az erőszak és ha engedi, hogy megfertőződjék azzal a szellemiséggel, amely él itt a magyar földön, él, ha nem látszik is a maga szennyes voltában, de él! Már rámutatunk többször ezeken a hasábokon!

Ez a harc ugyanaz, mint az arcvonalon, mellékes, hogy eszközeiben más. Megnyilvánulásában más. Lényegben ugyanaz. A csendőr ennek a harcnak kipróbált, vérével már nem egyszer tanúságot tett harcosa. Éljen mindegyik bajtársnak a lelkében az erre hivatottság, azt elhűynyi, eltapostatni, megnyugodni ne engedje, mert a győri partizánok nem nyugszanak, nem fogynak és... magyar sorsunkat akarják eladni, elvesztegetni!

Csendőrerények.

Írta: CSEPI BÉLA alezredez.

Emelkedett erkölcsi felfogás.

A 'csendőrerények sorozatában a legszebb, legnemesebb erényről szólunk most: az emelkedett erkölcsi felfogásról. Ha ezt a meghatározást elismételjük magunkban, akkor tudatunk alatt is olyan érzés kél bennünk, amely magaslatra visz bennünket, ahonnan az alattunk kavargó életet tisztánlátó szemmel, felismerőképességgel szemlélhetjük. Ki ne ismerné azt a jó érzést, azt a megevezhetetlen lelki teltséget, amely akkor tölt el bennünket, amikor egy nagy hegy csúcsán állva körültekinthetünk óriási területeket és magunk alatt porszemnek látjuk az embereket. A lent járó ember szűk kis látóköréből megszabadulva megnövekedett területeken át látjuk az élet útjait és könnyen felismerjük a célokhoz vezető legjobb utakat. Végighordozzuk tekintetünket rég megjárt utakon és látjuk azt a sok kacskaringós vargabetűt, amelyet célunk után törekedve tájékozatlanságunkban sok keserves fáradsággal írtunk le és látjuk, hogy innen magasról irányítva, mennyivel könnyebben és gyorsabban értünk volna hozzájuk. De nemcsak a magunk útjait látjuk. Felismerjük embertársaink téves és felesleges útjait is és mint a hegyi pásztor, odakiáltással rávezethetjük őket a célhoz vezető helyes útra. Ez a magaslat az emelkedett erkölcsi felfogás csúcsa. Megkísérlem bajtársaimat erre a csúcsra felvezetni és megmutatom a csendőri

MAGYAR HAJNAL FELÉ!

Már harsonázik a tavaszi ég...
Testvér! Hallod az új idők szavát?
Ébredj, ki alszol örtüzed előtt
És vidd a lángot száz határon át!

Még éj van: csodás fényt szór a Tejút,
Mint kacagányos őseink felett...
De a hajnal az még szebb csoda lesz:
A pusztákon is rózsá teget.

Testvér! Kemény az öklöd és szíved?
Hát tarts velünk, mert kemény csata vár!
Mondd, kell szebb bér, ha kibontakozik
A magyar télből a tavasz, a nyár?...

Dalolj és harcolj milliók helyett,
Mert végső harcra indul a Sötét...
És tudd meg: Benned rejti a Jövő
Új ezredév ezer ígérését.

Hát rajta! Ne félj: erősek vagyunk!
Konkolyok ellen a kardunk se kell,
Csak kar és szív, melyben az ősi föld
Vasakarata s hite énekel.

És most hajrá! Ne bánd, ha vérzel is...
Előre tüskén, tűzön, jégen át!...
Hisz száz kürt zúg, millió szív veri
A magyar föld szerelmes himnuszát...

vitéz ZERINVÁRY SZILÁRD
főhadnagy.

élet helyes és helytelen útjait, hogy azután mindegyikünk szolgálati és magánélete könnyen járt utakon haladhasson és a célokhoz könnyen elvezessen. Nem könnyű a csúcsra vezető út, sok erőfeszítést, lemondást, kitartást követel meg tőlünk, de mindent megér.

*

Minden ember törekszik valamire. Senki sem él úgy, hogy élettelen tárgy gyanánt csak hagyja magát az idő vas foga által megöröltetni, vagy az ember állat által kényre-kedvre kiszolgáltatni. A gazdag ember is arra törekszik, hogy a többiek előtt tekintélye legyen, tiszteletben tartsák, irigyeljék, vagy, ha csak arra is, hogy zavartalanul és háborítatlanul éljen. A leglustább, a legközönyösebb ember is törekszik legalább létének fenntartására, élelmének, ruházkodásának biztosítására. Minden ember tehát törekszik valamire! Ez a törekvés azután lehet építő vagy csupán megtartó. Ha én kitűzök magamnak egy célt, akkor azt csak a cselekvések hosszú sora után remélhetem elérni, tehát folytonosan dolgozom, tennem kell valamit. De azt is figyelembe kell vennem, hogy nemcsak én cselekszem folytonosan, hanem a körülöttem élő emberek is, és én velük találkozhatom, összekerülhetek, összeütközhetem, vagy együtt haladhatok. Ilyenkor velük együtt, vagy velük szemben tennem kell valahogyan valamit. Törekvéseimben tehát nemcsak a magam céljainak elérése végett kell cselekednem, hanem embertársaimmal szemben is kell valahogyan viselkednem. Ez a cselekvés és ez a viselkedés szabja azután meg, hogy céloimat miként érem el.

Azt könnyen megérthetjük, hogy bármire is törekszünk, nem cselekedhetünk és nem viselkedhetünk akárhogyan. Ha valaki meg akar gazdagodni, akkor nem szabad a vagyont pl. lopással, csalással, rablással, sikkasztással szereznie. Ha ketten pályáznak egy állásra, akkor nem szabad a társat pl. megöléssel, vagy színlelt bűncselekmények miatti börtönbejuttatással félreállítani. Ha valaki felteszi magában, hogy neki lesz a legszebb háza, akkor ezt nem szabad úgy elérnie, hogy az övénél szebb házakat erőszakosan elcsúfítja, vagy tönkretesz. Ha azt akarja, hogy neki legyen a legszebb felesége, akkor ezt nem szabad úgy elérnie, hogy a más szebb feleségét elcsábítja, az övét pedig faképnél hagyja.

Látjuk tehát, hogy törekvéseinket nem szabad bármilyen cselekedettel vagy viselkedéssel elérnünk és érezzük, hogy van valamilyen szabály vagy törvény, amely eszközeinket és cselekedeteink módját meghatározza.

De tovább megyek! Kitűzött céljaink sem lehetnek mindig teljesen szabadok. Nem szabad valakinek az életét, testi épségét, szabadságát, vagyonát, becsületét, jóhírnevét tekintélyét elvenni, vagy megrongálni csak azért, mert ebből nekünk valamely hasznunk lehet, vagy mert ez a valaki bármely okból előttünk ellenzenyes, vagy mert ebben különös élvezetet találunk. Itt is van valamilyen törvény vagy szabály, amely törekvéseinket megszüri és a szűrőn csak azt engedi át, amit cél gyanánt ki szabad tűznünk.

Cselekvéseink és viselkedéseink két nagy kérdése: mit és hogyan cselekedhetünk, illetve mikor és hogyan viselkedhetünk, a választ egy törvény adja meg. Ez a törvény az erkölcs.

Mi hát az erkölcs? Törvény, amely cselekvéseinknek és viselkedésünknek a tárgyát és módját határozza meg: a „mit“ és a „hogyan“-t.

Beszéljünk most már arról, hogy miként keletkezett ez a törvény, hol van összegyűjtve temérdek szakasza, hogyan juthatunk hozzá, hogyan tanulhatjuk meg és miként használhatjuk fel. Megértéséhez vissza kell mennünk az emberiség történelmének kezdetéhez.

Nagyon-nagyon régen, az ember származásának idején, amikor még csak néhány ember élt a földön, amikor a puszták élet megtartása volt az ember legnagyobb gondja, nem voltak törvények, legalább is nem tudták, hogy törvények azok a kellékek, amelyek betartásával egymás mellett élhettek. A teljes munkaközösség mellett teljes vagyonközösség volt. A jót és a rosszat csak aszerint tudták megkülönböztetni, hogy életük, testük ne szenvedjen. Szívesen nézték a szépet, csodálták a fenségest és remegtek a borzalmas előtt. Egymással szemben mondhatni közönyösek voltak. Élet- és vagyonközösségben élvén, nem támadtak személyi ellentétek, amelyek az embert az ember ellen állították volna szembe. A puszták lét fenntartása, megvédése olyanannyira lefoglalta őket, hogy a közös élelemszerzés és közös védekezésen kívül nem ismertek más törvényt. Ezt sem parancsra, kényszerítésre tartották be, hanem a legegyszerűbb ösztönök hajtóerejével.

Az önfenntartás ösztönétől vezetve minden cselekvésük a természet viszontagságai és az állatok elleni védekezés volt. A fiatalok vakon követték az öregek példáját ebben a harcban és rájöttek arra, hogy csak így tudnak eredményesen élelmet szerezni és az életüket fenyegető jelenségek ellen védekezni.

Az öregek munka- és harcképtelensége és elpusztulása után megfogyatkozott számban igen nagy viszontagságok érik az ősember csoportokat, de rájöttek arra is, hogy a gyermekeket is maguk közé állíthatják, akik segítségükre lehetnek, felnőve pedig nemcsak pótolják az elpusztult öregeket, hanem megszorodva, még könnyebbé tették a létért való küzdelmet. Ezért törekedtek minél több gyermeket nemzeni és a megszületett gyermeket gondosan őrizni, táplálni, később tanítani is.

Az ősember korának eddigi rövid jellemzéséből is kihámozhattunk már egypár iratlan, de annál ragaszkodóbban betartott törvényt, amely az egymás mellé sodort embercsoportok fennmaradását biztosította. Apáról-fiúra, nemzedékről-nemzedékre öröklődtek azok a kötelezettségek, amelyeket be kellett tartani mindenkinek, aki közöttük élt. S ha volt olyan ember, aki ellenszegülve nem teljesítette ezeket a kötelezettségeket, az összesség kíméletlenül kidobta magából és kitalasztotta, nyomorultul pusztult el szemük láttára. A legegyszerűbb életmód ősemberei látták a legegyszerűbb törvények betartásának üdvös, hasznos voltát, de megbizonyosodtak arról is, hogy mit jelent az, ha valaki ezeknek ellenszegül, vagy más utakon kísérlet járni.

Ebből azután leszűrődött egy következő élettörvény, az, hogy a közösségen kívül nem lehet élni s aki életét fenn akarja tartani, az a közösség védelme alatt csak úgy maradhat, ha annak vezető, irányító törvényeit betartja.

Ez a példálódzás kedvéért sebtiben összehozott néhány emberi törvényt, hogy az emberi kötelezettségeket nem úgy találták ki, mint a társasjátékokat, hanem azokat az életfenntartás ösztöne sajtolta ki az ősemberek egyszerű eszéből. Nem is úgy születtek meg ezek, mint a manapság a törvényhozás útján életbelépő törvények. Ott akkor a nélkülözés, vagy a fenyegető rém volt a törvényjavaslat, — a felismert érdek szá-

vazta azokat meg és szentesítette az az eredmény, amelyet — ezek szerint viselkedve — elértek.

Későbbi korban az ember lassan-lassan felülkerekedett a puszták létét fenyegető veszélyekkel szemben. Ez természetesen gyors szaporodással járt és keletkeztek törzsek, nemzetek, országok. Elképzelhetjük, hogy a már egymást nem ismerő, más nyelven beszélő és az éghajlat, jólét különbözősége folytán osztályozódott emberiség egymással való érintkezése milyen sok bonyodalommal, összeütközéssel járt. Az életet fenyegető veszélyekkel szemben alkalmazott védekezés erős és kegyetlen volt. Mint célravezető eszközt, azt alkalmazták az emberek egymással szemben is és ölték, pusztították egymást. Törzsekben belül is megszűnt a vagyon- és nőközösség, előretörték az ügyesek, erősek, ravaszok, okosak és magukhoz kaparintották a vagyont, jólétet, szabadságot, — szegénységben, elesettségben és szolgaságban hagyva az emberiség gyengébb csoportjait, népeit.

Hosszú, kegyetlen, irtó harc keletkezett az emberek között, mert nem volt törvény, amely szabályozta volna az egymás közötti, vagy egymás melletti életet, nem volt olyan sem, amely gátat vetett volna egyesek, vagy egyes népek vad ösztöneinek, fékezte volna alantatos indulataikat, vágyaikat, mohóságukat, kapzsiságukat és hatalmi törekvésüket. A szerszámok, eszközök és fegyverek tökéletesedésével ez a harc mind nagyobb területekre terjedt át és mind kíméletlenebb volt. Az erősebb a gyengébbet megölte, vagyonát elrabolta, feleségét, gyermekeit elragadta, szolgaságba kényszerítette. A természet és vadállatok elleni védekezés, sőt az utóbbiak ellen indított irtó hadjárat eredményessége után úgy látszott, arra kerül a sor, hogy az emberiség kiirtja saját magát.

Voltak azonban jelenségek, amelyek mérhetetlen pusztítást hoztak erősebbre, gyengébbre, hatalmasra, szolgára egyaránt és ezek gondolkodásba ejtették az egész emberiséget. Egy-egy járványos betegség nemzeteket pusztított el, egy földrengés vidékeket tett tönkre, — esztendőig tartó szárazság vagy éppen vízözön milliókat pusztított el. Sáskajárások dúltak, mások a nap is elhomályosodott, üstökösök megjelenése rémített, tenger rengett, föld hasadt meg, tűzvész, vihar pusztított. Ezekkel a jelenségekkel szemben az emberek nem tudtak védekezni, okát nem tudták adni s a félelem, iszonyat és kétségbeesés rázta a megmaradottakat. Az emberek kezdtek felfedezni felettük álló ismeretlen, jót és rosszat osztó titokzatos hatalmasságokat, akiket isteneknek neveztek el. Úgy magyarázták, hogy a rájuk mért csapás az istenek haragjától eredt és meg akarták ezeket békíteni. Egymással békét kötve, áldozatokat mutattak be a levegő, a föld, víz, stb. isteneknek s azt remélték, hogy ezzel kiengesztelik őket.

Persze ezenközben gondolkoztak azon is, hogy az istenek miért mérték rájuk a csapást. Keresték a helytelen és rossz cselekedeteiket és meghatározták a bűnöket. Szigorú fenyegetésekkel tiltották el egymást a bűnök elkövetésétől, nehogy újból meglátogassa őket a bosszúálló isten. Az istenektől való félelem, a velük való kibékülés állandó óhaja azután kifejlesztette hosszú idők után az istenimádást, amely az istenek szolgálatának egész műveltségét eredményezte. Megszületett a vallás.

Ez a vallás meghatározta a tiltott cselekményeket, azokat a szolgálatokat, amellyel az elkövetett tiltott cselekményekért az Istent ki lehet engesztelni és meg-

határozta a bűnök büntetését. A művelődés és a felvilágosultság kezdetleges korszakaiban persze ezek a valóságok a mai kor emberei előtt érthetetlen, együgyű és sokszor neveléséges felfogást és viselkedést mutattak. De a lényeg nem is ebben van. Az emberek kezdték egymás és saját cselekedeteit is bírálgatni, meghatározták a bűnös tetteket és viselkedéseket. Igyekeztek rájönni és a néppel is megértetni, hogy egy-egy cselekvés miért rossz, miért haragszik ezért az Isten. Később már azt is tanították, hogy az istenek nemcsak az Isten ellen elkövetett, hanem más néppel, vagy egyes emberekkel szemben elkövetett cselekmények miatt haragszanak. Az őket ért mindennemű baj, rossz, gyötrelem, kín és elpusztulás egyedüli okát a bosszúálló Isten büntetésének tudták és sokszor a kétségbeesésig keresték, hogy mely cselekmények azok, amelyek az Istennek nem tetszenek. Tengerríyi törvényt kényszerítettek az emberekre, amelyek az Isten szolgálatát, az egymással szemben való viselkedést szabályozták és kíméletlenül büntették.

A cselekedetek és a viselkedések törvények közé szorítása, tehát az erkölcsi szabályok megállapítása az évezredek sok szenvedése és viszontagsága során természetesen rengeteg változáson ment keresztül. Más-más vallások keletkeztek, átalakultak, eltűntek és évezredek kellettek ahhoz, amíg eljutottunk a mai kor megtisztult, felvilágosodott kifinomodott és bevált vallásához, amely nem más, mint az erkölcsi szabályok összefoglalása és tanítása.

A mai vallások, de különösen a keresztény vallás, az egyes embernek saját magával, testvéreivel, szüleivel, családjával, nemzetével, előjáróival és feljebbvalóival, barátaival és ellenségeivel és elsősorban az Istennel szemben való viselkedését tartalmazó szabályokat foglalják magukban. Meghatározzák azonfelül a tiltott cselekményeket, rámutatnak ezek káros, rossz következményeire és végül megjelölik azokat az utakat és módokat, amelyeken haladva egymással békében és önmagukban megnyugodva élhetnek.

Az erkölcs alapja tehát a vallás. Erre épül fel kétezer év után is a mai modern kor élete, természetesen a mai idők kívánalmainak megfelelő állami és társadalmi törvények kiegészítésével.

Szabatosan kifejezve tehát, mi az erkölcs? ...

A cselekedetnek és viselkedésnek törvénye, amely a valláson épül fel és amelyet kiegészítenek a minden idők állami és társadalmi törvényei.

*

A jó és rossz, helyes és helytelen, nemes és nemtelen, megengedett és tiltott cselekmények közötti eligazodás nehéz dolog. Képzelnék el olyan embert, aki szülő, tanító, lelkész és önművelés nélkül az emberi társadalmon kívül, vadon nő fel, és kíséreljük meg ennek az embernek cselekedeteit és viselkedését néhány megnyilatkozáson át nyomom követni. Bíráljuk el a mi felfogásunk szerint tetteit, magyarázzuk meg a különbözőségek lényegét, ezek okait.

A befolyás és tanítás nélkül felnőtt ember megnyilvánulásait az ösztön által fűtött és az emberben burjánzó gátlás nélküli nyers erőszak és durvaság jellemzi. Tegyük fel, hogy az a mi „vad“ emberünk közénk pottyán, és tegyük fel, hogy hosszú sorban szabadon viselkedhetik és cselekedhetnek. Ugyan mit csinál?

Ahogy a község határában a közelségünkbe kerül, először is körülnéz és keresi a sűrű erdőt, a magas

sziklás, barlangos helyet és megindul arrafelé. Mi viszi őt arra? Az életösztön. Érzi, sejti, hogy ott jobban elbújhat és megvédelheti magát a nyílt területek számtalan támadási lehetősége ellen. Az ismeretlentől való félelem rejtőzködővé teszi az embert. Emberünk az erdő felé haladtában találkozik, mondjuk, egy csőzszel, aki útját állja, mert éppen tilos területen ment. A fogságtól meg akarván menekülni és célja felé tovább haladni, mit tesz? Azt, amit nyers ösztöne sugall. A csőzst leüti és folytatja útját. A műveletlen ember minden ellenállást csak erőszakkal igyekszik elhárítani. Az erdő közelébe érve, megpillant két embert, amint egy fa alatt békésen falatoznak. Éhségérzete felébred, dühös kiáltásokkal meglepetésszerűen rárohan a mitsem sejtő emberekre, elkergeti őket és ételüket felfalja. Az életfenntartás ösztöne az egyszerű és kíméletlen eszközöket használja.

Pár napig pihen az erdők sűrűjében felfedezett sziklabarlangjában és csak éhsége csalogatja ki. Később mindinkább megismeri környezetét, megtalálja táplálékainak lelőhelyét s így látszólag nyugodtan éli életét. Egy napon messzebb elbolyongva, a völgy egyik erdő tisztásánál a kiszélesedett patak vizében fürdőző nőt fedez fel. Nemi ösztöne azonnal cselekvésre készíti. Közelébe lopózik, rárohan zsákmányára. Az elájult nőt magával hurcolja barlangjába és fogságában tartja.

Ha csak ezt a néhány cselekedetét is vizsgáljuk vad emberünknek, akkor mélyebb megfontolás után a legtermészetesebbnek tartjuk azokat. Gondoljuk csak meg, hogy senki sem tanította, senkitől sem látta azt, hogy mit szabad, és mit nem, viszont az ösztönök követelődtek s emberünk gondolkodás nélkül cselekedett úgy, hogy kielégülést szerezzen. Senki sem csodálkozhatik azon, hogy a minden művelődés nélküli ember a bűvöhelyeket keresi, senki sem ütközik meg azon, hogy az akadályokat elhárítja, a fogságból mindenáron menekülni igyekszik, hogy ha éhes, ételmet szerez stb.

Ezeket a legelemibb életszükségleteket a mai tanult, vallásos ember is megszerzi magának, csak nem ezeken az utakon és módokon. Mi az, ami a kiművelt embereket más megoldások felé irányítja, mi az, ami a vad ember eszközeit megtiltja és mi az, ami megtanít más, helyes eszközök és módok használatára? Az erkölcs.

Azt mondhatná valami dőre ember erre a beszédre, hogy: én nem cselekszem úgy, mint az itt leírt vad ember, tehát én már erkölcsös ember vagyok. Ha csak ennyi célja volna a mai embernek, ha csak a pusztá életfenntartásra törekedne és ha csak egyedül élne a világon, igen, — akkor elmondhatná magáról, hogy erkölcsös ember. De hol vagyunk mi ettől? Az emberi törekvések, kötelességek milliárdjai vesznek körül bennünket és embertársainkat. Cselekedeteink és viselkedésünk igen sokféleképpen kihatnak magunkra és társainkra, — következés tehát, hogy sokkal több az erkölcsi törvény és szabály, amely szerint szabad és lehet cselekednünk.

Nehéz lenne itt minden változatot és lehetőséget külön-külön leírni és szabályát megvilágítani. Szerencsére nincs is rá szükség. A mai kor gyermeke már a szülői, iskolai neveléssel is megszerzi magának az erkölcsi törvények és szabályok olyan erőteljes tudását, amellyel közönséges körülmények között Isten és ember előtt meg tudja állni a helyét. Lelkiismerete már

különbséget tud tenni a jó és a rossz között és minden cselekedete előtt megszólal benne. Más kérdés azután, hogy hajt-e szavára, vagy semmibe sem veszi.

Azért mondtam az előbb, hogy közönséges körülmények között, mert a törekvések és köteleességek között igen nagy rangbeli különbségek vannak. Vagy nem könnyebb-e erkölcsösen élni az egyszerű kiscgazdának, aki saját kis vagyonkájának és családjának gondjaival és terhével él, mint pl. annak az embernek, aki mindezek felül még közügyeket is vezet. Bizony igen! Minél nagyobbak a törekvések, minél számosabbak a kitűzött célok, minél nehezebbek a hivatásból folyó köteleességek, annál többször és jobban kell cselekedeteinket mérlegelnünk. Másoknak — köznek — dolgait irányító embernek minden cselekedete igen sok irányban kihat embertársaira, következés, hogy cselekedeteinek és viselkedésének fokmérője és iránytűje: az erkölcs sokkal finomultabb kell, hogy legyen, mint az egyszerű életet és sorsot viselő más embernek.

*

Az előző fejezetben megismerkedhettünk az erkölcs fogalmával. Most gondolkozzunk azon, hogy mit értünk *erkölcsi felfogás* alatt. Mielőtt azonban erre rátérnénk, meg kell jegyeznünk, hogy sokan félreértik az erkölcs fogalmát. Mindazokkal szemben, amit az előbbiekben kifejtettem és megmagyaráztam, az erkölcs alatt mindég és csupán a nemi étellel kapcsolatos viselkedést tételnek fel némelyek. Úgy tudják, hogy erkölcsstelen csak nő lehet, aki minden férfinak odaadja magát, aki pénzért bujálkodik, férje mellett szeretőket tart, aki lopva, titokban vagy nyíltan és szemérmetlenül csábítja a férfi népet nemi kielégülésekre. Mások, nagyon sokan — már többet megértének és erkölcsstelennek nevezik a férfiak közül is azokat, akik nemi vágyaik kielégülésére szép szóval, ígérettel, pénzzel és más, a nőknek tetsző alkalmatossággal elcsábítják a lányt, az asszonyt. De ezek is a nemi életet értik mindég erkölcs alatt. A nemi étellel kapcsolatos minden törvénytelenesség természetesen szintén az erkölcsbe ütközik, de egész dandárja van még a cselekedeteknek és viselkedéseknek, amelyek erkölcsstelenek.

Ha az erkölcs a vallási, társadalmi és állami törvények összessége, akkor minden olyan cselekedet vagy viselkedés, amely ezek ellen vét — erkölcsstelen. Erkölcsstelen mindenki, aki lop, csal, gyilkol, erőszakoskodik, aki szándékosan sérelmet vagy kárt okoz másoknak, aki rágalmoz, paráználkodik, aki embertársaival, családjával, hazájával szemben köteleseit nem teljesíti, aki fegyelmetlen, istentagadó, dologkerülő, iszákos, bujálkodik, aki nem tiszteli a vezetőket, aki „Nem adja meg a császárnak azt, ami a császáré és az Istennek azt, ami az Istené“.

Erkölcsstelen az áruló, a besugó, a gyáva, az önző, a haszonleső ember, meg az is, aki másokkal szemben olyasmire vállalkozik, amiről tudja, hogy nem képes megtenni. Az is, aki úgy viselkedik, hogy a következményekért más bűnhődik. Az ígéretek be nem tartása, az adott szó be nem váltása ugyancsak erkölcsstelenesség. Nagyhirtelen nem is lehet felsorolni mindazokat a cselekedeteket és viselkedéseket, amelyek az erkölcs ellen vétnek.

Valaki azt mondhatná, hogy akkor talán leghelyesebb, ha az ember egyáltalán nem cselekszik, nem tesz semmit. Ebben az esetben bizonyos, hogy rosszat, helytelen, másoknak károsat nem cselekszik. Ez így igaz

volna, ha a tétlenség, a cselekvéskéllküli állapot önmagában is már nem volna erkölcsstelen. De így nem is lehet élni. Ha azt a kirívó állapotot is vesszük alapul, hogy valakinek senkire és semmire sincs szüksége, még akkor is sokszor kényszerül cselekedni vagy valahogyan viselkedni. Mert mondjuk, ha valaki nekem köszön az utcán és én szándékosan nem fogadom: ez lehet helyes, de lehet helytelen viselkedés is. Olyan ember köszönését nem fogadom, aki előttem a becsületét elvesztette. A nő sem fogadhatja olyan férfi köszönését, akit sohasem látott és aki csak „próbálkozásból“ köszön, akit csak felbátorítás volna az üdvözlés elfogadása. Minden más esetben azonban helytelen viselkedés a köszönés visszautasítása akár ismeretlen, akár ismerős egyén részéről ér engem. Pedig csak köszönés; ez csak olyan viselkedés, amelyet nem is lehet szigorúan az erkölcs rovására írni.

A tétlenség, a semmittevés, a mulasztás azonban a legtöbb esetben erkölcsstelen. Ha valakinek a háza ég és én, bár segíthetnék a károson, de kényelemből, vagy közönyösségből nem teszem, már összeütköztem — nem ugyan az állami, — de igenis a vallási és társadalmi törvényekkel. Ugyanilyen erkölcsstelen nemleges viselkedés az is, ha a balesetet szenvedett embert magára hagyom, a biztos veszélybe táncoló gyermeket nem állítom meg, a készülő közveszélyt nem adom hírül, a tudatlan vagy ostoba ember önmagára vagy másokra káros tevékenységét folytatni engedem. És még sok más. Itt nem a csendőrökről beszélek, mert mindezek a csendőrnek szolgálati köteleességei. Ezek a szolgálati köteleességek fennállanak a bajtársnál is a bajtársal szemben. Lehetnek azonban erkölcsi köteleességek is bajtársal szemben, amelyeket nemleges viselkedéssel megszegnek. Ezek a bajtársiasság rovására esnek. A bajtársiasság is az erkölcs lényeges alkotórésze a katonáknál.

*

Íme a cselekedetek és viselkedések hosszú sora. A végtelen sokból papíroson rögzíthető egynéhány. Menynyi és hányféle van még ezen kívül és az erkölcsös embernek ezek között el kell tudni igazodnia, mert hiszen nem tudhatja melyikre, mikor kerül sor s nem tudhatja, hogy céljainak, törekvéseinek elérésére, mikor és melyik kínálkozik felhasználásra. Hogy azután a sok helyes, helytelen, jó, rossz, törvényes és törvénytelen közül melyiket választja ki, az már az erkölcsi felfogástól függ.

Az erkölcs tehát az embert rákényszeríti a választásra. Választhat a jó, tehát az erkölcsös, és választhat a rossz, tehát az erkölcsstelen között. A gondolkodó ember tisztában is van azzal, amit tennie kellene, mert a köteleesség elég világosan megmutatja a helyes cselekedetet és ugyanakkor a lelkiismeret pedig rádöbenteti az erkölcsstelenesre. Egyszerre szólal meg tehát az emberben a köteleesség és a lelkiismeret szava és hívja, húzza a másik oldalon kiabáló és tolaikodó érdekek és vágyak közelségéből.

Nincs ember és így nincs csendőr sem, akiben ilyen csatározások ne dúltak volna és ne rángatta volna lelkét egyik útra a lelkiismeret, a másik útra az érdek. Az erkölcs pedig — a láthatatlan szemlélő, — ott állt a dulakodó lélek fölött és várta a harc kimenetelét. Ki az erősebb?... Ki viszi magával az áldozatot?... Áldott lesz-e az ember vagy áldozat?...

Mert furcsa teremtménye az ember az Istennek. És még hozzá ahány, annyiféle.

Van, aki úgy fogja fel az életet, az élet célját és kötelességeit, hogy minden ő érette van. Körülötte forog a világ. Neki semmi más nem lehet célja, mint mindent a maga javára hasznosítani, megszerezni, és a maga szolgálatába állítani. Az ilyen emberben a hatalmi ösztön a mozgató, a tette, tervre, elhatározásra és cselekedetre mozgató erő. Mindent kapni, semmit sem adni; mindenkit személyes szolgálatra kényszeríteni, de senkinek sem segíteni, az élet minden élvezetét kiélvezni „Minden órának szakítsd le virágát” jelszóval.

A szerelem nála testi gyönyör, kék, ami jól esik. Ebben a felfogásban minden gondolata, elhatározása, terve és cselekedete arra irányul, hogy ezt az érzéki-anyagi létet biztosítsa magának. Embertársait, az anyagi világot mind-mind egy-egy alkalomnak látja, amelyből a legtöbb hasznot és kellemeset lehet a maga számára megszereznie. Ezeket keresi és a kellemetlent meg a károst kerüli. Csak az önmaga javával és önmagával törődik.

(Folytatjuk.)

Kitüntetett bajtársaink

Földvári András
alhdgy.
Magyar Ezüst é. k.

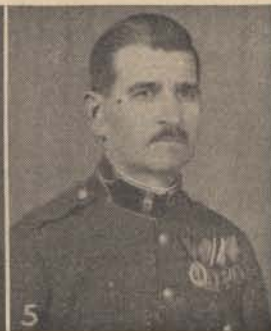
Bagi János
alhdgy.
Magyar Ezüst é. é.

Hegedüs István I.
alhdgy.
Magyar Ezüst é. é.

Joó János
alhdgy.
Magyar Ezüst é. é.

Kalotai Zsigmond
alhdgy.
Magyar Ezüst é. é.

Árkosi Gyula
alhdgy.
Magyar Ezüst é. é.

Szabó Mihály II.
alhdgy.
Magyar Ezüst é. é.

Kulcsár István
szv. alhdgy.
Magyar Ezüst é. é.

Bebesi László
thtts.
Magyar Ezüst é. é.

Novák Kovács Imre
thtts.
Magyar Ezüst é. é.

Bárány Sándor
szv. thtts.
Magyar Ezüst é. é.

Vitéz Dósa Gergely
alhdgy.
Magyar Bronz é. k.

Pál Elek
alhdgy.
Magyar Bronz é. k.

Elek Sándor
szv. alhdgy.
Magyar Bronz é. k.

Kiss Gábor I.
szv. thtts.
Magyar Bronz é. k.

Nyugellátás a m. kir. csendőrségnél

Ismerteti: nemes KÁDÁR GYULA g. alezredes.

A m. kir. minisztérium a 8.500/1941. M. E. számú rendeletével 1941. évi december hó elsejével megszüntette a nyugdíjknál még fennállott csökkentéseket és újból határozta meg a nyugellátások megállapításánál alapul veendő beszámítható javadalmazásokat.

Az 1942. évi január hó 29-én kelt Legfelsőbb Elhatározás alapján 1942. január hó 1-től a csendőrségi pótdíj azoknál a tisztelnél és legénységi állományú egyéneknél, illetve ezek özvegyeinél is beszámít a nyugdíjba, akik 1930 július hó elseje előtt helyeztetek nyugállományba, illetőleg özvegyeknél, akiknek férje ezen időpont előtt került nyugalomba, vagy halt meg a tényleges állományban. Érdekelték nyugdíját a csendőrségi pótdíj beszámításával hivatalból megállapítják és arról őket értesítik. Ez már folyamatban is van!

Tisztelnél a nyugdíj megállapításánál ezentúl a csendőrségi pótdíjnak csak 50%-át kell figyelembe venni, a korpótdíj azonban, úgyszintén legénységi állományú egyéneknél a csendőrségi pótdíj teljes egészében beszámít a nyugdíjba.

A csendőrségi pótdíj nélkül járó legénységi nyugdíjakat ezentúl is a közétkezési pénzből havi 20 P 40 f beszámításával kell megállapítani.

A tizenöt évnél kevesebb beszámítható szolgálati idővel rendelkezők nyugdíjának 40%-os szanalási korlátozását a fentidézett kormányrendelet sem szüntette meg, tehát továbbra is érvényben marad.

A nyugdíjak megállapításánál 1941. december hó 1. napjától alapul veendő beszámítható javadalmazásokat, valamint az ugyanezen időtől járó havi nyugdíjösszegeket a bent közölt 1—3. táblázat tünteti fel.

A keresettel bíró nyugdíjasok (özvegyek) ellátásának korlátozása tekintetében megállapított havi 300, illetve főiskolásoknál havi 400 pengős (özvegyeknél havi 200, illetve havi 300 pengős) határösszegeket 1941. december hó 1-től 30%-kal felemelték.

A családi pótlék eddigi összege a nyugdíjasoknál nem változott meg, tehát tisztelnél és alhadnagyoknál a feleség után ezentúl is havi 12 P, az első három gyermek után egyenkint havi 18 P, a negyedik és négyen felüli gyermekek után egyenkint havi 24 P, tiszt-helyettesi rendfokozattól lefelé a feleség után havi 11 P, az első három gyermek után egyenkint havi 16 P 50 f, a negyedik és négyen felüli gyermekek után egyenkint havi 22 P jár.

A 4.000/1941. M. E. sz. rendelet 8. §. 3. bekezdése értelmében 1941. május hó 1-től a nyugdíjas által örökbe fogadott gyermeknek is van igénye nevelési járulékra abban az esetben, ha utána a nyugdíjas az elhalálozása idején családi pótlékban részesült.

Ugyanezen kormányrendelet és szakasz 4. bekezdése szerint a nevelési járulék 1941. május hó 1. napjától kezdve a nyugdíjast a gyermek után megállapított családi pótlék összegében illeti meg abban az esetben, ha a nevelési járulék összege a családi pótlék összegét nem éri el.

1941. május hó 1-től a családi pótlék, illetve nevelési járulék a rendes tényleges katonai szolgálati kötelezettség teljesítésére bevonult gyermek után, illetőleg

árva részére is illetékes mindaddig, amíg valóságos aliszti rendfokozatot nem ér el (l. a 4000/1941. M. E. sz. r. 5. §. 4. b. és 8. §. 5. bek.).

A családi pótlék (nevelési járulék) szempontjából a gyermeket (árvat) 1941. december hó 1-től kezdve akkor kell ellátottnak tekinteni, ha az általa élvezett pénzbeli javadalmazásnak vagy bármilyen forrásból származó jövedelemnek az összege, illetőleg a természetbeni javadalmazásnak az értéke havonként az 50 P-t eléri, vagy meghaladja.

A lakáspénzek ezentúl is az eddigi összegekben járnak. Egyes állomáshelyeket azonban új lakáspénzosztályba soroztak. Ugyanis törvényhatósági joggal felruházott várost, ha megyeszékhely, nem lehet a II. lakáspénzosztálynál, ha nem megyeszékhely, nem lehet a III. lakáspénzosztálynál, megyei várost és nagyközséget, ha megyeszékhely, nem lehet a IV. lakáspénzosztálynál, megyei várost, ha nem megyeszékhely, nem lehet a V. lakáspénzosztálynál alacsonyabb lakáspénzosztályba sorozni.

Az egyes állomáshelyek 1942. február hó 1-től az alábbi felsorolás szerinti lakáspénzosztályokba tartoznak.

I. lakáspénzosztályba tartozik: Budapest.

II. lakáspénzosztályba tartozik: Debrecen, Győr, Kaposvár, Kassa, Kolozsvár, Komárom, Marosvásárhely, Miskolc, Nagyvárad, Pécs, Sopron, Szatmárnémeti, Szeged, Székesfehérvár, Szolnok, Szombathely, Ungvár, Zombor.

III. lakáspénzosztályba tartozik: Baja, Eger, Hódmezővásárhely, Kecskemét, Kispest, Máramarossziget, Nyiregyháza, Pestszenterzsébet, Rákospalota, Sátoraljaújhely, Szabadka, Újpest, Újvidék.

IV. lakáspénzosztályba tartozik: Balassagyarmat, Békéscsaba, Beregszász, Beszterce, Budafok, Cegléd, Csáktornya, Csíkszereda, Dés, Érsekújvár, Esztergom, Gödöllő, Gyöngyös, Gyula, Hatvan, Huszt, Jászberény, Kalocsa, Keszthely, Léva, Losonc, Makó, Munkács, Nagybánya, Nagykanizsa, Nagykároly, Nagyszőlős, Pápa, Rimaszombat, Salgótarján, Sepsiszentgyörgy, Székelyudvarhely, Szekszárd, Szentés, Szikszó, Tapolca, Vác, Veszprém, Zalaegerszeg, Zilah.

V. lakáspénzosztályba tartozik: Alag, Albertfalva, Alsógöd, Alsólendva, Balatonfüred, Bánffyhunad, Bánréve, Berettyóújfalva, Békásmegyér, Békés, Celldömölk, Cinkota, Csepel, Csongrád, Csorna, Csurgó, Diósgyőr, Dombóvár, Dunaharaszti, Dunakeszi, Felsőbánya, Felsőgöd, Gyergyószentmiklós, Hajdúböszörmény, Hajdúnánás, Hajdúszoboszló, Hejőcsaba, Ipolyság, Kapuvár, Karcag, Kézdivásárhely, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Kisújszállás, Kisvárd, Kőszeg, Magyarakanizsa, Mátészalka, Mátyásföld, Mezőkövesd, Mezőtúr, Mohács, Mosonmagyaróvár, Nagykálló, Nagykáta, Nagykőrös, Nagyszalonta, Nyírbátor, Orosháza, Ózd, Pestszentlőrinc, Pestújhely, Putnok, Ráckeve, Rákocscsaba, Rákoshagy, Rákosliget, Rákosszentmihály, Rozsnyó, Sashalom, Sárospatak, Sárvár, Sásd, Siklós, Siófok, Sopronbánfalva, Soroksár, Szamosújvár, Szarvas, Szászrégen, Szentendre, Szentgotthárd, Szerencs, Szigetvár, Szilágyosmlyó, Tata, Tiszafüred, Törökszentmiklós, Túrkeve, Újdombóvár, Vasvár, Zenta.

VI. lakáspénzosztályba tartoznak mindazok az állomáshelyek, amelyek az I—V. lakáspénzosztályok egyikébe sem soroztattak.

1. Táb.

a csendőrtisztek nyugdíjának megállapításánál 1941. december hó 1. napjától kezdve alapul veendő

Szolgálati idő	Nyugdíj %	R a n g o s z t á l y							
		III.	IV.	V.		VI.		VII.	
		Altábornagy	Vezérőrnagy	Ezredes		Alezredes		Őrnagy	
				1.	2.	1.	2.	1.	2.
		havidíj fokozatban a 8.500/1941. M. E. sz. r. szerint beszámítható havidíj összege							
		981	818	629	578	458	400	367	337
		és a 3260/1930. M. E. sz. r. alapján járó csendőrségi pótdíjból beszámítható 50%-os összeg							
		72·50	60—	70—	52—	81—	86·50	80—	82—
		illetve a kettő együttes összegéből alakult beszámítható javadalmazás							
		1053·50	878—	699—	625—	539—	486·50	447—	419—
év		után járó nyugdíj havi összege penzben							
10	40	421·40	351·20	279·60	250—	215·60	194·60	178·80	167·60
11	42	442·47	368·76	293·58	262·50	226·38	204·33	187·74	175·98
12	44	463·54	386·32	307·56	275—	237·16	214·06	196·68	184·36
13	46	484·61	403·88	321·54	287·50	247·94	223·79	205·62	192·74
14	48	505·68	421·44	335·52	300—	258·72	233·52	214·56	201·12
15	50	526·75	439—	349·50	312·50	269·50	243·25	223·50	209·50
16	52	547·82	456·56	363·48	325—	280·28	252·98	232·44	217·88
17	54	568·89	474·12	377·46	337·50	291·06	262·71	241·38	226·26
18	56	589·96	491·68	391·44	350—	301·84	272·44	250·32	234·64
19	58	611·03	509·24	405·42	362·50	312·62	282·17	259·26	243·02
20	60	632·10	526·80	419·40	375—	323·40	291·90	268·20	251·40
21	62	653·17	544·36	433·38	387·50	334·18	301·63	277·14	259·78
22	64	674·24	561·92	447·36	400—	344·96	311·36	286·08	268·16
23	66	695·31	579·48	461·34	412·50	355·74	321·09	295·02	276·54
24	68	716·38	597·04	475·32	425—	366·52	330·82	303·96	284·92
25	70	737·45	614·60	489·30	437·50	377·30	340·55	312·90	293·30
26	72	758·52	632·16	503·28	450—	388·08	350·28	321·84	301·68
27	74	779·59	649·72	517·26	462·50	398·86	360·01	330·78	310·06
28	76	800·66	667·28	531·24	475—	404·64	369·74	339·72	318·44
29	78	821·73	684·84	545·22	487·50	420·42	379·47	348·66	326·82
30	80	842·80	702·40	559·20	500—	431·20	389·20	357·60	335·20
31	82	863·87	719·96	573·18	512·50	441·98	398·93	366·54	343·58
32	84	884·94	737·52	587·16	525—	452·76	408·66	375·48	351·96
33	86	906·01	755·08	601·14	537·50	463·54	418·39	384·42	360·34
34	88	927·08	772·64	615·12	550—	474·32	428·12	393·36	368·72
35	90	948·15	790·20	629·10	562·50	485·10	437·85	402·30	377·10
36	92	969·22	807·76	643·08	575—	495·88	447·58	411·24	385·48
37	94	990·29	825·32	657·06	587·50	506·66	457·31	420·18	393·86
38	96	1.011·36	842·88	671·04	600—	517·44	467·04	429·12	402·24
39	98	1.032·43	860·44	685·02	612·50	528·22	476·77	438·06	410·62
40	100	1.053·50	878—	699—	625—	539—	486·50	447—	419—

lázat

beszámítható javadalmazásról és a részükre 1941. december hó 1-től járó nyugdíjösszegekről.

R a n g o s z t á l y							
VIII.			IX.			X.	XI.
Százados			Főhadnagy			Hadnagy	Zászlós
1.	2.	3.	1.	2.	3.	.	.
havidíj fokozatban a 8.500/1941. M. E. sz. r. szerint beszámítható havidíj összege							
292	273	253	222	203	182	174	152
és a 3260/1930. M. E. sz. r. alapján járó csendőrségi pótdíjból beszámítható 50%-os összeg							
76·50	72·50	70·—	55·—	49·—	53·—	42·50	36·50
illetve a kettő együttes összegéből alakult beszámítható javadalmazás							
368·50	345·50	323·—	277·—	252·—	236·—	216·50	188·50
után járó nyugdíj havi összege pénzben							
147·40	138·20	129·20	110·80	100·80	94·40	86·60	75·40
154·77	145·11	135·66	116·34	105·84	99·12	90·93	79·17
162·14	152·02	142·12	121·88	110·88	103·84	95·26	82·94
169·51	153·93	148·58	127·42	115·92	108·56	99·59	86·71
176·88	165·84	155·04	132·96	120·96	113·28	103·92	90·48
184·25	172·75	161·50	138·50	126·—	118·—	108·25	94·25
191·62	179·66	167·96	144·04	131·04	122·72	112·58	98·02
198·99	186·57	174·42	149·58	136·08	127·44	116·91	101·79
206·36	193·48	180·88	155·12	141·12	132·16	121·24	105·56
213·73	200·39	187·34	160·66	146·16	136·88	125·57	109·33
221·10	207·30	193·80	166·20	151·20	141·60	129·90	113·10
228·47	214·21	200·26	171·74	156·24	146·32	134·23	116·87
235·84	221·12	206·72	177·28	161·28	151·04	138·56	120·64
243·21	228·03	213·18	182·82	166·32	155·76	142·89	124·41
250·58	234·94	219·64	188·36	171·36	160·48	147·22	128·18
257·95	241·85	226·10	193·90	176·40	165·20	151·55	131·95
265·32	248·76	232·56	199·44	181·44	169·92	155·83	135·72
272·69	255·67	239·02	204·98	186·48	174·64	160·21	139·49
280·06	262·58	245·48	210·52	191·52	179·36	164·54	143·26
287·43	269·49	251·94	216·06	196·56	184·08	168·87	147·03
294·80	276·40	258·40	221·60	201·60	188·80	173·20	150·80
302·17	283·31	264·86	227·14	206·64	193·52	177·53	154·57
309·54	290·22	271·32	232·68	211·68	198·24	181·86	158·34
316·91	297·13	277·78	238·22	216·72	202·96	186·19	162·11
324·28	304·04	284·24	243·76	221·76	207·68	190·52	165·88
331·65	310·95	290·70	249·30	226·80	212·40	194·85	169·65
339·02	317·86	297·16	254·84	231·84	217·12	199·18	173·42
346·39	324·77	303·62	260·38	236·88	221·84	203·51	177·19
353·76	331·68	310·08	265·92	241·92	226·56	207·84	180·96
361·13	338·59	316·54	271·46	246·96	231·28	212·17	184·73
368·50	345·50	323·—	277·—	252·—	236·—	216·50	188·50

J e g y z e t

Az 1930. július hó elseje előtt nyugállományba helyezettek a táblázatban feltüntetett nyugdíjösszeget csak 1942. január hó 1-től kapják, mert a csendőrségi pótdíj csak ettől a naptól számít be nyugdíjukba.

A 15 évnél kevesebb beszámítható szolgálati idő után nyugállományba helyezett egyén csak akkor kapja a táblázat szerinti nyugdíjösszeget,

1. ha betöltötte 60-ik életévét,
2. vagy teljesen (100%-ban) munkaes keresetképtelen és nincs semmifele keresete vagy jövedelme,
3. vagy sérülési pótdíjat élvez.

Akinél ezeknek a feltételeknek egyike sincs meg, az a táblázatban feltüntetett nyugdíjösszegnek csak a 60%-át kapja.

Az özvegyi nyugdíj az elhalt férj beszámítható javadalmazásának 50%-a, tekintet nélkül a férj beszámítható szolgálati idejére. Ez az özvegyi nyugdíj megfelel a táblázatban 15 szolgálati év után feltüntetett (vastagvonallal aláhúzott) nyugdíjösszegnek. Ha a nyugállományban elhalt férj nyugdíja kisebb volt a beszámítható javadalmazás 50%-ánál, az özvegy részére ennek a kisebb %-nak megfelelő összegű nyugdíj jár, szanalási korlátozás nélkül. Akinék férje 1930. július hó elseje előtt helyeztetett nyugállományba, az a táblázat szerinti özvegyi nyugdíjat csak 1942. január hó 1-től kapja, mert a csendőrségi pótdíj csak ettől a naptól számít a nyugdíjba.

A korpótdíj nincsen benne a táblázatban feltüntetett nyugdíjösszegekben. Akinék igénye van erre, annél a táblázat szerinti nyugdíjösszeghez hozzá kell adni a teljes összegű korpótdíj annyi %-át, mint ahány százalékot érdekelte nyugdíj címén kap. Ezt figyelembe kell venni az özvegyi nyugdíjnál is. A korpótdíj összege századosnál havi 25 P, őrnagynál havi 25 vagy 30 P, alezredesnél havi 30 vagy 50 P.

a csendőrlégénységi egyének nyugdíjának megállapításánál 1941. december hó 1. napjától kezdve a csendőrségi pótdíj nélkül alapul veendő beszámítható javadalmazásról és a részükre 1941. december hó 1-től járó nyugdíjösszegekről.

Szolgálati idő	Nyugdíj %	Alhadnagy			Tiszt helyettes			Törzsőrme-ter		Örmester	Csendőr		Próbacsendőr	J e g y z e t
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.		1.	2.		
		havizsold fokozatban a 8.500/1941. M. E. sz. r. szerinti beszámítható javadalmazás												
év		199·40	188·40	178·40	167·40	153·40	133·40	121·40	110·40	98·40	93·40	87·40	79·40	
		után járó nyugdíj havi összege pengőben												
10	24	47·85	45·21	42·81	40·17	36·81	32·01	29·13	26·49	23·61	22·41	20·97	19·05	
	*40	79·76	75·36	71·36	66·96	61·36	53·36	48·56	44·16	39·36	37·36	34·96	31·76	
11	25·2	50·24	47·47	44·95	42·18	38·65	33·61	30·59	27·82	24·79	23·53	22·02	20·—	
	*42	83·74	79·12	74·92	70·30	64·42	56·02	50·98	46·36	41·32	39·22	36·70	33·34	
12	26·4	52·64	49·73	47·09	44·19	40·49	35·21	32·04	29·14	25·97	24·65	23·07	20·96	
	*44	87·73	82·89	78·49	73·65	67·49	58·69	53·41	48·57	43·29	41·09	38·45	34·93	
13	27·6	55·03	51·99	49·23	46·20	42·33	36·81	33·50	30·47	27·15	25·77	24·12	21·91	
	*46	91·72	86·66	82·06	77·—	70·56	61·36	55·84	50·78	45·26	42·96	40·20	36·52	
14	28·8	57·42	54·25	51·37	48·21	44·17	38·41	34·96	31·79	28·33	26·89	25·17	22·86	
	*48	95·71	90·43	85·63	80·35	73·63	64·03	53·27	52·99	47·23	44·83	41·95	38·11	
15	50	99·70	94·20	89·20	83·70	76·70	66·70	60·70	55·20	49·20	46·70	43·70	39·70	
16	52	103·68	97·96	92·76	87·04	79·76	69·36	63·12	57·40	51·16	48·56	45·44	41·28	
17	54	107·67	101·73	96·33	90·39	82·83	72·03	65·55	59·61	53·13	50·43	47·19	42·87	
18	56	111·66	105·50	99·90	93·74	85·90	74·70	67·98	61·82	55·10	52·30	48·94	44·46	
19	58	115·65	109·27	103·47	97·09	88·97	77·37	70·41	64·03	57·07	54·17	50·69	46·05	
20	60	119·64	113·04	107·04	100·44	92·04	80·04	72·84	66·24	59·04	56·04	52·44	47·64	
21	62	123·62	116·80	110·60	103·78	95·10	82·70	75·26	68·44	61·—	57·90	54·18	49·22	
22	64	127·61	120·57	114·17	107·13	98·17	85·37	77·69	70·65	62·97	59·77	55·93	50·81	
23	66	131·60	124·34	117·74	110·48	101·24	88·04	80·12	72·86	64·94	61·64	57·68	52·40	
24	68	135·59	128·11	121·31	113·83	104·31	90·71	82·55	75·07	66·91	63·51	59·43	53·99	
25	70	139·58	131·88	124·88	117·18	107·38	93·38	84·98	77·28	68·88	65·38	61·18	55·58	
26	72	143·56	135·64	128·44	120·52	110·44	96·04	87·40	79·48	70·84	67·24	62·92	57·16	
27	74	147·55	139·41	132·01	123·87	113·51	98·71	89·83	81·69	72·81	69·11	64·67	58·75	
28	76	151·54	143·18	135·58	127·22	116·58	101·38	92·26	83·90	74·78	70·98	66·42	60·34	
29	78	155·53	146·95	139·15	130·57	119·65	104·05	94·69	86·11	76·75	72·85	68·17	61·93	
30	80	159·52	150·72	142·72	133·92	122·72	106·72	97·12	88·32	78·72	74·72	69·92	63·52	
31	82	163·50	154·48	146·28	137·26	125·78	109·38	99·54	90·52	80·68	76·58	71·66	65·10	
32	84	167·49	158·25	149·85	140·61	128·85	112·05	101·97	92·73	82·65	78·45	73·41	66·69	
33	86	171·48	162·02	153·42	143·96	131·92	114·72	104·40	94·94	84·62	80·32	75·16	68·28	
34	88	175·47	165·79	156·99	147·31	134·99	117·39	106·83	97·15	86·59	82·19	76·91	69·87	
35	90	179·46	169·56	160·56	150·66	138·06	120·06	109·26	99·36	88·56	84·06	78·66	71·46	
36	92	183·44	173·32	164·12	154·—	141·12	122·72	111·68	101·56	90·52	85·92	80·40	73·04	
37	94	187·43	177·09	167·69	157·35	144·19	125·39	114·11	103·77	92·49	87·79	82·15	74·63	
38	96	191·42	180·86	171·26	160·70	147·26	128·06	116·54	105·98	94·46	89·66	83·90	76·22	
39	98	195·41	184·63	174·83	164·05	150·33	130·73	118·97	108·19	96·43	91·53	85·65	77·81	
40	100	199·40	188·40	178·40	167·40	153·40	133·40	121·40	110·40	98·40	93·40	87·40	79·40	

A *gal jelzett %-os nyugdíjat azok kapják akik, 1.) betöltötték 60-ik életévüket, vagy 2.) teljesen munka- és keresetképtelenek és nincs semmiféle keresetük vagy jövedelmük, vagy 3.) sérülési pótdíjat élveznek.
Az Ötvengyi nyugdíjra vonatkozólag az 1. táblázat «Jegyzet» rovatában foglaltak az irányadók.

3. Táblázat

a csendőrlegénységi egyének nyugdíjának megállapításánál 1941. december hó 1. napjától kezdve a csendőrségi pótdíjjal együtt alapul veendő beszámítható javadalmazásról és a részükre 1941. december hó 1-ől járó nyugdíjösszegekről.

Szolgálati idő	Nyugdíj %	Alhadnagy			Tiszthelyettes			Törzsőrmester		Őrmester	Csendőr		Próbacsendőr	J e g y z e t
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	1.	2.			
		havizsold fokozatban a csendőrségi pótdíjjal együtt a 8.50/1941. M. E. sz. r. szerinti beszámítható javadalmazás												
év		249	238	228	187	173	158	141	130	113	93.40	87.40	79.40	
után járó nyugdíj havi összege pengőben														
10	24	59.76	57.12	54.72	44.88	41.52	37.92	33.84	31.20	27.12	22.41	20.97	19.05	
	*40	99.60	95.20	91.20	74.80	69.20	63.20	56.40	52.—	45.20	37.36	34.96	31.76	
11	25.2	62.74	59.97	57.45	47.12	43.59	39.81	35.53	32.76	28.47	23.53	22.02	20.—	
	*42	104.58	99.96	95.76	78.54	72.66	66.36	59.22	54.60	47.46	39.22	36.70	33.34	
12	26.4	65.73	62.83	60.19	49.36	45.67	41.71	37.22	34.32	29.83	24.65	23.07	20.96	
	*44	109.56	104.72	100.32	82.28	76.12	69.52	62.04	57.20	49.72	41.09	38.45	34.93	
13	27.6	68.72	65.68	62.92	51.61	47.74	43.60	38.91	35.88	31.18	25.77	24.12	21.91	
	*46	114.54	109.48	104.88	86.02	79.58	72.68	64.86	59.80	51.98	42.96	40.20	36.52	
14	28.8	71.71	68.54	65.66	53.85	49.82	45.50	40.60	37.44	32.54	26.89	25.17	22.86	
	*48	119.52	114.24	109.44	89.76	83.04	75.84	67.63	62.40	54.24	44.83	41.95	38.11	
15	50	124.50	117.—	114.—	93.50	86.50	79.—	70.50	65.—	56.50	46.70	43.70	39.70	
16	52	129.43	123.76	118.56	97.24	89.96	82.16	73.32	67.60	58.76	48.56	45.44	41.28	
17	54	134.46	128.52	123.12	100.98	93.42	85.32	76.14	70.20	61.02	50.43	47.19	42.87	
18	56	139.44	133.28	127.68	104.72	96.88	88.48	78.96	72.80	63.28	52.30	48.94	44.46	
19	58	144.42	138.04	132.24	108.46	100.34	91.64	81.78	75.40	65.54	54.17	50.69	46.05	
20	60	149.40	142.80	136.80	112.20	103.80	94.80	84.60	78.—	67.80	56.04	52.44	47.64	
21	62	154.38	147.56	141.36	115.94	107.26	97.96	87.42	80.60	70.06	57.90	54.18	49.22	
22	64	159.36	152.32	145.92	119.68	110.72	101.12	90.24	83.20	72.32	59.77	55.93	50.81	
23	66	164.34	157.08	150.48	123.42	114.18	104.28	93.06	85.80	74.58	61.64	57.68	52.40	
24	68	169.32	161.84	155.04	127.16	117.64	107.44	95.88	88.40	76.84	63.51	59.43	53.99	
25	70	174.30	166.60	159.60	130.90	121.10	110.60	98.70	91.—	79.10	65.38	61.18	55.58	
26	72	179.28	171.36	164.16	134.64	124.56	113.76	101.52	93.60	81.36	67.24	62.92	57.16	
27	74	184.26	176.12	168.72	138.38	128.02	116.92	104.34	96.20	83.62	69.11	64.67	58.75	
28	76	189.24	180.88	173.28	142.12	131.48	120.08	107.16	98.80	85.88	70.98	66.42	60.34	
29	78	194.22	185.64	177.84	145.86	134.94	123.24	109.98	101.40	88.14	72.85	68.17	61.93	
30	80	199.20	190.40	182.40	149.60	138.40	126.40	112.80	104.—	90.40	74.72	69.92	63.52	
31	82	204.18	195.16	186.96	153.34	141.86	129.56	115.62	106.60	92.66	76.58	71.66	65.10	
32	84	209.16	199.92	191.52	157.08	145.32	132.72	118.44	109.20	94.92	78.45	73.41	66.69	
33	86	214.14	204.68	196.08	160.82	148.78	135.88	121.26	111.80	97.18	80.32	75.16	68.28	
34	88	219.12	209.44	200.64	164.56	152.24	139.04	124.08	114.40	99.44	82.19	76.91	69.87	
35	90	224.10	214.20	205.20	168.30	155.70	142.20	126.90	117.—	101.70	84.06	78.66	71.46	
36	92	229.08	218.96	209.76	172.04	159.16	145.36	129.72	119.60	103.96	85.92	80.40	73.04	
37	94	234.06	223.72	214.32	175.78	162.62	148.52	132.54	122.20	106.22	87.79	82.15	74.63	
38	96	239.04	228.48	218.88	179.52	166.08	151.68	135.36	124.80	108.48	89.66	83.90	76.22	
39	98	244.02	233.24	223.44	183.26	169.54	154.84	138.18	127.40	110.74	91.53	85.65	77.81	
40	100	249.—	238.—	228.—	187.—	173.—	158.—	141.—	130.—	113.—	93.40	87.40	79.40	

A *gal jelzett %-os nyugdíjra a 2. táblázat, az özegegy nyugdíjra, valamint 1930. július hó elseje előtt nyugdíjában, hanem, ezettek nyugdíjára vonatkozólag pedig az 1. táblázatjegyzet rovataiban foglaltak a mérvadóak.

Telek Miklós és Gyarmathy Elek alhadnagyoknak 35 évi hű szolgálatukért a **Díszérmet** adományozták.

EMLÉKEZZÜNK!

Csibi Zsigmond boicai őrsbeli 2. oszt. őrmester a románokkal harcolva Zöldesnél, 1919 április 16-án elesett.

Kulisits János temesszigeti őrsbeli csendőr csónakon való portyázás közben, mivel a hirtelen feltámadt Kosova-szél a csónakot felfordította, 1894 április 17-én a Dunába veszett.

Belanka András béli őrsbeli alőrmestert és járőrtársát, **Budai János** próbacsendőrt, a bokszegebéli vasútállomáson román katonák 1919 április 17-én elfogták és Monoró határában meggyilkolták.

Bodnár Lajos 2. oszt. őrmestert, a bélegregyi őrsparancsnokát és **Szilágyi János** alőrmestert román katonák 1919 április 17-én Bél mellett sebesülten elfogták, majd Bélmárcaskéken halálra kínozva elevenen eltemették.

Lovas Gyula csanakhegyi őrsbeli csendőr 1914/15. telén a petrozsény-környéki havasokban razzia alkalmával megbetegedett és 1915 április 18-án Gyulafehérváron meghalt.

Pongrácz Aladár századost, a zilahi szakasz parancsnokát, **Ferencz András** járásőrmester bánffyhungyadi, **Tóth Ferenc** járásőrmester hidalmási járás- és őrsparancsnokokat és **Jakabos Pál** 1. oszt. őrmester mezőörményesi őrsparancsnokot vörös terroristák Püspökladányban 1919 április 20-án meggyilkolták.

Körmendi Elek 2. oszt. őrmester, a szatmárcsekei őrsparancsnoka és **Borbély Károly** szatmárcsekei őrsbeli alőrmester a laktanyát támadó vörös katonák elleni harcban 1919 április 20-án elesetek.

Uzsvai László németmokrai őrsbeli alőrmestert a csendőröket megtámadó ruthén kommunista néptömegből 1919 április 21-én Herincsen agyonlőtték.

Resch Mihály őrmester, élesdi járás- és őrsparancsnok 1914 április 24-én lázadó tömeggel vívott harcban Élesden elesett.

Pálfi Károly járásőrmester, munkácsi őrs- és járásparancsnok 1919 április 24-én Várpalánka mellett a Latorcába fult.

Bodor József nyárádszeredai őrsbeli csendőrt 1919 április 24-én román katonák Pócspeyriben elfogták és meggyilkolták.

Pethő Lajos ratosnyai őrsbeli próbacsendőr 1915 április 25-én Ratosnya és Palotailva közt járőrszolgálat közben a Marosba fulladt.

Mózer János dobozi őrsbeli csendőrt a románok 1919 április 25-én Dobozon meggyilkolták.

Schwalb Ernő brassói kerületbeli alőrmester Szerbiában szerzett ragályos betegségében 1918 április 26-án Prijepoljében meghalt.

Bertalan Sándor létkai őrsbeli alőrmestert a románok Kabán 1919 április 26-án agyonlőtték.

Kelemen Károly budapesti 3. lovas tanalosztálybeli törzsőrmester-patkolókovácsot 1929 április 2-án Cegléden vasalás közben a ló agyonrúgta.

Krankilla István emödi őrsbeli csendőr verekedők megfékezése alkalmával 1904 április 4-én Emődön szenvedett sebesülésében április 28-án Miskolcon meghalt.

Pálfi Károly járásőrmester, munkácsi járás- és őrsparancsnokot kommunista munkások Várpalánka határában 1919 április 28-án meggyilkolták.

Molnár János szomotori őrsbeli csendőrt 1914 április 29-én Szomotorban verekedő gulyások, akik ellen szolgálatilag fellépett, meggyilkolták.

Juhász András 2. oszt. őrmester, a velejteji őrsparancsnoka, 1919 április 29-én a csehekkel vívott harcban Velejtén elesett.

Kitüntetett bajtársaink

Bálint András
alhdgy.
Magyar Bronz é. é.

Dági Lajos
alhdgy.
Magyar Bronz é. é.

Fülöp János
alhdgy.
Magyar Bronz é. é.

Nagy József X.
alhdgy.
Magyar Bronz é. é.

Sipőcz Győző
alhdgy.
Magyar Bronz é. é.

Szabó Károly
alhdgy.
Magyar Bronz é. é.

Takács József II.
alhdgy.
Magyar Bronz é. é.

Arany István
thtts.
Magyar Bronz é. é.

Csertő József
thtts.
Magyar Bronz é. é.

Fekete Bertalan
thtts.
Magyar Bronz é. é.

Gál József
thtts.
Magyar Bronz é. é.

Homolai Sándor
thtts.
Magyar Bronz é. é.

Józsa Mihály
thtts.
Magyar Bronz é. é.

Kovács Gábor I.
thtts.
Magyar Bronz é. é.

Németh Pál
thtts.
Magyar Bronz é. é.

Pintér István
thtts.
Magyar Bronz é. é.

Rátkai Lajos
thtts.
Magyar Bronz é. é.

Sárvári József
thtts.
Magyar Bronz é. é.

vitéz Turi János
thtts.
Magyar Bronz é. é.

Vass János I.
svz. thtts.
Magyar Bronz é. é.

Vasúti és közlekedési őrseink szolgálatáról.

Cikksorozatot kezdünk, a közlekedési és vasúti szolgálatban levő bajtársaink írásait arról, milyen is az ő szolgálatuk. Sokan azt hiszik: könnyű... Hát lássuk csak!

I.

Írta: FARKAS ISTVÁN I. thh. Szombathely, vasúti őr.

A *Csendőrségi Lapok* 1941. március 1.-i számában dr. Németh főhadnagy úr ismertette a vasúti csendőrség általános működését a vonaton. Aki elolvasta, érezhette, hogy miért vált szükségessé vasúti őrök felállítása, de átérezhette azt is, hogy ha a csendőrség eme új szerve meg akar birkózni feladataival, elsősorban vasúti szaktudás tekintetében alaposan fel kell készülnie. Erről előljáróink gondoskodtak is. A gyakorlati tapasztalat azonban azt mutatja, hogy a 6 hetes vasúti szaktanfolyam kevés volt. De ötször annyi is kevés lett volna ahhoz, hogy mindent megismerjünk. Ez nem is lehetett célja a tanfolyamnak, inkább csak arra való volt, hogy tájékozódjunk. Az egyik vasúti főtiszt a tanfolyam alatt azt a kijelentést tette, hogy a vasút életének teljes megismeréséhez 6 év kell. Mosolyogtunk rajta, mert nem ismertük a vasút nehézségeit. Gondoltuk: utaztunk mi már vonaton eleget. felülünk a vonatra és ha valaki garázdálkodni mer, a sok utas közül akad tanu, bizalmi egyén elég, a garázdálkodót, a büntetést leemeljük a vonatról, megcsináljuk ellene a feljelentést, kész az eredmény, felülünk a másik vonatra, utazunk tovább s mire beutazzuk azt a vonalszakaszt, melynek beutazását előírták, egy tarisznya bűnüggyel emeljük az iktatónk folyószámát.

Ez bizony tévhit volt! A vasúti őrök megindulásakor már éreztük, hogy sokkal komolyabb feladatok elé vagyunk állítva, mint azt hittük. Éreztük, hogy a vasúti szaktudásunk még kevés, az élet iskolája mást is, még sok mindent követel tőlünk, a laktanyai önképzést fel kell váltanunk a gyakorlati önképzéssel.

Első dolgunk a tanfolyam után a vasútszolgálat irányításának, vezetésének megismerésére törekvés volt. Ebből csak megemlítem a nyomtatványokat, űrlapokat, hiszen természetes volt, hogy a sok-sok közül ezzel vagy azzal előbb-utóbb találkozni fogunk s nem állhatunk előttük ismeretlenül! Tessék elképzelni, hogy hány különböző ilyen nyomtatvány van a vasút életében, az ország egyik leghatalmasabb gazdasági szervezeténél! Előre láttuk, hogy legtöbb dolgunk és egyben legfontosabb szerepünk a teheráruforgalom terén lesz, közelebről megjelölve, a vasúti lopásoknál.

Bajtársaimtól többször hallottam: „Könnyű neked, csak utazgatsz. Bolond szerencséd volt, vasúti őrparancsnok lettél” stb. Igazuk van, panaszra okom nincs! Büszkeség tölt el, hogy ezt a helyet betölthetem és hogy a m. kir. csendőrség egy új alakulatának parancsnoka lettem, de hogy minden beosztásnak, minden helynek és munkakörnek megvannak a maga jó és rossz oldalai, az is biztos. S hogy mennyivel jobb dolga van a vasúti őrre beosztottaknak, azt a rövid gyakorlati életből szerzett tapasztalatokkal szeretném bajtársaimmal az alábbiakban megismertetni.

Egy-egy őr vonalhálózata 4—5 vármegye területére terjed ki, ez a mi tulajdonképpeni körletünk. Ebben

a körletben ismerni kell, — persze, elsősorban a menetrendet. Ismerni kell a vármegyék területén elhelyezett közigazgatási és bírói hatóságokat, hogy bűncselekmény esetében a feljelentéseket megtehesse. Ismernie kell a vonalszakaszokat azért, hogy bűncselekmény esetében honnan, melyik vonattal tudja a legközelebbi állomást elérni. Ismernie kell a csatlakozó állomásokat, mert más-kép szolgálatot előírni nem lehet. A szolgálatok előírásánál ugyanis a „Járőrnapló”-ban elő van írva, hogy a járőrnek melyik vonalszakaszokat, melyik és hányas számú vonatokon kell beutaznia. Figyelni kell arra, hogy a csatlakozó állomásokon olyan vonatot ne állítsunk be, mely nem közlekedik, mert egy vonat elírásával a járőrnek 10—15 órát kell tétlenül, esetleg kevésbé forgalmas helyen várnia, ez pedig időpocsékolás.

Ismerni kell a vonalhálózaton az állomások vasúti berendezéseit, sínparait, jelzőket, az előjelzőt, védőjelzőt, bejárati jelzőt stb., a váltók összes fajtáit, a (14 csoportban alkalmazott) különböző harangjelzéseket, a forgalom mikénti lebonyolítását s ezzel kapcsolatos rendelkezési tömb kiadását, a forgalmi és váltóközi (blokkházi) naplók kezelését, távirati jelentéseket, a vonatvezetők részére kiállított menetlevelet, az egyes állomások forgalmát, a vasúti épületeket, raktárokat, műhelyeket, fűtőházakat, a vasúti vonalon fekvő hidakat, alagutakat stb., stb.

Személyismeret tekintetében vagyunk talán a legjobban megakadva, mert, sajnos, csupán azért, hogy minden egyes állomáson a személyzetet megismerhessük, nem tudunk a vonatról leszállni, egyrészt azért, mert a más sokoldalú elfoglaltságunk nem engedi meg, másrészt a vonatközlekedési viszonyok nem teszik lehetővé. Még egy-egy vonalszakasz összeállítása is nehézségbe ütközik, ha azt akarjuk, hogy a járőröknek a napi 8 órai szolgálati idejük kitöltése után, pihenőre és önképzésre is legyen idejük. A nehéz étkezési viszonyokat is figyelembe kell venni. Ez annál inkább is fontos, mert nálunk közzgazdálkodás nincs, táskaelelemmel a járőröket ellátni nem tudjuk, vidéken pedig a jelenlegi rendszer mellett még kenyeret sem lehet kapni. Vasúti vendéglőkben pedig az étkezés oly méreg drága, hogy azt megfizetni nem lehet. Hideg étellel pedig csak egy-két napig lehet nyomozni, ez pedig nálunk egy esetben sem fordul elő, mert a legelemibb nyomozás is, sőt csak annak megállapítása, hogy a lopás, az árudézmálás hol lett elkövetve, 3—4 napot vesz igénybe.

A személyismeretről nálunk azért is nehéz beszélni, mert az utasok állandóan váltakoznak, az ország minden részéből utazgatnak, majdnem úgy tűnik fel előttünk a vonatok utastömege, mint egy népvándorlás. Újabb és újabb arcok tűnnek fel és tűnnek el. Arról az előnyről, hogy az őrskörletben a lakosság állandó lakhellyel bír és hogy azokat 3—4 hónapon belül könnyű szerrel megismerhetni, nem beszélhetünk.

Ami pedig a vasúti személyzet ismeretét illeti, arra megjegyzem, hogy nem úgy van a vasúti személyzet szervezve, mint a csendőrség, amelynek minden egyes tagja a közbiztonság minden ágazatában jártassággal bír és arra ki van képezve! Minden egyes vasutasnak megvan a maga munkaköre, melyben szakavatossággal bír, a másik munkakörhöz nem ért. Néhányat megemlítek.

1. Az állomásfőnök.
2. A szolgálatteljesítő forgalmista.
3. A térjelügyelők.
4. A váltóőrök.
5. A kocsi rendezők.
6. A tolatást irányítók.
7. A kocsi vizsgálók.
8. A mozdony- és motorkocsi vezetők.
9. A fűtők.
- 10.

A vonatvezetők. 11. A jegykezelők. 12. A fékezők. 13. Málházók. 14. Raktári munkások: a) raktárfőnökök; b) raktárkezelők; c) raktári munkások. 15. Pályames-
terek. 16. Pályamunkások. 17. Vasúti hordárok.

Szükségtelen mondanom, hogy mindezeknek más és más a munkakörük. Egy vasúti bűncselekmény nyomozásánál nem mindegy tehát, hogy felvilágosításért melyik „vasutas“-hoz fordulunk. Tudnunk kell azt, hogy az elkövetett bűncselekményről melyik csoport tud felvilágosítást adni. Egy vasúti töltés rongálásánál hiába fordulunk a forgalmistákhoz, vagy ellenkezőleg: személyi podgyász ellopásánál a pályafenntartási munkásokhoz. Legtöbb munkát az árudézmálások és vasúti lopások adják. Mielőtt elkövetésük, illetve azok ismeretetésére rátérnék, szeretném megjegyezni azt is: ne higgyék, hogy a vasúti „teherkocsi“ — valamennyi egy és ugyanazon rendeltetésű. Látták már bizonyára, hogy egyik teherkocsin „G“, másikon „Ikn“, a harmadikon „K“ — és így tovább — betűjelzés van. A magyar ABC minden betűjét láthatjuk eszerint más és más rendeltetésű „teher“-kocsin.

A kimondottan podgyászszállítást végző teherkocsikat három csoportra osztjuk:

1. *a vonalgyűjtő-kocsi* (csoport-kocsi), mindig a kiinduló állomástól a végállomásig közlekedik. Ha arra szükség van, áru-feladás, vagy leadás céljából, minden állomáson kezel, vagyis árukat ad le és árukat vesz fel.

2. *Az állomáskocsi* (közvetlen-kocsi) a kiinduló állomástól a rendeltetési állomásig megy, útközben seholsem kezel, azért nevezzük közvetlen-kocsinak.

3. *Pakli- vagyis kalauz-kocsi*, mindig a személyvonalhoz van besorolva, kivéve a motoros személykocsikat.

Okmányok, melyek az árut kísérik: a fuvarlevél, vagy szállítóvevény, raktanúsítvány, a leadási és felvételi jegyzék. Gyors- és express-áruknál a fuvarlevél színe piros és zöld, a többi fehér színű.

Még mielőtt a nyomozást megkezdzenék, tudnunk kell, hogy a vasúton elkövetett lopásoknál és árudézmálásoknál minden egyes esetben a Máv. a sértett, miután a szállító az áruját továbbfuvarozásra a Máv.-nak adta át. A Máv. mindaddig, amíg az áruk ideiglenesen tulajdonában vannak, azoknak a teljes értékéért felelős.

Részlet a hévízi csendőrségi üdüléből.

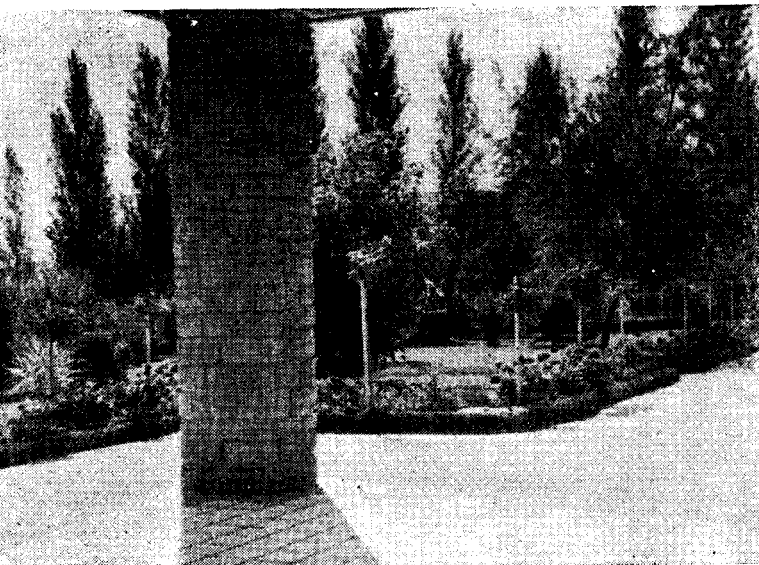
(A fel nem adott személypodgyászok ellopásánál mindig az a sértett, kinek kárára a lopást elkövették.)

A teher- és gyorsáru megdézsmálása, ellopása alkalmával a nyomozás, majdnem minden esetben, az adminisztrációs munkák alapos áttanulmányozásánál kezdődik, mert:

1. A Máv. bármely csomagról, melyet tovább fuvarozásra átvesz, a feladás alkalmával fuvarlevelet állít ki három példányban. Ebből egyet a feladó kap, egyet a felvevő raktárnok maga tart meg, egy pedig az áruval megy a rendeltetési állomásnak. A fuvarlevélben feltüntetik a feladót, a címzettet, a feladott áru súlyát, a feladás idejét és helyét, valamint a raktámszámot. Ezzel a felvétel nagyjában befejeződik.

2. A raktárnok a neki feladott árukról egy „Raktanúsítvány“-t állít ki, melyben feltünteti mindazokat az árukat, melyeket pl. Szombathelyről Budapestig, a vonaton akar elszállíttatni. Ha a feladott áru annyi, hogy azzal egy közvetlen kocsi megtelik, akkor azt raktári munkásokkal jelenlétében — legtöbb esetben azonban jelenléte nélkül — berakítja, a kocsit lezárja, leolmozza és a kocsiba rakott árut a vonatvezetőnek jelképesen (ami azt jelenti, hogy a vonatvezető a kocsiba rakott árut darabszámra *nem* számolta meg, a hiányt és sérüléseket *nem* ellenőrizte) átadja. A vonatvezető az áru átvételét a raktanúsítvány egyik példányán, — mely a raktárnoknál maradt vissza, — aláírásával elismeri. Most már a vonatvezető felel az áruért mindaddig, míg az a leadó állomáson az átvevő raktárnoknak ugyancsak a raktanúsítványon való aláírás elismerése mellett át nem adja. Ezen utóbbi raktárnok felelőssége pedig addig tart, míg a címzett az árut tőle hiánytalanul és sértetlenül át nem vette.

Ha a feladott árut, akár a raktárak valamelyikében, akár szállítás közben megdézsmálják, csak azt kell kikutatni, hogy a felvevő raktárnok az árut milyen állapotban vette át a szállítótól, s milyen állapotban érkezett az meg a rendeltetési állomásra. Ha a rendeltetési állomás a kirakás alkalmával a hiányt (a sérülést) azonnal felismerte, akkor az áru eltűnését, (a sérülés okát) nem a vonatvezetőn keressük, annak ellenére, hogy az előbb azt írtam, hogy a felvevő raktárnok a

Részlet a hévízi csendőrségi üdüléből.

raktanusítványon az árut a vonatvezetőnek jelképesen átadta, akkor a vonatvezető felelős azért addig, míg a rendeltetési állomás tőle át nem veszi, mert a vonatvezető az árut csak jelképesen, átolvasás, a sérülés ellenőrzése nélkül, azaz csak a leólmozott kocsit veszi át. Ezen a hangsúly. Ebből következik, hogy tulajdonképpen nem az áruért, hanem a leólmozott kocsiért felelős. Ha tehát a rendeltetési állomás azonnal felfedezte a hiányt, a felvevő raktárban, az ott alkalmazott vasutasok között kell keresni a felelős egyént. Ha a vonatvezető a rendeltetési állomáson nem tudja a kocsit leólmozva átadni, mert az ólomzár útközben megsérült, leest, a hiányzó áruért a vonatvezető felelős.

Ha a vonatvezető az általa átvett kocsi a rendeltetési állomáson sértetlenül adta át, az átvétel közte és a rendeltetési állomás között megtörtént. Ha a rendeltetési állomás az árunak a kocsiból való kirakása alkalmával hiányt nem észlelt, viszont, amikor a címzettnek az árut kiadja, mégis van hiány, akkor a tettet a rendeltetési állomáson, a raktári munkások között kell keresni. Ha a rendeltetési állomás az árut a címzettnek hiánytalanul és sértetlen állapotban kiadta, de az áru a címzethez mégis hiánnyal, sértetten érkezett, akkor a tettet a szállítónál kell keresni.

Amint látjuk, a közvetlen kocsik megdézsmálásánál a vasuti csendőrnek végig kell kísérni az árut, azon az útvonalon, amelyen szállították, mert másképp még csak azt sem volna képes megállapítani, hogy a lopást hol követték el. Egy másik nehézség a dologban az, hogy nem is annyira a tanúvallomások a bizonyító adatok, mint a fuvarlevél, a raktanusítvány és a még eddig nem ismertett „Hiány jegyzőkönyv“, melyet a vasut olyankor vesz fel, amikor nála áru eltűnéséről, az áru megdézsmálásáról tesznek panaszt. Ezek az okmányok a nyomozás fontos eszközei.

Sokkal nehezebb feladat elé állít bennünket a „Vonalgyűjtő-Csoport kocsin“ szállított áruk megdézsmálása. Vonalgyűjtő-kocsiról már tudjuk, hogy minden állomáson kezel, vagyis árut vesz fel és árut ad le. Azt is tudjuk, hogy a kiinduló állomástól a végállomásig közlekedik. Az áruk felvételénél, a vonatvezetőnek való átadásánál és a végállomáson való leadásnál itt is ugyanazok az eljárási munkálatok vannak, mint az „Állomás-kocsin“ szállított áruknál, azzal az eltéréssel, hogy a „Vonalgyűjtő“ kocsiba rakott árut a vonatvezető nem veheti át jelképesen, mert a vonalgyűjtő-kocsi nincs leólmozva, ezért a vonatvezetőnek az áruk berakásánál jelen kell lenni, azokat darabszámba meg kell számolnia, sérülés és hiány szempontjából pedig alaposan, minden egyes csomagot át kell vizsgálnia. Ez azért szükséges, mert a „Vonalgyűjtő“ kocsikban szállított árukért a vonatvezető felelős, mindaddig, míg azokat az árut a rendeltetési állomáson levő átvevő raktárnoknak le nem adta.

A „Vonalgyűjtő“ kocsinál a vonatvezető mindig „Felvevő“ és „Leadási“ jegyzékkel dolgozik.

A kiinduló állomáson a felvevő raktárnoktól a szállítandó árut „Raktanusítvány“ alapján veszi át. Raktanusítványba, a felvevő állomásraktárnoka beírja,

1. hogy az árut melyik állomásról indították,
2. annak a kocsinak a számát, melybe az árut berakták,
3. a berakás napját,
4. az árukról kiállított fuvarlevelek számát,
5. melyik állomásra irányították,
6. a darab számát,

7. az áru esetleges jelét, („törékeny“, „nem szabad fordítani“ stb.),

8. a csomagok rakszámát (nyilvántartási szám),

9. a csomagolás nemét,

10. a csomag tartalmát és

11. a csomag súlyát.

A vonatvezető a neki átadott Raktanusítványból kiírja, illetve átírja a „Leadási jegyzék“-be mindazokat az árut, csomagokat, melyeket neki útközben az egyes állomásokon le kell adnia. Pl. ha egy „Vonalgyűjtő“ kocsit Szombathelytől—Győrre indítanak, érinti a közbeeső állomásokat és ha azok közül Vép, Sárvár, Celldömölk, Pápa, Vaszar, Gyömrő stb. állomásokról szóló áru van, az azoknak szóló árut a Leadási jegyzékkel számolja át, melyet két példányban állít ki, egyet magánál hagy igazolásra, a másikat pedig a csomagok fuvarlevelével együtt leadja a rendeltetési állomásoknak.

Ha azonban a fentírt állomásokon továbbküldésre áru van, azok raktárnokai, az általuk felvett csomagokról nem raktanusítványt állítanak ki, hanem „Átadási jegyzéket“ és a csomagokat, az azokról kiállított fuvarlevellel együtt a vonatvezetőnek az „Átadási jegyzék“ alapján adják át.

Van még egy másik nyilvántartás is, amit ismerni kell, az úgynevezett „Kocsifelíró könyv“. Ez minden vonatvezetőnél és az állomásokon lévő kocsifelíróknál (kocsirendezőknél) megvan.

1942 telén így portyáztunk, viszont...

A vonatvezetők a „Kocsifelíró könyv“-be írják be mindazokat a vagonokat, jelzés és sorszám szerint, melyeket továbbszállításra az egyes állomásoktól átvesznek. Beírják azt is, hogy az egyes kocsik milyen árukkal vannak megrakva, a rakomány (darab, áru stb.) milyen állapotban van, a leólmzott kocsikon az ólomzár ép-e vagy sértett. Ugyancsak beírják azt is, ha az egyes kocsikon, az ólomzárakon, az árun, csomagokon stb. van-e valamilyen sérülés vagy hiány.

Az állomásokon lévő kocsifelírók, ugyancsak beírják a „Kocsifelíró könyv“-ükbe a fentírt adatokat, de csak akkor, ha az állomásokon bármely oknál fogva azokat kezelés alá vették.

A kocsifelíró-könyvből meg lehet állapítani, hogy melyik, hányas számú vonat milyen jelzésű és hányas számú teherkocsikat — vagonokat — vitt magával, azokat kik (mozdony- és vonatvezető, kezelő, fékezők) vitték, honnan vitték és hová vitték. Az egyes vagonok és az abban rakott áru, kiknek a felügyelet — rendelkezése — alatt állott utoljára. Ezzel a könyvvel a vasuti nyomozónak sokszor akad dolga. Ha a kocsifelíró-könyv pontosan van vezetve, minden nyomozásnál támpontul, egyben kiindulópontul is felhasználhatjuk. Sajnos, tapasztaltuk már, hogy többször valótlán adatok voltak beírva ebbe a könyvbe. Meg kell állapítanunk, honnan ered az eltérés! Valakit mulasztás, hanyagság terhel ilyenkor. Ennek megállapí-

... a morék akkor is fittyet hánytak a hidegnek.
(Dr. Gönczy László psz. zls. felv.)

tása a legnehezebb feladatok közé tartozik, mert mindegyik vasutas fél a fegyelmi büntetésektől, ezért tagad és hangoztatja, hogy az ő felírása pontos, személyesen győződött meg róla, de a másik vasutasé nem jó!

Jó, hogy most már mesterek vagyunk az ilyen és ehhez hasonló tagadások felismerésében, és sokszor hosszú, fárasztó munka után bár, de végre majdnem minden vasutas „csak úgy melleleg, bizalmasan“, megmondja a „Kolléga Úrnak“, hogy hol a hibaforrás...

*

A szolgálatunk egyéb részleteiről bajtársaim majd szólnak. Én csak izelítőt akartam adni arról az új világról, amelyben mi, vasutiak élünk, s amely — nemcsak utazás. Bizonyosra veszem, hogy a *Csendőrségi Lapok* bajtársi felszólítására vasuti bajtársaim leírják majd egy-egy árudézmálási eset nyomozását is, — ajánlom olvasóimnak, hogy akkor, csak majd akkor alkossanak képet maguknak a nehézségekről, amelyekkel új működési területünkön meg kell küzdenünk. De — az eredmények mutatják — megküzdünk, mert a magyar csendőr előtt nem lehet leküzdhetetlen akadály, munka, nehézség.

A vasuti árufuvarozással kapcsolatos teendőket azért tartottam szükségesnek bajtársaimmal megismertetni, mert valószínű, hogy a vasúti őrsön levő bajtársak a *Csendőrségi Lapok* hasábjain többször ismertetnek majd tanulságos nyomozásokat, melyekben vasuti szakkifejezéseket használnak. Olvasó a cikkemben az árufuvarozással kapcsolatban megtalálja minden okmányának a rendeltetését.

KATONAI ISMERETEK

Helység harc.

A városok általában a főközlekedési vonalak mentén, azoknak mintegy a csomópontjában fekszenek. A mai villámháború korában, amikor is a páncélos seregtettek előretörése a főközlekedési vonalak mentén történik: a városok belekerültek a harc gyújtópontjába. Gyakori lett a helység harc!

A városok jelentősége mind a támadók, mind a védők szempontjából egyaránt fontos tényezővé vált.

A támadó az úthálózaton fekvő város birtokbavételére feltétlenül támadást indít, mert azokat kikerülni nem igen lehetséges. Az sem célravezető megoldás, hogy a várossal szemben erőket hagyjunk ott. Ha ugyanis ez a visszahagyott erő sok: akkor az ellenség elérte célját, mert jelentős erőket kötött le. Ha a visszahagyott erő kevés, akkor az ellenség a városból kitörve: a saját csapatok hátába kerülhet!

A támadó a város megszerzésére már csak azért is törekszik, hogy így anyagi ellátását jó és biztos szállítónalra alapozhassa.

A városokban található segélyforrások kedvezően befolyásolhatják — különösen télen — a hadműveleteket.

A városok megrohanása ritkán sikerül. Ezt a módszert általában csak határmenti városoknál vagy gyenge erkölcsi erejű és szívét vesztett ellenféllel szemben lehet alkalmazni. Ilyenkor ejtőernyős csapatok és légiúton szállított gyalogság vezeti be a tulajdonképpeni harcot. Velük szoros együttműködésben repülő, főleg zuhanó-

bombázók indítják meg a harcot. Tulajdonképpen helységharcról ilyenkor nem is beszélhetünk, mert az ellenség — rendszerint legkésőbb már a tulajdonképpeni támadás megindulásakor — feladja a város védelmét.

Ha a város ellenáll: *tervszerű* támadás indul meg ellene. Ehez kedvező feltételeket a gyorscsapatok teremtik meg, magát a helységharcot már gyalogság vívja.

A kedvező előfeltétel lényege az, hogy a páncélos és gépkocsizó erők a motoradta gyorsaságot kihasználva: a támadás megindításához szükséges előterepet megbízhatóan kézbeveszik. Bevezetik az ellenséges város ellen a felderítést és elszigetelt jelentőségű vállalkozásokkal szereznek támpontokat a gyalogság harca részére.

A városok ellen támadásra induló gyalogság első feladata a városok köré rendszerint kiépített *erődrendszer* áttörése. Ez ugyanúgy történik, mint az állandó erődök elleni harc. Itt nem lehet gyors sikereket várni, ez a harc napokig is eltarthat, mert a külvárosokban lefolytatott küzdelem tulajdonképpen erődövön való átküzdés, annak minden nehézségeivel egyetemben.

A helység harc — a maga jellegzetes formájával — csak most következik. *Lényege*: tüzéros, önálló harccsoportok támadása! Ez a támadás egyszerű terv alapján, úgyszólván utcáról-utcára, házról-házra történik. Rendkívül nagy jelentőséghez jut az *egyes ember* leleményessége, elszántsága és körültekintése, mert a harc részletcselekményekből tevődik össze. A helység harc *hónapokig* is eltarthat, mint ahogy ez Spanyolországban történt, hiszen minden ház, minden utca egy-egy füg-

getlen erőd, melynek megvívása önálló harccselekményekkel hajtható végre. Szovjetországban a sorakatonaság ellenállásán kívül még a *helybeli lakosság* (partizánok) le nem kicsinyelhető ellenállásával is számolni kell!

A helység harc megvívásához *rohamosztagok* alakulnak: válogatott gyalogságból. Ők alkotják a támadók gerincét. Ezekben a rohamosztagokba műszaki erők — *rohamutászok* — különleges tüzérség — *rohamlövegek* — különleges fegyverek — *lángszóró, kézigránát, géppisztoly*, esetleg *harckocsi* — és sok rádió való. A rohamosztagok munkájának kiegészítésére és előkészítésére repülőerők és tüzérség szolgál.

Közvetlenül a támadás megindítása előtt hatalmas tüzérségi tűz kezdődik. Ezzel egyidejűleg, vagy közvetlenül utána indul meg a repülőbombázás, illetőleg a zuhanóbombázás. Céljaik rendszerint a közművek: villamos energiaközpontok, laktanyák, víz- és gázművek. A város egyes pontjaira gyujtóbombák hullanak és gyakran egyetlen lángtengerré változik egy-egy városrész!

A város szegélyére felzárkózott rohamosztagok támadása most indul! Gondosan kihasználva az útmenti árkokat, házbeszögeléseket, ellenállhatatlan erővel törnek előre, A háztömbökben makacsul védekező ellenséget lángszóróval füstölik ki. A borzalmas erejű tűzsugár nyomában a biztos megsemmisülés jár!

Golyószóró egy elfoglalt épületből tüzel.

A támadási cél rendszerint valamelyik központosan fekvő út, vagy nagyobb tér. A minden oldalról meginduló rohamosztagok ide törnek előre. Az egyes ellenállási pontokat géppuskával, nehézpuskával, páncéltörő-ágyúval és rohamlövegekkel veszik körül. Ezeknek tűztámogatása alatt indulnak meg a rohamosztagok, melyek igyekeznek valahol a házon, behatolásra alkalmas kaput nyitni. A támogató tűzfegyverek oltalma alatt rohamutászok robbantanak rést. Géppisztoly- és kézigránátharc után így füstölik ki egymásután az ellenállási fészkeket!

A támadók légvédelmi tüzérsége csakúgy működik, mint a tűzoltóosztagok, melyek már a helység harc alatt munkába léptek.

A szabaddá tett közlekedési vonalakon páncélosok és gépvontatású tüzekek törnek előre, hogy a visszavonulás útját elvágják...

*

A védők szempontjából a városok, mint a főközlekedési vonalak mentén fekvő természetes ellenállási helyek, önként kínálkoznak feltartóztatásra. Ezért az ilyen városok megerősítésére már békében gondolni kell. A kellőképpen megerősített városok jelentős erőket köthetnek le és kisebb saját erőket is képesítenek huzamos kitartásra. A városok erősítési költsége háború esetén bőségesen kamatozik!

A város körül fekvő terep sok esetben előretolt állásként szerepelhet.

Télen különösen nagy előnye a városvédelemnek a kedvező elhelyezési viszonyok. Helység-harcnál különösen nagy előny a helyismeret. A már békében felhalmozott készletekkel az ellátási nehézségeket sokáig át lehet hidalni.

A városvédők erkölcsi ereje jelentős tényezővé válhat.

Célszerűtlen a város védelmét elhanyagolni, mert a kellőleg kiépített ellenállás: jelentős ellenséges erőket köthet le! Ez a városvédelem a városokon kívül épített erődrendszerrel kezdődik. Ha ilyen nincs, akkor első ellenállási vonalként a várost környező terepet kell kihasználni. A védelem többsoros. Valóságos halogató öv a külváros, amelyből megindul a város belseje felé való visszavonulás, hogy az ellenséget minden utcásonál, új, meg új felfejlődésre kényszerítsék. Ez egyébként az orosz rendszer lényege is.

A támadók munkáját, akadályok telepítésével kell megnehezíteni. Erre szolgálnak a torlaszok és a rögtönzött torlaszok is, melyeket homokzsákokból, ajtókból, gerendákból, járművekből, sőt a lakosság bútorzatából állítanak össze. Ezeket vastag kötelekkel erősítik meg és eléjük tüskésdrótból még külön drótakadályokat is készítenek. Ahol lehet: felszedik a kövezetet, aláaknázzák az úttestet, útkereszteződéseket, hidak és alagutak bejáratát.

Az egyes háztömböket ellenállási góccokká építik ki. A padlásablakokban távcsőves puskával felszerelt lövé-

Géppisztolyosok a helység-harcban.

szek helyezkednek el, az utcasorok pásztázására lövegek vonulnak fel. Az összeköttetésre többsoros, megbízható vonalat kell telepíteni, de mindig számolni kell a bombázás okozta rongálásokkal is.

A légvédelemre légvédelmi tüzérség és kellőleg kiépített — de nem futóárkokból rögtönzött — óvóhelyek szükségesek. (Mint Belgrádban!)

A polgári lakosság eltávolítása a nehezedő ellátási körülmények miatt is célszerű. Ennek megszervezése előre elkészített *kiürítési-terv* szerint történjék. Erélyes vezetéssel kell ügyelni arra, hogy a kiürítés ne legyen pánikszerű, mert akkor eltömődnek az utak. A helység-harc megvívása előtt igen fontos az elszigetelt helyzetbe kerülő ellenállási gócpontoknak — már jó előre — lőszerezéssel és élelemmel, valamint ivóvízzel való ellátása. Előre gondoskodó egészségügyi szolgálattal kell megakadályozni a járványok terjedését, illetve kitorését.

Nem elég a helység-harcban a védő szempontjából a csupán védelmi jellegű harc, hanem erélyes, összefogott és főleg gyakori *ellentámadásokkal* kell azt alámasztani!

*

A helység-harc megvívása mind a támadó, mind a védő részéről egyaránt megfelelő előgondoskodásokat, tervszerűséget és feszes vezetést követel. A korszerű harc minden eszközével kell itt is a gyors döntésre törekedni!...

Tolnay Lajos vkb. százados.

Közelkelet.

Irta: * * *

Egyre nagyobb erővel folytatódik a harc Afrikában! A szövetséges csapatok biztosan tartják ezt az arcvonalat is és kemény támadásokban verik vissza az angolok áttörési kísérleteit. A Földközi-tengeren is tombolnak a tengeri csaták, egyre-másra kerülnek hullám-sírba a brit flotta egységei. Egyre többször olvashatjuk a hadijelentésekben Gibraltár, Malta nevét. Hírek érkeznek, hogy mozgolódik az arab világ is. *Forrong a Közelkelet!*

Nézzük most rövid vázlatokban ezt a földrészt is, lássuk, hogy Távolvelet után: mi a helyzet Közelkeleten?...

*

A Földközi-tenger uralmáért már a XV. században megindult a küzdelem. Európának ezt a fontos tengerét sokan akarták megszerezni! Az ósidőkben föníciaiak, egyiptomiak, rómaiak, görögök csatáztak itt, míg azután öt évszázaddal ezelőtt egyformán osztoztak vizein: Franciaország, Törökország és Spanyolország. A XVII. században Franciaország lett itt a korlátlan úr, addig, amíg Anglia fel nem figyelte a Földközi-tengerre. Mivel a környező országokat leigázni nem tudta, hát támaszpontokat, azaz Földközi-tengeri szigeteket szerzett magának, hogy ezekről uralkodjék a vizek fölött! Birtokbavette Gibraltárt, a napoleoni háborúk után Malta szigetét. Ezzel egyelőre megelégedett.

A XIX. században meghiusul az oroszok Földközi-tengeri előretörése, ezután olaszok és franciák váltakozva törekednek az uralomra. Franciaország ugyan 1831 és 1841 között megszerzi *Algirt*, de mikor az itáliai államok 1861-ben egyesültek: új erőviszony alakult ki itt is! Hiába van béke, a diplomáciák boszorkányműködésénél szüntelen folytatódik a harc. Miniszterek és kétes rangú ügynökök utazgatnak, tárgyalnak és mikor 1869-ben megnyílik a *Szuezi-csatorna*, Anglia szerzi azt meg magának. Fokozatosan behálózza Egyiptomot és 1882-ben már teljes protektorátusa alá veszi ezt a jobb sorsra érdemes országot...

Az 1914. évi világháború előtt a biztos angol kezében lévő Gibraltár, Malta és Suez még ellensúlyozták a közelkeleti kérdést. Mi volt ez *akkor*? Észak-Afrikában franciák, a Balkánon az Osztrák-Magyar Monarchia, Közép-Afrikában Olaszország, a Földközi-tenger keleti részén Törökország, Konstantinápolyban Oroszország akart hatalmat, területet, amellel érezhető volt bizonyos törökországi német befolyás is. *Ma?* Megváltozott a helyzet, mert Olaszország a Duce vezetésével felemelkedett és követeli a Földközi-tengeri uralmat. Ez ma már létérdeke Olaszországnak, mert el látásának jelentékeny részét behozatal útján fedezi. Erre pedig a tengeri út: a Földközi-tengeren át vezet...

Mi itt a mai helyzet? Az angol támaszpontok akadályozhatják ugyan az olasz tengeri forgalmat, azaz a Földközi-tengerre való be- és kijutást, de a brit flottát nagymértékben lekötik a korszerűen kiépített olasz támaszpontok és a szövetséges repülőegységek. Nemkülönben segíti a tengelyhatalmakat az a tény is, hogy a francia flotta megszűnt...

A szicíliai tengerszoros ellenőrzi Egyiptom, Szíria és Palesztina felé a forgalmat, a Földközi-tenger nyugati részén ott van a kitűnően kiépített *szardíniai* bázis, ahonnan nem egy pusztító támadás indult már ki! Fontosak a Földközi-tengeri csaták kimenetelei, de nem hanyagolhatók el a támaszpontok sem, hiszen onnan indulnak útjaikra az összes tengeri és légi egységek!...

Szervezeti és szolgálati utasítás (Szut.) 2 P 20 fillér.

Csendőrségi Zsebkönyv 1942. évről. 2.50 P.

Próbacsendőrök tankönyve 4 P.

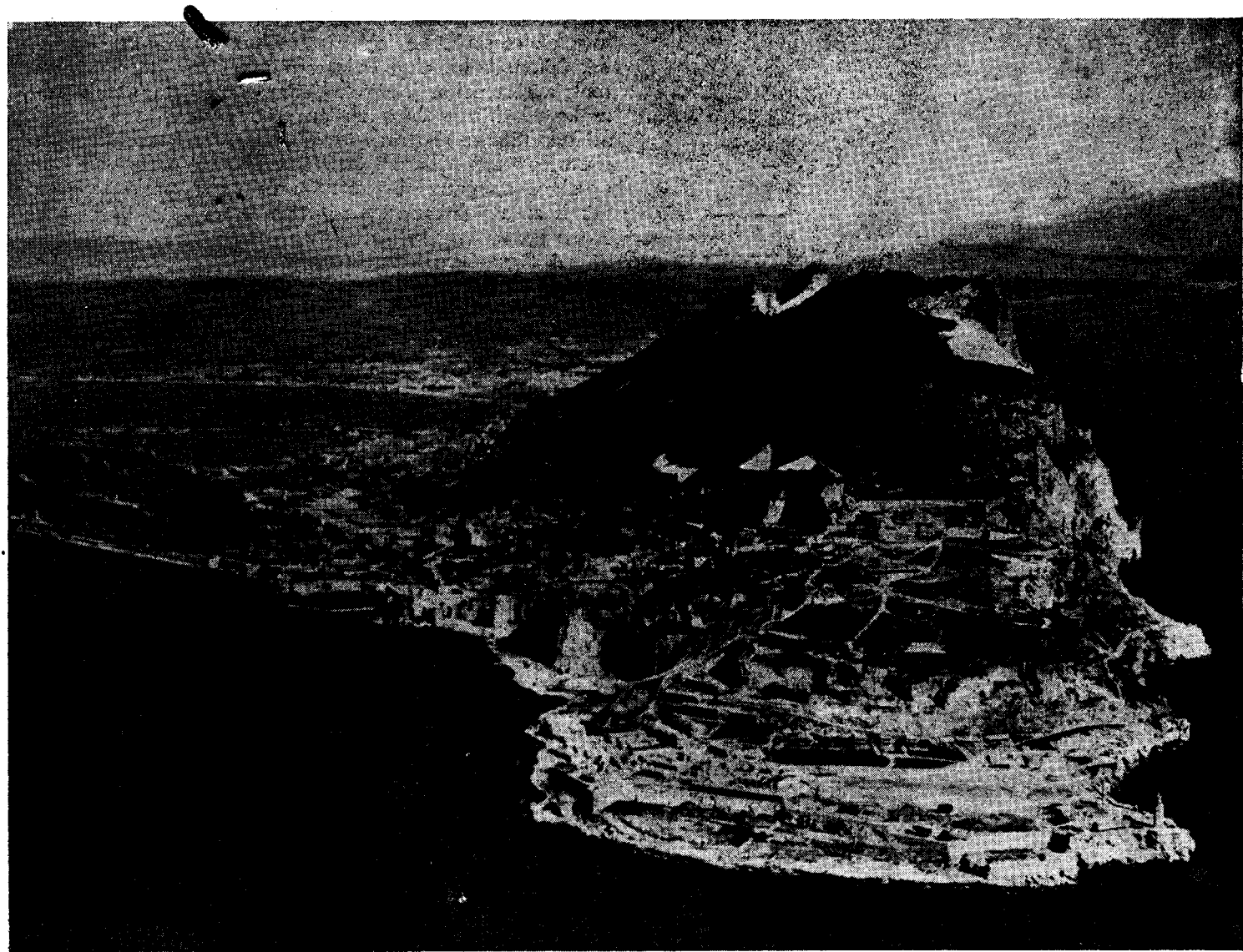
Csendőrségi Lapok könyvtára 8. kötete (Illetmények és gazdaságkezelés) 3 P, 11. kötete 3 P.

Csendőrségi asztali naptár 1942. évre 70 fillér.

Csendőrség elhelyezési térképe 30 fillér.

Kaphatók — kizárólag — a szerkesztőségben.

A megrendelés csak a Csendőrségi Lapok 25.342. sz. csekkszámjára történő befizetéssel eszközölhető, postátalványra rendelést nem fogadunk el.

Gibraltár.

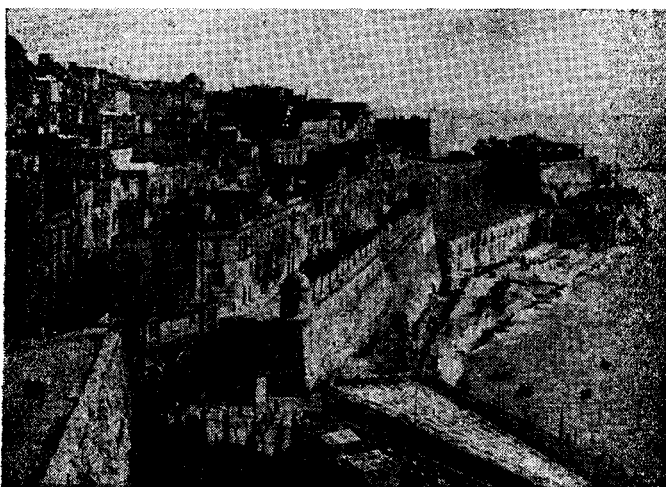
Gibraltár az örök angol tüske Spanyolország testében! Alaposan megerődített, égnek meredő, hatalmas sziklatömb ez, melybe az erődöket és a közlekedésre alkalmas terraszokat robbantással építették ki az angolok. Igen sok partilövege, messzehordó tüzérsége zárja le a Földközi-tengerbe való bejáratot, de a védettségének kiváló fokát alaposan megtépták már a német zuhanóbombázók, akik egyenesen a gibraltári kikötőben süllyesztették el az ellenséges hajókat! Nagy hátránya még ennek a természetes védettségű erődnek, hogy *nincs* repülőtere. Ilyent már nem lehetett robbantani, pedig akartak!

Gibraltár ősi *spanyol* juss! Átmenetileg — 711-ben — arabok hódították meg azt a vidéket, Gibraltár neve is az arab *Geb-El-Tarik* vezér nevéből származik. Csak 1462-ben tudják a spanyolok visszaszerezni ezt a földet, mely 1704-ig marad birtokukban. Ezidőtájt ugyanis németek és franciák harcolnak egymással, mert mindkét ország a spanyol trónt akarta. Ez volt a spanyol „örökösödési” háború. . . .

A német-francia-spanyol háborúságból megint *Anglia* lakott jól, mert megszerezte magának a háború végén Gibraltárt, ezt a fontos helyet. Hogyan? Anglia igazi vetélytársa akkoriban Franciaország volt. Tehát Anglia a németek oldalára állott és gyengébb hajóegy-

ségeit leküldte Gibraltárhoz „tüntetni”. A szárazföldről meginduló nagy német támadás bevette ezt a sziklaerődöt és *György*, Hessen-Darmstadt herceg német csapatai 1704 július 28-án kitűzték Gibraltárra a német lobogót. Az angolok így most már bántatlanul kikötettek és rájuk jellemző eljárással — a németek tiltakozása ellenére — *Rooke* admirális, angol flottaparancsnok parancsára kicserélték a német hadilobogót: *angolral*. Így aztán előfordult az a példátlan eset, hogy 1705 februárjáig angol lobogó alatt *németek* harcoltak Gibraltár védelmében, melyet a spanyolok erősen támadtak. A támadások megszűntével természetesen leváltották a németeket és angolokat ültettek az erődbe, mondván, hogy ezután majd ők „védelmezik” Gibraltárt. *Elliot*, angol vezérőrnagy azután — régi angol szokás szerint — angol felségterületnek nyilvánította Gibraltárt, mely tény azután az 1713-as utrechti békében szentesítettek.

Hiába tiltakozott ez ellen Spanyolország, az angolok nem engedtek. A XVIII. században tizennégyyszer támadták a várat spanyolok: sikertelenül. A legújabb idők spanyol államférfiai — *Queippo de Lianos*, *Franco* tábornok — egyre sűrűbben hangoztatják a régi kívánságot: Gibraltár a spanyoloké! . . . Ehhez a földhöz való jogukat sohasem adták fel! Szinte ezt bizo-

La Valetta — régen.

nyítja az a közelebbi multban történt spanyol cselekedet, hogy a Gibraltárral szemközt fekvő *Tanger* nemzetközi vezetés alatti területét megszállották és spanyol érdekterületnek nyilvánították...

*

Malta fontosságát már az ősidőkben is felismerték és régi római közmondás szerint: „*Aki Maltát uralja, az a Földközi-tengert is uralja*“... Ezért aztán, szüntelen háborúskodások színhelye volt ez a sziget. Lakói a lovagrendek korszakában — a középkorban — olaszodtak el. A sziget francia birtokba került, de közel 150 esztendővel ezelőtt Anglia foglalta el azzal az állítólagos ürüggyel, hogy az itt lakókat „felszabadítja“ a francia uralom alól. Mi a való helyzet? Már akkor felfigyelt Anglia az ébredező Olaszországra és támaszpont céljára kellett neki ez a sziget! Most a tengelyhatalmak szüntelen bombázása alatt áll *La Valetta*, Malta fővárosa, melynek kikötőjében egyre-másra mennek hullámsírba az angol hajók. Az olaszok aknazárat telepítettek a sziget köré, melyen keresztül igen nehéz az átjutás. Malta alig 90 kilométerre van Sziciliától, de a híres olasz támaszpont:

Pantalleria is alig van ide 500 kilométerre. Ez a legkorszerűbben felszerelt és kiépített olasz támaszpont alig valamivel több, mint 80 négyzetkilométeres, vulkanikus eredetű sziget, őskori nevén *Cossura*. Igazi ellenlábasa Pantalleria Maltának, mert a magárahagyott angol támaszpont az innen kiinduló előbb-utóbb biztosan bekövetkező elfoglalásnak néz elébe...

*

Alexandria, Ciprus és Haifa angol „hadászati háromszögként“ biztosítja a Földközi tenger nyugati uralmát, az iraki olajvezetékét és a Szezei-csatornát. Ezeknek értékét is alaposan megtépták már a tengelyhatalmak! *Alexandria* gyenge hadikikötőnek bizonyult, *Haifába* is gyakran ellátogatnak a repülők. Itt van ugyanis az angolok legfontosabb benzín- és olaj-utánpótló állomása, ahonnan üzemanyaggal látják el egész flottájukat és a Közelkelet jelentékeny szárazföldi haderőrészeit.

Ciprus 1878-ban szerezte meg Anglia „előrelátó óvatosságból“. Megerősítését csak 1936-ban kezdték el, de már is bebizonyosodott, hogy a *Famagusta* nevű ciprusi kikötő nem a hadiflotta részére való...

Dodekanesz szigetcsoportját 1912-ben szereztek meg az olaszok. Legjobban *Rhodosz* és *Lerosz* szigeteiket építették ki, ahol érdekesen találkozik a történelmi mult a történelmi jelenel. Ósrégi kastélyok, várak, rózsáligetek között húzódik az erődíjvonál és a tüzérségi állások tömege. Jelentős repülőerők és szárazföldi gépesített egységek állanak itt készenlétben, hogy Olaszországot nyugatról biztosítsák, de egyszersmind zavarják is az angolokat ezen a részen!

*

A Szezei-csatorna a világhajózás egyik legjelentősebb útvonala. Legnagyobb fontossága az, hogy igen lényegesen megrövidíti Európából — Indiába, illetve Kelet-Ázsiába az utat. Hossza alig 170 kilométer, de szinte a főútőere az angol hajózásnak, melyet a támaszpontok egész sorával biztosítanak.

A Szezei-csatornának jelentőségét már az ókorban felismerték. Eredetileg itt csak földszoros volt, melyen Krisztus előtt 1500 évvel kísérelték meg először csatornát ásni. *II. Ramses* fáraó Krisztus előtt 1300-ban már csaknem teljes egészében kiépíteti az itteni csatornát. Kilencszáz év mulva újra ássák a már részben betemetett víziutat, de az egyik jóshely azt jövendőli a fáraónak, hogy ebből az ellenségnek lesz haszna; erre abba maradtak a munkálatok, melyet csak *Dárius Hystaspis*, perza király kezdett el újra. Így azután már Krisztus előtt 522-ben hadigályák járják a Szezei-csatornát... Még Krisztus után a III. században is hajózható a csatorna, melyet aztán 767-ben, *Almansor* kalifa — taktikai okokból — betemette. Az ósrégi alépítmények ellenben olyan időállóknak mutatkoztak, hogy azokat a jelenlegi csatorna építésénél is felhasználták.

1869-ben nyílt meg a Szezei-csatorna, melyet tíz esztendei nehéz munkával *Lesseps* Ferdinánd épített *Negrelli*, *Enfantin* és *Lepere* tervei felhasználásával.

Miért kell az angoloknak a Szezei-csatorna?

Sok-sok évszázadon át csak Afrika teljes megkerülésével — a Jöreménység-fokon át — juthattak az angolok a Brit birodalom szívébe: Indiába. A Földközi-tengeren át lényegesen rövidebb az út, azért Anglia sorra megszerzi az itt lévő és a hajózást biztosító támaszpontokat. Később a Földközi-tengeri út folytatásában lévő *Adenre*, majd a *Perzsa-öbölre* kerül sor. 1857-ben megszerzik a *Bab-El-Mandeb* szorost, a *Perin* szigetét, 1866-ban *Szomáli földet* és *Szokotra* szigetét, az *Indiai óceánba* vezető kapu őrzőjét.

Szeze. Sátortábor.

Angol foglyok.

A Szezei-csatorna megnyitása után ennek a megszerzésén kezdtek gondolkozni az angol diplomaták. Háborút nem kezdhettek, hát cselhez folyamodtak. Rávetették Egyiptom akkori uralkodóját, *Ismail* pasát, hogy építtessen a Nilus folyón duzzasztókat. Csak mikor ezek elkészültek, akkor jött rá a pasa, hogy kelepcebe csalták! Ugyanis a Nilus az angol Szudánban folyik keresztül és ha itt, Szudánban a duzzasztókat lezárják az angolok: Egyiptom a Nilus vize nélkül *kiszáradásra* itélődött.

Ismail pasa több reformja Egyiptomot pénzügyi csődbe kergette. Ezért 1875-ben titokban eladásra kínálta a Szezei-csatorna részvényeit. *Disraeli*, a ravasz, zsidó angol miniszterelnök gyorsan Anglia részére vásároltatta fel a 176.602 részvényből álló tulajdonjog 90%-os többségét. Ekkor került a Szezei-csatorna angol kezre...

1879-ben *Ismail* pasa elűzte angol pénzügyi „szakértőt”, ezért aztán Anglia lemondatta fia: *Tevsik* pasa javára. Kitört az egyiptomi forradalom! 1882. június 11-én angol és francia hajóegységek jelentek meg Alexandriánál, hogy a forradalmat leverjék. De a tényleges vérontásban már csak a Port-Saidban partra szállt angolok vettek részt. Ezek aztán levertek *Arabi* pasa nacionalistáit és birtokukba vették Egyiptomot. A Szezei-csatorna sorsa beteljesedett...

*

Az angol katonák legnagyobb számmal a Szezei-csatorna környékén állomásoznak. Ez a 170 kilométeres csatorna alig 80—100 méter szélességben húzódik Port-Said és Suez között. Több mint fél napig tart a rajta

való utazás, mert a partokat kimélni kell. Ha a csatornában elakad egyik hajó: nem sokat gondolkodnak, hanem, ha 24 órán belül nem tudják eltávolítani: felrobantják! A partok mentén igen forró az éghajlat, gyakoriak a homokviharak. Erős a vízhiány. A csatornán — keresztben — komp-járatok vannak. Itt találjuk — jóformán összeépülve — az angol helyőrségeket, gépesített csapatokat, repülőerőket, melyek csak úgy biztosítják a csatorna „semlegességét”, mint a sok erődítmény, rengeteg drótakadály a csatorna mentén. Igen erős a kémelhárítás is, nem tanácsos kellő igazolás nélkül a bennszülötteknek erre járni... Szerencséje a csatornának, hogy nincsenek rajta zsilipek, így a légitámadásnak nincsen olyan nagy eredménye. De ha egyszer a szárazföld felől is megindulnak a hadműveletek: nem kétséges a Szezei-csatorna sorsa sem...

*

Egyiptom valamikor a Földközi tenger vidékének egyik leghatalmasabb állama volt. Egyiptom élete a Szezei-csatornától, az öntöző művektől és a gyapottermeléstől függ. Ez utóbbit *Mehmed Ali* pasa vezette be és az ország kivitelének csaknem $\frac{1}{3}$ részévé fejlesztette. Természetes, hogy Anglia azonnal rátette kezét az egyiptomi gyapotra, hiszen ő a világ legnagyobb gyapotfeldolgozó országa! Lassan úgy behálózta Egyiptomot, hogy ma már a 104 gyapotcégből: csak 9 a bennszülötteké, a többi *angol*. Kizsákmányoló politikájára jellemzően, megtiltotta a gyapotnak Egyiptomban való feldolgozását is...

Másik angol jövedelmi forrás a Szezei-csatorna, mely alig hajt valami hasznot az egyiptomiaknak. Pedig

a csatorna forgalma 50 év alatt a *hetvenöttszörösére* emelkedett, melynek jövedelméből több mint 80%-ot zsebeltek be az angol részvényesek!

Az öntözéssel megművelhető terület Egyiptom földjének mindössze két százaléka. De a gyapottermelés érdekében nem takarékoskodtak a duzzasztók építésével, melynek költségeit persze az egyiptomiak vállalták. A két legnagyobb duzzasztó-mű az *assuani* és a *khartumi*.

A gyapot kergette Egyiptomot Anglia karjaiba, mely 1914 december 18-án protektorátusa alá helyezte Egyiptomot. A világháború utánra függetlenséget ígértek az országnak, de ez természetesen nem történt meg. *Zakhlul* pasa 1922-ben eléri ugyan Egyiptom névleges függetlenségét, de mikor 1924-ben a szudáni angol fő-kormányzót egyiptomi nacionalisták megölik: öt évre korlátozták az ország szabadságát az angolok. 1936 május 10-én szövetségi szerződést köt Anglia Egyiptommal, de a szó szoros értelmében szuronyt szegezve a tárgyaló egyiptomi államférfiak melléne. Ebben a szerződésben az angolok kötelezték magukat csapataik kivonására, de a Szezei-csatorna „megőrzésére” egy 10.000 főből álló „Szezei hadtest” és négyszáz repülőgép visszamaradását követelték. Napjainkban egyre több angol csapat jelenik meg Egyiptomban, ami csakúgy fokozza a nép ellenszenvét, mint az az intézkedés, hogy Anglia a gyapotot csak az *egyiptomiak* veszélyére veszi át. Ez a gyakorlatban annyit jelent, hogy alig indulhat el innen gyapotszállítmány, mert a tengelyhatalmak tengeralattjárói és repülői alaposan gondoskodnak arról, hogy ez a szállítmány sohase érkezzék meg Angliába... Emiatt természetesen elszegényedik az egyiptomi nép.

A szabadságszerető egyiptomi nép sohasem adta fel függetlenségi gondolatát. Szüntelen lázongások, zavargások zavarják az angolokat. Ők pedig nem mernek nyíltan fellépni, hanem alattomban munkálkodnak céljaik érdekében. Különösen az *Intelligence Service* — az angol titkos szolgálat — az, mely „rejtélyes” módon teszi el láb alól a neki nem tetsző egyiptomi politikusokat. Így halt meg különös körülmények között *Jabri* pasa, a miniszterelnök és *Yunis Jalek* pasa, a hadügyminiszter is. Mindkettő nyíltan is a *függetlenségi* gondolat híve és a jelenlegi háborúban tanúsítandó *semleges* magatartás hirdetője volt...

*

A Perzsa-öböl valóságos angol híd India felé. Ez a hatalmas öböl akkora terület, mint egész Anglia és Skócia együttvéve. A beléje torkoló *Tigris* és *Eufrátesz* folyók évente 60—80 négyzetméteres területet szakítanak le belőle: a lerakódó iszappal, törmelékekkel.

Mikor a XIX. században Iránban és Mezopotámiában olajat találtak: Anglia felfigyelt a Perzsa-öbölre. Kiszorították az itt élő holland, portugál és francia telepeseket és régi angol szokás szerint azonnal katonai erődítésekbe is kezdtek. Lezárták az Arab-tenger kijáratát *Maskatnál* és megerődítették az öböl bejáratánál lévő szigeteket is. A maskati angol fő-kormányzó *burnuszba* öltözött, hogy megnyerje az itt élő arab törzsek bizalmát, — a hiszékeny arabok beugrottak neki... A XX. század elején már egész Dél-Perzsia angol befolyás alatt áll. Az 1914/18-as világháború után támaszpontokká építik ki az angolok a Perzsa-öbölben fekvő *Bahrain* és *Gao* szigeteket is.

A most folyó világháborúban ismét fontos szerephez jutott a Perzsa öböl. *Basra* városa, az öböl északnyugati sarkában igen fontos átrakó-állomása az afrikai hadszínterekre érkező indiai és ausztráliai csapatoknak, akik Bombayból hajóznak ide. Igaz, hogy innen még jó ezer kilométerre van a tulajdonképpeni hadszíntér és addig sűrűn jönnek a tengelyhatalmak repülői!...

*

Az arab világ több, mint 60 milliós néptömb. Ide számítják: *Marokkó, Algir, Tunisz, Libia, Egyiptom, Palesztina, Libanon, Transjordánia, Szíria, Irak, Szaud Arábia* népet és tágabb értelemben idetartozik a Korán nyelvét beszélő többi muzulmán is, akik *Törökországban, Iránban, Afganisztánban, Indiában* és a *Távolkeleten* élnek.

Az arab világ kálváriája már az első világháborúban megkezdődött. Akkor ugyanis a Közelkeleten is erős támadást indítottak az angolok. A támadás súlyterülete részben a Tigris és Eufrátesz folyók mentén *Bagdadra* irányult, részben pedig Egyiptomból támadtak *Palesztinára*, hogy a Perzsa-öböl és a Szezei-csatorna területét biztosítsák. Hogy minél kevesebb legyen az angol veszteség: fellázították az arabokat!

Lawrance, a titokzatos „ezredes”, az *Intelligence Service* ügynökeivel szította az arab mozgalmat, akik akkor *Törökország* fennhatósága alatt állottak. Beígérték nekik mindent, csakhogy az angolok oldalára álljanak. Megígérték, hogy Szíriától és Iraktól délre lévő egész terület az araboké lesz, akik itt majd függetlenül államot alapíthatnak. *Husszein*, arab vezérnek fia: *Feizal* és a titokzatos *Lawrance* bandákat szerveztek, akik szabotázsokkal, vasútrobbantásokkal segítették az angolok munkáját. Jelentős számú arab csapat segítségével jutott 1918 őszen Szíria, majd Palesztina is az angolok kezére.

Az angol szavahihetőség értéktelensége ismét fényesen beigazolódtott. Az araboknak jutott a terméketlen sivatag, felszabadultak a félvad beduin törzsek, a yemeni pásztorok, de ahol az angolok azt látták, hogy a nép művelt és szabadságvágyó: azokat elnyomták és fennhatóságuk alatt tartották. Így Szíria a franciáké, Irak, Palesztina és tulajdonképpen Egyiptom is az angoloké lett...

Elsőnek *Törökország* kelt föl ez ellen a lealázó állapot ellen. A híres török államférfi: *Mustafa Kemál* — aki hivatásos katonatiszt volt — szervezte meg az első támadást az angolok ellen. Leverte az angol zsoldban álló görögöket, száműzte az angolbarát szultánt és helyreállította *Törökország* tekintélyét a világpolitikában. A csekély államvagyon és a sorozatos elemicsapások Anglia pénzeszsákjába kergették *Törökországot*, úgy hogy 1937-ben kölcsönös segélynyújtási szerződést írat alá. Ez, most még megköti *Törökországot* kezét...

*

Ibn Szaud, a „sivatag Napoleonja” teremtette meg a független *Arábiát*. Ez az erélyes arab uralkodó már 1925-ben uralma alá kényszerítette a szomszédos arab törzseket, bekebelezte Hedzsaszt, majd Yemen-tartományt is. Ez ugyan — olasz közbelépésre — csak külpolitikailag függ *Szaud-Arábiától*, de a kemény arab uralkodó vezető szerepe itt is kétségen felüli. Itt hiába is próbálkoznának az angolok, *Ibn Szaud* minden illetéktelen befolyást azonnal és legerélyesebben visszautasít!

A nagyváradai csendőriskolában a járőrtársi iskolát elsőnek végezte: az 1. századnál *Karsai József* csendőr, a 2. századnál *Döbrei József* csendőr, a 3. századnál *Kozma Bognár* csendőr, a 4. századnál *Csorba György* csendőr.

Szíria az 1914/18-as világháború után alig egy hónapig volt csak önálló királyság, mert a benyomuló franciák elűzték Feizal királyt, aki pedig az egész arab világot fellázította az angolok érdekében a világháborúban. Feizal Irakba menekült és itt 1924-ben királlyá koronázták. De mivel nem hódolt be az angoloknak, hanem népét függetleníteni akarta: az Intelligence Service gondoskodott róla, hogy sorozatos „véletlen balesetek” következtében meghaljon. Anglia nem válogatós az eszközökben, ha céljai eléréséről van szó...

Szíriában is, *Irakban* is szüntelen lázonganak az arabok és napirenden vannak az utcai tüntetések és véres összetűzések. De mert Szíriában a franciák az urak, még arra is képesek az angolok, hogy *ők* pénzeljék az arab felkelőket, mert úgylátszik, Szíriára is szemet vetettek. De jogosan tételezhetjük föl, hogy ebbe *másnak* is lesz még beleszólása!...

Palesztina tulajdonképpen virágzó arab ország volt, de az angolok megengedték ide a zsidó bevándorlást és ez a faj aztán tönkretette az itteni életet. Csaknem teljesen kiforgatta vagyonából az arab őslakosságot, melynek szenvedéseit még azzal is fokozzák, hogy állandóan katonáskodniok kell az angol lobogó alatt. Ez aztán már végképp nem tetszik a puszták szabad fiainak!

Transzjordániában könnyebb az angolok helyzete, mert az arabok által gyűlölt *Abdullah* emir az uralkodó, aki úgy táncol, ahogy az angolok fütyülnek. Hiába nevezték ki őt az angol légihaderő vezérőrnagyává, az arabok előtt nincs tekintélye az árulónak. Jóformán már a lábát is alig meri kitenni palotájából, mert állandóan merényleteket követnek el ellene. Legutóbb vadászaton volt, de megfogadta, hogy oda se megy többet, mert éppen tíz lövés fütyült el a feje mellett. *Véletlenül*...

Iránban is nehéz a helyzetük az angoloknak. Különösen az volt *Rhiza* kán idejében, aki nem törődött az angol barátsággal, hanem egymásután kebelezte be az angolbarát arab sejkek földjét, köztük a mohammerali sejk olajforrásokban gazdag területét is. Ennek visszacsatolásáért aztán alaposan bele kellett az angoloknak a bugyellárisba nyúlni!...

Ezek az arab lázongások mind azért történtek, hogy megteremthessék a független-Arábiát, ahol az Európa-barát araboké lesz a vezető szerep.

*

Aqaba a lázadások főszéke. Ez a kis transzjordániai város Egyiptom, Szaud-Arábia, Transzjordánia és Palesztina határpontján fekszik és már csak központos fekvése miatt is alkalmas arra, hogy tűzfészke legyen a hazafias arab törekvéseknek. Innen vezet az egyik legkitűnőbb autótú a tengerparti kikötők felé, másrészt innen indult ki a Damaszkuszba vezető „zarándokvasút” is. Ezt az Arábiát Törökországgal összekötő hadászati vasúttengelyt robbantották fel Lawrance hírhedt robbantó különítményei az első világháborúban! Természetesen még *ma is* romokban hever, mert Anglia igen tart az arab megmozdulásoktól, melyek ezen a vasútvonalon jelentős csapatösszevonásokat végezhetnek.

Aqaba jelentősége most ismét megnövekedett, mert az iraki olajat erre vezetik az angol haderő részére, azonkívül újabb autótúat is építenek Aqabától a Földközi-tengerre. Ennek építésénél szinte napirenden vannak a szabotázsok, hiába az angol ellenőrzés minden körültekintő rendszabálya!...

*

Forrong, lázong, harcol az egész Közelkelet. Időszerű kérdés volt megismerni az ottani állapotokat, mert ebben a hatalmas világmérvőközésben jelentős szerep jut ennek a földrésznek is. Ma az arabok ismét *Aqaba* felé tekintgetnek, de nem a ködbeburkolózó Lawrance ezredes robbantó csoportjait, hanem a saját szabadságuk kivívását várják!

Ez pedig már nem késhet sokáig...

Növények által termelt gyöngyök. Általánosságban az a közfelfogás, hogy a gyöngyöket a tengeri kagylók izzadják ki. Valóban, az ékszerként használt gyöngy-sor minden egyes szeme a tengeri csiga izzadmánya, de ezek mellett a növények is termelnek — bár csak ritkán — szép, a kagylók izzadmányával azonos összetételű gyöngyöket.

A kókuszdió belében találhatunk néha egy fehér-sárgás színű, síma felületű, madártojás nagyságú „kókuszgyöngy”-öt, aminek a benszülött lakosság természetfeletti erőt tulajdonít. A tulajdonosukat „megövják a bajtól és szerencsét hoznak számára”.

Bűnügyi apróságok

Írta: **OLCHVÁRY-MILVIUS ATTILA** alezredes.

(7. közlemény.)

A következő esetet nem a tanulság, hanem csupán érdekessége kedvéért írom le. Londonban történt. Wishart londoni egyetemi professzor a különböző parányi szervezetek szenvedélyes kutatója, késő éjszaka, mikroszkópja fölé görnyedve, dolgozott laboratóriumában. Munka közben különös zörejt hallott a háta mögül. Először nem tulajdonított semmi jelentőséget neki, de midőn a zörej megismétlődött, felpillantott munkájából és a munkaszállal szemben, a falon elhelyezett tükörből látta, hogy a háta mögött, alig néhány lépésnyire, egy rossz kinézésű idegen férfi áll, kezében pisztollyal. A professzor agya villámgyorsan működött. Mitévő legyen? Ha hirtelen megfordul, menekülni próbál vagy segítségért kiált, az idegen betörő azonnal lelőheti. Másra határozta el magát. A legnagyobb nyugalommal újból a mikroszkópja fölé hajolt, majd midőn az egy lépéssel közelebb lépő betörő lába alatt megreccsent a padló, a tükörbe nézve, nyugodt hangon azt kérdezte: „Mit kíván barátom?” A betörőt egészen zavarba hozta a professzor nyugalma, csak dadogni kezdett valamit. A professzor most már megfordulva, még mindig a legnagyobb nyugodt hangon tovább folytatta: „Tegye le kérem azt a pisztolyt. Avval itt semmire sem megy. Én százszor erősebb vagyok az ön pisztolyánál. Ezekben az üvegekben” — folytatta a professzor a munkaszállal sorakozó kémcsövekre mutatva — „veszedelmesebb bacillusok vannak, mint a pestisé, coleráé és tifuszé együttvéve.” Ezzel a professzor az üvegecséket egy mozdulattal odébb tolja, miközben az egyik üvegcese véletlenül a padlóra esik, szilánkokra törik és tartalma, valami világos színű folyadék, szerte folyik a padlón. Az üveg összetörésekor azonban jó néhány csepp ráfröccsent a betörő cipőjére is. A betörő rémülten lép hátra. „Azonnal törölje le a cipőjét benzinnel” folytatta a professzor, a betörőnek benzint és vattát átnyujtva — „különbön semmiért sem állok jól. Holnap estére már a halál fia lehet”. A betörő meglepedezve eredeti sötét terveiről, halálsápadt arccal lázasan tisztogatja a cipőjét. Egy percel később, mint a megvert kutya, elsompolygott, miután gondosan eltette azt a tablettát, melyet a professzor arra az esetre adott neki, ha netalán a bacillusok közül egyik-másik, a benzinnel való megtisztogatás ellenére is élve maradt volna rajta valahol. Azt hiszem, nem kell mondanom, hogy a professzor az üveget szándékosan dobta a padlóra és hogy az üvegcsében csupán tiszta víz volt.

Wishart professzor a betörőről kitűnő személyleírást adott, melynek alapján a betörőt néhány nap múlva elfogták. Kiderült, hogy fogalma sem volt arról, hogy a professzor falhoz állította. Napokig várta rettegve, hogy a bacillus okozta borzalmas betegség nem tör-e ki rajta.

Ha a bátor, hidegvérű és nagy lélekjelenléttel rendelkező professzor teljesítményét vizsgáljuk, feltalálhatjuk benne mindazokat a tervszerű gondolkozási elemeket, amelyeket mind a katonától, mind a kriminalistától harc, illetve nyomozómunka közben, meg kell követelni. Ezek a helyzet villámgyors és helyes megítélése, a gyors és az adott helyzetet tekintve leghelyesebb elhatározásrajtás, a terv megalkotása és a tökéletes végrehajtás. Ebből a szempontból tanulhatunk is a kis történetből.

A gyujtogatások zömét leginkább bosszúból vagy biztosítási családi szándékból követik el. Gyakori az az eset is, midőn más bűncselekmény tettese, cselekményének nyomait a helyszíni felgyújtásával igyekszik eltüntetni. (Ez lehet gyilkosság, de lehet sikkasztás, stb. is, pl. az üzletvezető nagymennyiségű árut sikkaszt el az üzletből és azután felgyújtja az üzletet, hogy sikkasztásáért ne kelljen felelnie.)

A bűnügy történet azonban a fentiekől eltérő, egyéb indítóokokat is feljegyez. Az alábbiakban ismeretek ezek közül néhányat, Erich Wulffen német kriminalpsychológus nyomán.

Egy férfi hosszú éveken keresztül bérlője volt egy ócska, rozoga háznak. A tulajdonos panaszkodott lakójának, hogy a házat valószínűleg le kell romboltatnia, mert a kijavítás nagy összegbe kerülne és erre nincsen pénze. A bérlő megsajnálta a háztulajdonost és a házat felgyújtotta, hogy a háztulajdonos a biztosítási összeget megkaphassa. A mozgatóerő itt a jószívűség volt, mert a gyujtogatónak a cselekményből semmi haszna sem volt. A bűnvádi eljárás a tulajdonos ártatlanságát kétségetkizáró módon tisztázta. Ennek fogalma sem volt arról, hogy a lakója ilyen formában akar vele jót tenni.

Gyakran gyujtogattak már tolvajok pusztán azért, hogy a tűzvész idejében uralkodó zürzavart kihasználva, lophassanak.

Egy alkalommal olyan ember gyujtogatott, akinek a házigazdája a butorát és ingóságait visszatartotta, mert a lakbérrel hátrálékban volt. A gyujtogatónak cselekményével az volt a célja, hogy butorait a tűzvész alkalmával, a „mentés” ürügye alatt, mégis csak elszállíthassa.

Még a szerelem is válhatik a gyujtogatás indítóokává. Egy fiatal leány a faluban ötször egymásután gyujtogatott csupán azért, hogy a tüzekkel járó zürzavart kihasználva, együtt lehessen azzal a legénnyel, akit szeretett, de akivel az érintkezést a szülei megtiltották. Egy másik leány azért gyujtogatott, mert remélte, hogy a tűznél meg fog szolgálatilag jelenni az a csendőr is, aki neki nagyon tetszett.

Egy községben a fiatal tanító — aki mérhetetlenül hiu ember volt — időzített gyujtókészülékkel felgyújtotta hivatali működésének színhelyét, a községi iskolát. A tanító a községi dalárdának is karnagya volt és a tűz kitörése idejében a dalárdával a szomszédos községben hangversenyezett. Azért gyujtogatott időzített szerkezettel, mert úgy vélte, hogy a szomszédos községben való tartózkodása tökéletes alibit fog a számára biztosítani. A gyujtogatás indítóoka a hiuság volt, a község ugyanis nagyon takarékos volt és nem mutatkozott hajlandónak — a tanító állandó ily irányú szorgalmazása ellenére sem — az iskola ócska szalmatetejét palatetővel felcserélni.

Politikai indítóokai is lehetnek a gyujtogatásoknak. Szélsőséges politikai és társadalmi törekvések a gyujtogatást már régi idők óta eszközül használják fel arra, hogy a gyujtogatással mozgalmuknak nagyobb nyomatékat adjanak. Mint példákat, csupán a berlini birodalmi gyűlés épületének és a wieni igazságügyi palotának a vörösök által történt felgyújtását említem meg.

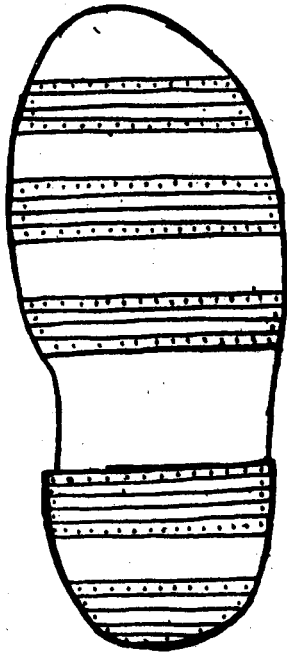
Az indítóok néha a tettes beteg agyával áll összefüggésben. Vannak elmebajosok, akik a tűzben gyönyörködni akarnak, mások nagyzási téveszmében szenvednek és a gyujtogatás által híressé akarnak válni. Egy 46 éves paraszt ember sorozatos gyujtogatásokat

követett el. Minden egyes esetben tehenistállókat gyűjtött fel. Kézrekerülve indítóokként azt jelölte meg, hogy gyönyörködni akart abban, midőn az égő istállóban bezárt tehenek halálfelelmükben bőgtek. „Ez számomra zene” — mondotta.
(Folytatjuk.)

A cipőtalp megóvása.

Seküldte: NAGY JÓZSEF XI. tiszthelyettes (Ungvár).

Bizonyára sok gondot okoz mostanában a bajtársaknak, hogy honnan szerezzenek a család részére cipő vagy csizma talpat. Erre nézve adok tapasztalatom alapján megszívlelésre érdemes jó tanácsot. Nézzünk csak széjjel a ház körül, a padlás, vagy kamra rejtett zugaiban, bizonyára találunk ott gumi darabot a kerékpár külső köpenyéből, a feleség, vagy gyermek elnyútt gumi cipőjéből. Ezek a pusztulásra ítélt gumi tárgyak kiválóan alkalmasak a bőrtalpak pótlására, illetve megvédésére. Az ábra megmagyarázza ezt. Szükség esetén magunk is elkészíthetjük, de minden községben van olyan cipész, aki olcsón elvégzi az ilyen munkát. Ha megnézzük a rajzot, látjuk, hogy három vagy több szeletre kell vágni a gumit. Erre azért van szükség, mert a gumi csak ily szeletekre elvágva fekszik simán és gyűrődés mentesen a talpra. Az így kivágott gumi szeleteket szeggel kell a talpra ráerősíteni. Abban az esetben pedig, ha a talp nagyon vékony, mint pl. a női vagy gyermekcipőknél, a felerősítést ragasztás útján is végezhetjük. Ezt a ragasztást a kerékpár gumiragasztóval végezhetjük. Ennél

gumiszeletek
..... szegelés.

azonban sokkal kiadósabb és olcsóbb, ha kimérve veszünk a ragasztót.

A felragasztásnál elsősorban a guminak és talpnak ragasztóval bekenni szánt felületét kell teljesen megtisztítani. Ezt végezhetjük úgy, hogy benzinnel tisztára dörzsöljük a ragasztásra kerülő felületeket, vagy a cipész-ráspollyal tisztára reszeljük. A ragasztás csak akkor lesz tökéletes, ha piszok nem kerül a két össze-
ragasztandó réteg közé. Amikor ragasztóval bekentük a két felületet, 10—15 percig hagyjuk száradni a ragasztót és csak ezután illesszük össze a ragasztóval bekent két felületet.

Kisebb cipőknél, vagy, ha elegendő gumink van, nagy cipőknél is beboríthatjuk az egész cipő talpát úgy, hogy két szelet gumit teszünk a talpra a cipő hosszirányában. Így jobban védjük a talpat.

Az ily módon védett talp igen sokáig eltart. Ha jó a gumi, évekig is. Nagy előnye még ennek az eljárásnak az, hogy teljesen zajtalan és könnyed járást biztosít. Jéges és sáros úton annyira tapad, hogy az elesés veszélye nélkül járhatunk.

KÖNYVISMERTETÉS

A magyar katonai sajtó története.

Mai híreink között felhívjuk bajtársaink figyelmét egy könyvre, amelynek címe: A magyar katonai hírlapok és folyóiratok II. Rákóczi Ferencről napjainkig. Szerzője pedig Lukács József. Az alábbiakban — hírünk kiegészítésül — a könyv jelentőségéről külön is megemlékezünk.

Ez a mű Magyarországon az első katonai sajtótudományi és hírlapbibliográfiai munka. A szerző eddig az egyetlen, aki a katonai sajtó hatalmas területét tudományosan feldolgozta.

Hogy e munka jelentőségét és értékét kellőképpen méltányolni tudjuk, ismernünk kell a magyar katonai hírlapirodalom rövid történetét és a sajtótudomány helyzetét Magyarországon.

Kevesen tudják, hogy a magyar hírlapirodalom 236 esztendősz gazdag multra tekinthet vissza. Magyarországon az időszaki sajtó alapját katona, mégpedig II. Rákóczi Ferenc teremtette meg, 1705-ben. Az osztrák-császári ház a „Wienerisches Diarium” c. lapjában a magyar szabadságharcot egyszerűen „lázasadás”-nak, a nagyképeségű magyar vezéreket pedig „lázasadó, tudatlan barbárok”-nak minősítette. Ezt az átlátszó és rosszindulatú propagandát II. Rákóczi Ferenc sikeresen ellensúlyozta 6 esztendőn át a latin nyelven szerkesztett „Mercurius Hungaricus” (Később: Mercurius Veridicus ex Hungaria) c. havi, később hetilapjában.

A II. Rákóczi Ferenc elvetette mag a második nagy szabadságharc idején, 1848/49-ben új hajtásokat ajánlódokozott a magyar sajtótörténetnek. Megszülettek a híres 48-as katonaujságok, melyek mind előállításukkal, mind tartalmukkal méltó folytatói voltak a nagynevű elődnek. Elsárgult lapjaikról a magyar honvédség dicső és küzdelmes korszaka tárul elénk.

Az önkényeskedő császári cenzura miatt a magyar sajtó sokáig a „jelképes irodalom” mögé menekült. Mindenki ben élt a „Katona nemzet vagyunk!” évezredes igazsága, de a katonaeszmény szolgálata és a katonai sajtó mégis sokáig „katakombaélet”-re kényszerült.

A kiegyezés hozta meg a felszabadulást. A magyar honvédség megteremtése után a katonai sajtó is óriási léptekkel haladt a beteljesülés felé. Ám, alig egy-két év múlva már állt a harc a liberális nemzetközi sajtó és a Hazát karddal és tóllal védő katonai sajtó között.

Zrinyi Miklós és II. Rákóczi szelleme örködött a magyar katonai sajtó fölött. Mind több és több katonai hírlap és folyóirat született s a képzett katonaszerkesztők mind öntudatosabban álltak a helyükön.

Az 1914/18-as világháború első hónapjai Przemyslben megteremtették az első magyar „Tábori Ujság”-ot. A világháború négy esztendeje a katonai sajtó színes és gazdag korszaka volt. A külföld (Németország, Franciaország stb.) ezt az anyagot saját viszonylatban már régen feldolgozta. Csak Magyarországon nem akadt vállalkozó, aki e nehéz és széteső területet tudományosan értékelte volna. Pedig az igazi magyar haditudósítók ott írták a magyar nemzet történetét a lövészárkok mélyén, vijjogó srappellek között, géppuskák ropogása mellett.

A világháború befejeződése után a nemzetközi bomlasztók siserehada Magyarországra is kivetette

vörös hállóját. Őrségen azonban olyan katonaszerkesztők állottak, mint néhai Gömbös Gyula, aki már 1919-ben a *Move* c. lapban megkezdte irtóhadjárata a magyar nemzeti eszme jogtalan kiuzsorázói ellen.

Trianon egyidőre kiverte kezünkől a tollat. Újból a jelképes irodalom mögé kellett menekülnünk s újból elkezdődött a magyar katonai sajtó „katakombaélete“.

Az 1930-as évek végre enyhülést hoztak. A m. kir. honvédelmi minisztérium 1931-ben a „Magyar Katonai Szemle“, 1934-ben pedig a „Honvéd Altiszti Folyóirat“ c. lapokkal állt az élre, hogy a szellemi és gyakorlati kiképzés terén irányt mutasson az újjászületett magyar honvédségnek.

1935-ben vitéz Rózsás József, „A magyar katonaszmény szolgálata“ c. tanulmányával rendkívül értékes észrevételeket tett a nemzeti sajtóval és a katonaszmény szolgálatával kapcsolatban s e tanulmányból rövid pár esztendő alatt kibontakozott a Vitézi Rend Zrinyi Csoportja s annak kiadásában megindult 1938 október 1-én a „Magyar Katonaujság“, 1940 januárjában pedig a „Magyar Tartalékos Tisztek Lapja“, hogy a népszerű katonai sajtónak is teret biztosítsanak.

A korszerű háborúk megteremtették a „haditudósítók fegyvernemét“, a haditudósítók pedig megindították a keleti hadszíntér „Tábori Ujság“-ját is, mely rövid órák alatt születik és jut el az orosz harctéren küzdő honvédek kezébe.

A magyar sajtótudomány műveléséhez az első komoly lépést 120 esztendővel ezelőtt Bitnitz Lajos tette, amikor megírta „Az ujságlevelek és tudományos folyóiratok eredetéről“ szóló cikkét. Azóta cikkek és könyvek tömege született a magyar sajtótudomány szolgálatában, de ha az eredményt a külfölddel vetjük össze, vagy az eltelt idő és a végzett munka arányait vizsgáljuk meg, meglepetten tapasztalhatjuk, hogy bár igen gazdag „készletünk“ van, de még nagyon sok a tennivaló!

Katonai sajtótudományról pedig — bár eredetét és múltját tekintve, szinte sürgetőleg indokolt — eddig nem is beszéltünk!

Az ilyen törekvést tehát, mint Lukács József sajtó bibliográfiája, nagy örömmel és megértéssel kell fogadnunk. Különösképpen megbecsülésre készlet az akkor, ha elgondoljuk, hogy Lukács könyve *nemzeti szempontból is nagy nyereséget jelent a sajtótudomány részére*. Ferenczy József hirlapirodalomtörténete és Szalády Antal hirlapstatistikája óta csak részlettanulmányok jelentek meg. E könyvek megjelenése óta pedig immár egy félszázad pergett el mögöttük. Bár egy-két helyen tapasztalhatók kísérletek e téren is, de a megmozdulások lassúak és kimérték s egyáltalában nem veszik tekintetbe, hogy a külföld újra megelőzött bennünket — mégpedig hosszú évekkel!

Ez a rövid áttekintés — bár éppen csak érintette a katonai sajtó történetét és a magyar sajtótudomány helyzetét — elégséges ahhoz, hogy a mű ritka jelentőségét és a szerző alapos felkészültségét méltányolni tudjuk.

A könyv bevezetése minden valószínűség szerint alapja lesz a már teljesen érésnek induló magyar katonai sajtótudománynak. A lehető összes adatokkal felsorolt, mintegy 200 magyar katonaujság s az utána

következő ötletes csoportosítások (nyomdászok, szerkesztők, kiadók, stb.) a szakemberekből minden bizonnyal nagy örömet váltanak ki.

A második részben adott világháborús német katonaujságok pedig újabb lépést jelentenek a német-magyar kultúrscsoportok terén.

A szerző komoly szándékú, értékes törekvését nem szabad figyelmen kívül hagynunk, mert amellet, hogy a szerző eddig az egyetlen Magyarországon, aki a katonai sajtó jelentőségét tudományosan is értékelt, *nemzeti szempontból is lényeges olyan lépésekről sem feledkezik meg, mint pl. a Katonai Hirlaptár megalapítása, vagy pl. egy katonai hirlapkiállítás rendezése, az előbbi érdekében!*

Ha meggondoljuk, a nemzeti- és katonaszmény mostani szolgálatával kell ezeket a kérdéseket is megoldanunk!

A ritka érdekességű és a maga nemében páratlan könyvhöz vitéz Rózsás József alezredes, a Vitézi Rend Zrinyi Csoportjának központi vezetője írt mélyenszántó, katonáshangú előszót. Értékes, hozzáértő méltatásával valóban tehetséges „Zrinyimunkatársat“ jutalmazott.

A tudományos munkát Lukács Sándor könyvkiadó adta ki, s ha a tudományos művek végtelenül csekély elhelyezési lehetőségére gondolunk, áldozatkészségéért és nemzeti érzéséért elismeréssel kell adoznunk.

Finnország szabadságharca. (Az 1939/40. évi hadjárat.) Írta: *nemes Erdeős László őrnagy.*

A finn nemzet történelmi hivatása, — magyar testvéreirez hasonló módon, — az volt, hogy az európai civilizációt és kultúrát védjék kelet támadásai ellen. Finnország ennek a történelmi hivatásának tett eleget, amikor 1939 telén fegyvert fogott, hogy az ötvenszeres túlerőben lévő szovjetunió támadását visszautasítsa. A három hónapig tartó háború nemcsak a finn nemzet történelmének az egyik legnagyobb, legdicsőségesebb eseménye, hanem mint katonai teljesítmény is páratlanul áll az egész világon. Mint Mannerheim tábornagy napirányában jogos büszkeséggel állította: „Ebben a háborúban a finn katona az egész világ csodálatát kivívta!“ Bár a háborúban a számok törvénye szerint a szovjet túlerő érvényesült, a finnek katonailag nem verték meg és csak azért kényyszerültek a kilátástalan küzdelem feladására, mert a szovjet kimeríthetetlen embertartalékával szemben már nem tudtak újabb tartalékokat csatasorba állítani.

A „Finnország szabadságharca“ c. munkában nemes Erdeős László őrnagy az első finn-orosz háború történetét széleskörű forráskutatás alapján írta meg. Bár ez a mű első sorban hadtörténelmi szakmunka, annak világosan megírt és vázlatokkal bőven illusztrált oldalairól egy hősi nép lelke kemény és elszánt élni akarása és magasrendű hivatástudata sugárzik az olvasó felé és nem túlozunk, amikor azt állítjuk, hogy ez, — a hadtörténetírás rideg és tárgyilagos stílusával megírt, — munka a legmegkapóbb és legérdekesebb olvasmány, amelynek az északon lefolyt hadműveletekről írott részei valósággal lebilincseli az olvasót.

A világirodalomban ez az első összefoglaló munka finn testvéreink szabadságharcáról, amelynek értékét különösen emeli az, hogy előszavát maga Mannerheim tábornagy, a finn hadsereg főparancsnoka és a finn nemzet legendáshírű nemzeti hőse írta.

Olcsvay Géza: „A katonai betűvetésről“ c. füzet a katonai írásmunkáknál használatos betűtípusok rajzolását, illetve írását magyarázza és mutatja meg. A betűk aránya, szélessége, magassága stb. bizonyos írásoknál elengedhetetlen s ennek gyakorlására ad útmutatást a könyvecske, aminek a terjesztését a honvédelmi miniszter úr engedélyezte. Ára: 1 P. Megrendelhető a szerzőnél: Budapest, X., Simor-u. 43., V. em. 52.

HIREK

GIDÓFALVY ELEMÉR NY. EZREDES.

1942. április 4-én, 63-ik évében meghalt Budapesten *Gidófalvy Elemér* ny. ezredes.

Távozásával nagy ürt hagyott maga után nemcsak a családjá, hanem a bajtársak körében is. Megnyerő és szeretetreméltó egyénisége, önzetlen bajtársiassága és előkelő gondolkodása egész életén át nagyrabecsülést, őszinte ragaszkodást és tiszteletet váltott ki mindazokból, ákikkel a sorsa összehozta. Volt alárendeltjei és előljárói egyaránt a nemes-szívű, egyenes, erős katonát búcsúztatják benne.

Nagyszébenben született 1879-ben. 1897-ben kezdte meg katonai szolgálatát a cs. és kir. 28. táborigadászászlóaljnál, mint egyéves önkéntes. 1899-ben lépett be a testületbe. 1901-ben hadnagy és a nagybányai szakasz parancsnoka. 1907-ben főhadnaggyá,

1913-ban századossá nevezték ki s ugyanebben az évben a győri szárny parancsnokává. Kitünő szolgálataiért 1917-ben legfelsőbb dícséretben részesült, 1918-ban kinevezték őrnaggyá. 1920-ban Szombathelyre helyezték át pótszárnyparancsnoki minőségben s ugyanebben az évben alezredessé nevezték ki. 1921-ben vármegyei csendőrparancsnok Magyaróváron, 1922-ben beosztott törzstiszt a debreceni csendőrkerületnél, 1924-ben kerületi parancsnok-helyettes s 1926-ban kerületi parancsnok Debrecenben. 1925-ben kinevezték ezredessé, 1928-ban pedig legfelsőbb dícsérő elismerésben részesült. 1928 november 1-én nyugállományba távozott és Budapesten telepedett le.

1942 április 7-én helyezték örök nyugalomra Budapesten, a Farkasréti temetőben a hozzátartozók, bajtársak és tisztelők nagy részvételével.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

HALOTTAINK

Szekrényes Pál miskolci VII. kerületbeli törzsőrmester, 1942. márc. 20-án Ragályon meghalt, ott temették el. 1922 óta szolgált a testületben. Kintüntetései: II. o. leg. kat. szolg. jel., Felvidéki és Erdélyi emlékérem.

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Bartha József csendőr (II. ker.), 1906—1909-ig szolgált,

Bárdosi Sándor törzsőrmester (VII. ker.), 1909—1922-ig szolgált,

Horváth Rózsás Imre tiszthelyettes (IV. ker.), 1907—1940-ig szolgált,

Kovács György tiszthelyettes (VI. ker.), 1893—1913-ig szolgált,

Novotny János tiszthelyettes (VII. ker.), 1892—1927-ig szolgált,

Sántha József tiszthelyettes (IX. ker.), 1902—1918-ig szolgált,

Varga Gergely tiszthelyettes (VII. ker.), 1913—1935-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

A katonalelkeket

összefűző láthatatlan szálak messze elnyúlnak ma, a haza határain túl, az ázsiai térségekbe vesző nagy orosz lankáig. Onnan tudunk egy kis történetet, magabavéve semmi az egész, de a bajtársiasság szemszögéből vizsgálva, megkapó kép. Bajtársak a történet szereplői, akik soha nem is látták egymást. Egyik az orosz síkságok útjait rózza s az orosz falvak és városok békéjét vigyázza a magyar csendőr becsületével, a másik itthon teljesíti kötelességét. Ennek az itthon levő bajtársnak anyai nagyapja Oroszországban született, onnan hozta be a Sors száz évvel ezelőtt a gyönyörű magyar hazába, ahol magyarrá vált. Az unoka keresi most az orosz nagyapa keresztlevelét s hová fordulhatna máshová, mint az orosz földet portyázó bajtárshoz. Az pedig magától értendő természetességgel a parancsnoka elé áll és szabadságot kér, hogy a szolgálati helyétől még 500 kilométerre fekvő orosz nagyapa születési helyén megkereshesse s a bajtársnak elküldhesse a keresztlevelet. Igen ám, de akitől a szabadságot kéri, az is katona, bajtárs. Az is bekapcsolódik az itthoni ismeretlen bajtárs ügyébe s egy éppen induló futártisztet kér meg a keresztlevél megszerzésére, mentesítve ezzel ezer kilométeres viszontagságos út nehézségeitől a csendőr bajtársat. A futártiszt is készségesen vállalja a közvetített kérést s nem az ő hibája, hogy az itthoni bajtársnak a tábori posta nem a keresztlevelet kézbesítette, hanem csak hatósági írást arról, hogy a kommunisták megsemmisítették az okmányokat, anyakönyveket.

A katonalelkeket összefűző láthatatlan szálak teherbírása kiállotta a próbát. Távolság, személyes kapcsolatok hiánya sem befolyásolta, tiszta, nemes és ragyogónak bizonyult, mint a magas hegység napsugára. Az igazi bajtárs segítő készsége és szeretete mutatkozott meg ebben a kis történetben, az őszinte bajtársiasság, mely ma így segít, holnap talán az életét teszi kockára a bajtárs biztonságáért. Elismerést és jutalmat soha sem vár ezért a bajtárs, mi mégis megadjuk neki itt az elismerést és megemlíttjük, hogy az orosz földön szolgálatot teljesítő bajtársunk, akiről itt megemlékezünk: Máté Sándor törzsrörmester.

Erdélyi.

Kinevezések. A Kormányzó Úr Ő Főméltósága legfelsőbb elhatározásával kinevezni méltóztatott: **ezredesekké:** vitéz Balázs-Piri Gyula, vitéz Kiss Jenő, Pintér Sándor, Olchváry-Milvius Attila, Mátray Ferenc, Szilády Gyula, Sárvary Jenő, vitéz Ridegh Rajmond, Orbán László alezredeseket; **g. ezredessé:** Bérczy Gyula g. alezredest; **alezredesekké:** dr. vitéz nemes gyergyófalvi Gereöffy Géza, nemes fáji Fáy Gyula, Sáróy Kálmán, dr. Endrődy Barnabás, Bíró Kálmán, Nagy István II., Lajtaváry Andor, Bogszányi József, Kontra Kálmán, Mariska György, Tavassy Lajos, Hanthy Károly, Bernáth Sándor, Arvay József, Karácsony József, vitéz Kudar Lajos, Környey Ferenc, Báró Béla, Kökénydi Oszkár, vitéz Karsay Jenő, vitéz kibédi Péterffy Jenő, Kiss Aladár, Abay Kálmán, vitéz Ághy Zoltán, Csepi Béla, Liszinszky Béla, Árbócz János, vitéz Gaál Lajos, Fóty Ferenc, nemes nagyalásónyi Barcza Jenő, Barabás József, nemes czecei Mátéffy István, Inczedy Ágoston, Török Dezső I., Horkay József, Apor József, dr. csikszentmártoni és csikdelnei Botskor Loránd, Mohácsi Lajos, Kass József, Körösmezei Miklós, Sáray Vidor, Cserfay Ferenc őrnagyokat; **g. alezredesekké:** vitéz Ásvány Mihály, vitéz Bódy Vilmos, dr. Vértés Lajos g. őrnagyokat; **őrnaggyá:** Versényi Károly századost; **g. őrnagyokká:** Náday Ferenc, Ősz György, Dudás László, nemes berzeviczei és kakaslomniczi Berzeviczy László, Rieger Mihály, Csaba Zoltán, Tarnay Ferenc II., Sipos Lajos II., Kormos Kálmán, nemes kisdobai Déce Károly g. századosokat; **századosokká:** dr. Tukora-Bakos Béla, nemes gyöngyös-halászi Takách Attila, dr. Declava

Dénes, dr. Kovács Jenő, nemes nagyváradai Stépán László, dr. Kiss Gyula II., dr. Martélyi István, Dalmay Ádám, dr. szépvízi Imreh Géza, dr. Bánási Béla, Margó Pál, nemes bárcziházi Bárczy Dezső, Komáromy László, nemes bresztynnei Bresztzenszky László, vitéz Horváth Árpád, Pintér László, dr. Bátky Kázmér, dr. Kertész Lajos, Maklári-Klekner Péter, dr. Kun Imre, Nyilas Iván, dr. Mezlényi Egon, Finta Imre I., Nagyhetényi János, dr. Bazsó Lajos, Bodonyi Károly, nemes Simon László III., dr. Szentandrassy Elek, nemes posoni Szent-Martoni Ernő, dr. nemes Németh László, Korondi Béla, dr. Csáki József, dr. Csellár Gábor, dr. Bányai László, dr. Körössy Zoltán, dr. nemes lépesfalvi Lépes Ottó, dr. Nyerges Pál, dr. Vörös László főhadnagyokat; **főhadnagyokká:** dr. Zöldi Márton, Radnay László, Botond László II., Fadgyas László, Raskó László, vitéz nemes pákosi Paxy Károly, Száday Béla, Tarnóy Gyula, Kulifay László, Nagy Béla III., Gerencséry Mihály, Lám Béla, Csaba Lajos hadnagyokat; **g. hadnagyokká:** Tóth Kálmán IV., Somos István, Horváth József VI., Gyergyai Sándor, Bálványosy Árpád, Botos István, Kiss Ferenc II., Debreczeni Lajos, Hajnal János, Kádár Antal, Szücs Miklós, Török Dezső II., Moharita László, dr. Bartha József, Galántai Ernő, Naszvadi Mihály, Kecskés Imre, Kovács Tibor, Nőger Frigyes, Modly László, dr. Nagy József II., Márkus János, Ágoston István II., Kemény Ferenc g. zászlóskat.

Áthelyezések, kinevezések, beosztások. A m. kir. honvédelmi miniszter úr, a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértésben **áthelyezte:** vitéz Kiss Jenő ezredest Ungvárról—Miskolcra, Sárvary Jenő ezredest Désről—Kassára, Hanthy Károly alezredest Máramaroszigetről—Székesfehérvárra, Arvay József alezredest Szegedről—Désre, Kass József alezredest Zomborból—Pécsre, Körösmezei Miklós alezredest Szentendréről—Szegedre, vitéz nemes Feördeős Gyula századost Kiskunhalasról—Szentendrére, Záhonyi Arzén századost Pécsről—Ungvárra, nemes kisborosnyói Tompa Miklós főhadnagyot Nagyváradról—Kiskunhalasra, dr. Máthé György főhadnagyot Nagyváradról—Zomborba, Botond László II. főhadnagyot Kassáról—Pécsre, Nagy Béla III. főhadnagyot Gyergyószentmiklósról—Nagyváradra, nemes ippi és érkeserői Fráter János hadnagyot Nagykanizsáról—Nagyváradra, **tartósan vezényelte:** vitéz Balázs-Piri Gyula ezredest Székesfehérvárról—Szombathelyre, **kinevezte:** Orbán László ezredest a székesfehérvári csendőrkerület parancsnok-helyetteséül; **beosztotta** vitéz Haraszthy István alezredest összekötőtisztté Kárpátalja kormányzói biztosa mellé, nemes nagyváradai Stépán László századost a kiskunhalasi 2. lovas tanalosztály parancsnokává, dr. Martélyi István századost a nagyváradai 1. szárnyparancsnok-helyettesévé, Nyitrai Ágoston főhadnagyot a nagyváradai csendőrkiskolához oktatótisztté; **áthelyezte:** nemes gyöngyös-halászi Takách Attila századost Ungvárról—Tatára, Halmos Ödön hadnagyot Szigetvárról—Ungvárra, Kemény Ferenc g. hadnagyot Székesfehérvárról—Kecskemétre, Zilizi Menyhért g. zászlóskat Kecskemétről—Székesfehérvárra; **tartósan vezényelte:** Hajnásckőy László alezredest Budapestről—Pécsre, Bodur Gyula századost a tatai szárnytól a tatai gy. tanalosztályhoz, Perjésy György hadnagyot Győrből—Tatára, Rajnai Rikárd hadnagyot Rimaszombatról—Tatára, vitéz Tanay Béla hadnagyot a salgótarjáni szárnytól a salgótarjáni gy. tanalosztályhoz; **felmentette:** Berlányi Zsigmond alezredest jelenlegi szolgálati állása alól.

FELHÍVÁS. A szekszárdi gy. tanalosztályparancsnokságnak szüksége van azok címére, akik 1939. évben Szekszárdon Járőrtársi kiképzésen voltak. Felkérjük az ős stb. parancsnokságokat, hogy ezeknek az akkori próbacsendőröknek nevét, esetleges régi nevét is és beosztási helyét a szekszárdi gy. tanalosztályparancsnoksággal szolgálati jegyben közöljék.

OLVASÓINKHOZ. Kérjük olvasóinkat, hogy címváltozás bejelentésére használják a borítólaponk utolsó oldalán levő és kivágható nyomtatványt, amelyet 3 filléres bélyeggel küldhetnek be hozzánk. Csak az ilyen módon bejelentett címváltozást vesszük tudomásul.

Nemzetvédelmi Kereszt adományozása: A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával a világháborút követő forradalmak és ellenforradalmak, valamint az ország elszakított területeinek visszaszerzése körül életüket veszélyeztető önfeláldozással véghezvitt hazafias cselekedeteik elismeréseként a **Nemzetvédelmi Keresztet adományozni** méltóztatott: vitéz Farkas István, vitéz Vágó János, Futó István alhadnagyoknak, Zombory István, Barabás Zsigmond, Bölcs-Cziener György, Deák István, Farkas János, Majoros Márton tiszthelyetteseknek, Acs Imre, Szinnyai László, Szép László, Csölle Zoltán törzsrörmestereknek, vitéz Szakálházi Lajos, Tamás András ny. á. alhadnagyoknak, Bátorfi Vince, Rácz Lajos, Varga Ferenc, Ambrus Antal, Egyházi József, Magyar István, Miklósy János, Szabolcs Sándor, Diószegi József ny. á. tiszthelyetteseknek, Nagy-Pál János ny. á. törzsrörmesternek.

Dícséret. A m. kir. honvédelmi miniszter úr okirati dícsérő elismerését fejezte ki a szombathelyi III. kerületben: Kapuy Károly őrmesternek.

A m. kir. csendőrség felügyelője okirati dícsérő elismerésben részesítette. A miskolci VII. kerületben: Gyöpös Gyula őrmestert, a kassai VII. kerületben: Tari András alhadnagyot, Menyhárt István, Nagy László, Szabó Lajos III., Szabó János II., Csiba Ferenc, Nagy Imre III., Nagy Sándor IV., Bérczes János I., Gál András, Mészáros József, Kacsó Albert, Rózsa János tiszthelyetteseket, Papp Ferenc I., Ferencki Sándor svy. tiszthelyetteseket, Kiss József törzsrörmestert, Horváth Sándor I. őrmestert.

A m. kir. déli hadsereg katonai közigazgatási csoport parancsnoka okirati dícsérő elismerését fejezte ki a szegedi V. kerületben: Kiss Gábor I. tiszthelyettesnek.

Kerületi parancsnoki okirati dícséretet kaptak: A szegedi V. kerületben: Kiss Gábor I. tiszthelyettes, a kassai VIII. kerületben: vitéz Mester Miklós alhadnagy, Sárvári József, Földi István, Ferenc József III., Kendi Benedek, Pinczés Lajos, Udvardi György, Szanyi Béla, Taródi István, Korom Lajos, Balogh József III., Kovács Sándor II., Urbán Sándor, Varga Demeter, Tar Albert, Oláh Pál I., Szűcs Miklós, Turi Sándor, Kiss Sándor, Tömő Imre, Liget János, Sándor János I. tiszthelyettesek, Szabó Lajos II., Zsidi Miklós, Tárnok György, svy. tiszthelyettesek, Orinos József svy. tiszthelyettes, Viasz István v. törzsrörmester, Kópis József, Barkaszi Miklós, Bódi János, Veres Lajos, Erdei Miklós, Kocsis Antal, Szabados Ferenc, R. Lengyel Péter, T. Kiss János, Kiss József I., Mátyás Mihály, Fenyő János II., Juhász József VI., Bari József, Veres András, Cs. Simon János, Jakab Károly, Erdei Imre, Varga József VI., Takács István I., Szabados Dániel, Takács István II., Zétényi Mihály, Nyári Pál, Horváth Lajos II., Molnár János V., Fenyvesi István, Kulcsár István, Szigeti Miklós, Benedek István, Nagy István I., Egyed Ferenc, Belső Ferenc, Horváth István V. törzsrörmesterek, Oszlanczi József, Horváth Ferenc I. svy. törzsrörmesterek, László András, Miglécz Béla, Balázsi Lajos, Ferenc József II., Csurgó Lőrinc, Vida Albert, Pusztai Bertalan, Balázs Gábor, Kiss Lajos I., Király János, Takács Jenő, Mészáros István, Markó István, Szabó Béla I., Horváth József II., Horváth István III., Tóth János V., Karacs László, Dávid Lajos, Keresztes György I. őrmesterek, Árvai Márton, Szűcs József II., Szelei Pál, Kamarási Ferenc, Kincses Sándor, Balla Imre, Molnár Béla I., Tihanyi László, Kerepesi János csendőrök.

Kerületi parancsnoki nyilvános dícséretet kaptak. A debreceni VI. kerületben: Nyitrai János, Ókrós Mihály, Bacsa Antal törzsrörmesterek, Farkas Gyula, Honvéd Sándor őrmesterek, Csipás István, Győrbíró Kálmán, Pekár Imre,

Gazdag Miklós, Kakas József, Molnár József II. csendőrök, a kassai VIII. kerületben: Németh József I. v. törzsrörmester, Tölgyes János, Turzó Imre, Tóth Imre VI., Nagy Tamás, Csete Béla, Pap Kovács Sándor, vitéz Megyesi József, Molnár József I., Tóth Sándor III. törzsrörmesterek, Forró Imre, Kővágó János, Dinyés Ferenc, Tokodi Lajos, Király Sándor I., Tátrai János, Adám Antal, Varga Alajos, Czagány Sándor, Tóth József I., Ecsődi Kálmán, Lőrincz Ferenc, Tóke László, Forray Domonkos, Péter János, Gulyás Kálmán, Gubacsi József, Vajk Géza, Tóth Győző, vitéz Szűcs József, Varjasi János, Zalaréti Ferenc, Lelkes Miklós, Kovács Gyula, Császi Lajos, Somogyi Pál, Jakus József, Takács Ferenc I., Somodi István, Becskei János, Arany Lajos, Hugai István őrmesterek, Hegedűs András, Pádár Illés, Hernádi József II., Berecz Márton, Kovács Benjámin, Fekete József I., Lajkó Mátyás, Homoki Kiss László, Csanálosi János, Gombos József, S. Varga Imre, Szamosi Mihály, Kovács István III., Kispál János, Kocsis János, Sándor Ferenc, Fülöp Dezső, Bodó József I., Hajdu József I., Kovács Sándor I., Péntes Flórián, Bedécs Sándor, Németh Ferenc I., Sitkei János, Boda József, Bereczki Jenő, Tarnai János, Nemes Pál, Patkós Ferenc, Hegedűs Mátyás, Ipolyi József, Sági Béla csendőrök, Kónya József, Karácsonyi József és Wermuth József prb. csendőrök.

Központi nyomozóparancsnoki okirati dícséretet kapott a kassai VIII. kerületben: Czeglédi Gergely őrmester.

Honvédségi Közlöny. Szabályrendeletek. 16. szám. A bűnvádi üldözési jogával felruházott csendőrségi parancsnokok illetékességi körének szabályozása.

Csendőrségi Közlöny. Szabályrendeletek. 12. szám. Gazdasági hivatalfőnökök helyettesítése. Hivatásos csendőr altisztek utazása gyorsvonaton. Csendőrelgénység lábbelivel való ellátásának szabályozása. 13. szám. Magyarország Kormányzóhelyettesét megillető megszólítások és tiszteletadások, valamint a közte és a m. kir. honvédség közötti alá- és fölérendeltségi viszony szabályozása. „Vitéz” jelző használata. Vidéki különdíj felszámítása. Utirány betartása honvédszemélyek utazásánál. Határátlépési engedélyek beszerzése orosz hadművelési területre és egyéb külföldi államokba utazó honvéd egyének által. CSERBA szolgáltatásaira igényjogosult gyermekek üdültetése Balatonszabadban. Tényleges állományú csendőraltisztek gyermekeinek nyári üdültetése. Puskakarbantartó anyagok kiszabtatának megállapítása. A balatonfüredi és hévízszentandrás csendőrségi gyógyházak megnyitása. Tényleges állományú csendőrtisztek és azok családtagjai magaslati helyre való beutalásának megszüntetése. CSERBA szolgáltatásaira igényjogosult betegeknek a balatonfüredi és hévízi csendőrgyógyházakba való beutalása. Visszatért területeken szervezett, hegyvidékiek minősített őrsök kijelölése. 14. szám. A m. kir. honvéd légierők repülőgép hadijeleinek újbóli megállapítása. Közlekedési ségely újabb szabályozása. Kolozsvári vasuti őrs áthelyezése.

Csendőregyén lefegyverezése. A berettyóújfalusi őrs állományába tartozó Győrbíró Kálmán csendőr április 4-ére menő éjjel, a berettyóújfalui „Bihar” vendéglőben megittasodott. Ott Ország Barnabás községi jegyzővel összeverekedett, aki Győrbíró csendőrtől a kardot elvette és szobájába vitte. Győrbíró csendőrön karddal és pusztával kézzel 8 napon belül gyógyuló sérülést okozott.

FOGÁTÓL FÜGG EGÉSZSÉGE!

Fogait olcsón, szakszertűen, tartom rendben Fogházás, fogtömés, műfogak készítése. Porcellánfog 3 pengőtől, fehér ívből 8 pengő (vasmentes és nem törk.). Aranyfogak legolcsóbb napi áron. OTBA- és ORBA-tagoknak ráfizetés nélkül — részletre is.

SCHUSTER FERENC

államilag vizsgázott fogász.

Bpest, VIII., LUTHER-U. 1/b. II. 6. (Magyar Divatosarnokkal szemben.)

TANA FERENCZ

Műszaki és villamosági vállalat, rádiószaküzlet.
Csillárok villamosági cikkek.

KOLOZSVÁR,

KOSSUTH LAJOS-UTCA 1. SZ.

Telefon: 22-10

„ATLANTIS”

kelmeleltető és vegytisztító üzem
VI. HEGEDŰS SÁNDOR-UTCA 8.
Telefon: 22-15-10. Fiók:
IX., LONYAY-UTCA 21. SZÁM.
Függönytisztítás! Minta utáni
terítés! Szőnyegtisztítás!

Öskeresztény cég! A tisztítást tagjainak 6-10% engedmény

Felten és Guilleaume

kábel-, sodrony- és sodronykötélgár rt.
Bowden lékpázmák és spirálisok.

Budapest, XI., Budaloki-út 60. sz.

Kőrösi Csoma Sándor életéről közölt cikkünkben (április 1-i szám) azt írtuk, hogy 1784-ben Nagyajtán született. Ezt az adatot helyreigazítjuk; a születési hely Kőrös község, amelynek nevét — amint írtuk — később Csomakőrösré változtatták.

Adomány. A harctéren küzdő honvéd bajtársak részére, a szarvasi őr s legénysége, a Szarvas község által rendezett füstlen napon 1400 darab cigarettát adományozott.

A Csendőrségi jutalmazási alapra felajánlott jutalékok.
 A budapesti I. kerületben: Pálvölgyi Sándor tiszthelyettes, Szabó György csendőr együtt 25 f., Szabó István őrmester, Balázs György csendőr együtt 7 P 61 f., Nagy István törzs-
 őrmester, Burján Béla őrmester együtt 2 P 72 f., Cselényi József tiszthelyettes, Takó Ferenc, Szogyéni Ferenc ormes-
 terek, Pintér Ferenc, Csaba Kálmán, Szita János, Bálint Dezső csendőrök és Piroksa Ernő prb. csendőr egyenkint 2 P 50 f., a székesfehérvári II. kerületben: Kondor András
 törzsőrmester, Bösze Gyula csendőr egyenkint 4 P 96 f., Kocsis Boldizsár tiszthelyettes, Marcis Mihály csendőr egyen-
 kint 11 P 60 f., Gulyás Péter őrmester, Balogh Vince prb. csendőr egyenkint 12 P 32 f., Merczi János törzsőrmester 5 P.,
 Jenőfi Mihály, Löveg István csendőrök egyenkint 93 f., Murányi István csendőr 65 f., a szombathelyi III. kerület-
 ben: Dömötör Lajos csendőr, Elő János prb. csendőr együtt 4 P 16 f., Szűcs Lajos csendőr, Polgár Jenő II. prb. csendőr
 együtt 2 P 48 f., Balázs Péter csendőr 43 f., a pécsi IV. kerületben: Csabafi Imre tiszthelyettes 4 P 90 f., Horváth
 Gyula II. tiszthelyettes, Szanos György őrmester és Laczkó István prb. csendőr együtt 3 P 30 f., Fekete József I. törzs-
 őrmester, Béres József csendőr együtt 14 P 77 f., a szegedi V. kerületben: Dévényi Sándor és Böszörményi Gyula csend-
 őrok együtt 66 P 95 f., Szabó János törzsőrmester, Monos-
 tori Lajos, Kiss Lajos csendőrök és Csoboth Márton prb. csendőr egyenkint 12 P 32 f., Merczi János törzsőrmester 5 P.,
 a debreceni VI. kerületben: Sándor Lajos, Németh Ferenc törzsőrmesterek egyenkint 1 P., Nyitrai János törzsőrmester,
 Kővári István csendőr egyenkint 2 P 50 f., Hetei Lajos csendőr 5 P., a miskolci VII. kerületben: Bánóczi János tiszt-
 helyettes 7 P 50 f., Csala János csendőr 2 P 50 f., Harangi Mihály tiszthelyettes, Zsólya János csendőr' együtt 12 P 88 f.,
 Gál Ferenc törzsőrmester és Kerek József csendőr együtt 55 P., Máté Sándor, Agocs Dezső törzsőrmesterek együtt 15 P
 91 f., Baranyai Péter csendőr, Koncsol János prb. csendőr együtt 9 P 88 f., Baranyai Péter és Riczkó Balázs csendőrök
 együtt 10 P 74 f., a kolozsvári IX. kerületben: Gergye Ká-
 roly tiszthelyettes, Dali János prb. csendőr egyenkint 1 P 24 f., Fekete Lajos tiszthelyettes, Balogh Béla, Sashalmi
 György, Borsvölgyi Pál, Vincze István, Fekete Mihály, Nagy Mengye István csendőrök, Szaniszló István, Patka Sándor,
 Végh Gyula prb. csendőrök egyenkint 2 P 50 f., Guba Lajos csendőr 2 P 98 f., Németh Ferenc csendőr, Kéri Ferenc prb.
 csendőr egyenkint 2 P 97 f., a marosvásárhelyi X. kerületben: Gyarmati József csendőr, Gyarmati Illés prb. csendőr
 egyenkint 1 P 98 f., Márton Ferenc törzsőrmester, Szűcs József csendőr egyenkint 2 P 48 f., Tóth Mihály csendőr,
 Serbán Mihály prb. csendőr egyenkint 2 P 50 f. tettenérői és feljelentési jutalékban részesültek. A jutalékokat vala-
 mennyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alapra. A jutalékokat a m. kir. honvédelmi miniszter úr elfogadta.

Csendőrségi tollforgót köt. javít, árusít Várfai Mihály ny. szakaltiszt, Budapest, XIV. Újvidék-köz 5. fszt. 2. és Dél József ny. thtts. Rákosszentmihály, József-u. 74.

**Megjelent az első magyar katonai sajtóbiblio-
 gráfia!** A 236 esztendő, gazdag multú katonai sajtóval tudományos alapon eddig senki nem foglalkozott. Lukács József Zrínyi-munkatárs összeállította az első ilyen tartalmú könyvet. A nagyjelentőségű mű „A magyar katonai hírlapok és folyóiratok bibliográfiája II. Rákóczi Ferenc-től napjainkig (1705—1941.)” címmel hagyta el a sajtót. Első részében a katonai hírlap-irodalom történetének vázlatát és az 1705-től napjainkig megjelent mintegy 200 magyar, második részében pedig az 1914—1918 között szerkesztett és Magyarországon is megtalálható kb. 60—70 német katonaujságról ad hiteles tájékoztatást. A mű ára: 15 pengő. Beszerezhető a következő címen: Lukács Sándor könyvkiadó Budapest, VIII., Déry-u. 10. II. 6.

Kérelem. Nagy Sándor II. érldligeti őrsbeli v. törzs-
 őrmester egy drb. Szervezeti és szolgálati utasítását és egy darab „Illetmények, Országzászatkezelés” c. könyvét február végén, a szombathelyi őrsparancsnok iskolából valamelyik bajtársa tévedésből elvitte. Kéri visszaküldeni.

Munkaalkalom nyugállományú csendőrök részére. A Vagyonőrző vállalat Budapest, V., Szent István-park 10. szám, vagyonőri, illetve ellenőri állásokra keres olyan nyugállományú csendőröket, akik erre a szolgálatra alkalmasnak érzik magukat. A szolgálat este 18—20 órától reggel 6 óráig tart. Díjazás, a kormány által megállapított pótlékokkal együtt vagyonőrnek napi 4 P 68 f., ellenőrnek napi 6 P 30 f. és mindenkinek egyenruha. Akik a szolgálatot saját kerékpárjukkal teljesítik, napi 60 f. kerékpárkoptatási díjat is kapnak. Az állások állandó jellegűek. Akik ezen állásokra pályázni óhajtanak, forduljanak levélben a fenti címhez.

Munkaalkalom. Németül is értő, nyugállományú baj-
 társ kapus megbízást kaphat: Budapest, XIII. ker. Reiter Ferenc-u. 132., a magyar repülőgéppalkatrész R. T.-nál. Jel-
 lentkezés a déli órákban Szirtes Ferenc ny. á. csendőr-
 őrnagnál.

Ki tud róla? Tóth Kálmánt, aki kb. 26 év óta szolgál a csendőrségnél, 50 év körüli, a háború utáni időkben hosszabb ideig a karcagi őrsön teljesített szolgálatot, keresi rokona, Bozsó Jánosné, szül. Abraham Rebeka, Dunavecse 460. szám alatti lakos. Aki tud valamit keresetről, közölje a megadott címre.

SZEMÉLYI HÍREK.

Kinevezések. A marosvásárhelyi X. kerületben: Cserfai Péter alhadnagy szakasparancsnokká; a debreceni VI. kerületben: Hangodi János alhadnagy szárnyszolgálatvezetővé; a kolozsvári IX. kerületben: vitéz Dede Márton tiszthelyettes külsőcsoportvezetővé; a budapesti I. kerületben: Németh Ferenc IV. tiszthelyettes őrsparancsnokká; a pécsi IV. kerületben: V. Nagy Bertalan, Tar József, Komáromi József, Deák János, Takács István II., Nagy Sándor I., Honos Antal, Németh István X., Péterhidal Ferenc, Veres János, Csizmadia Ferenc, Bércesi György, Noé János, Markos István, Jenei Máté, Almási László, Karika János, Mészáros József II., Sümegi István, Ölbei Ferenc, Palotai János, Szegő Ferenc, Tavas István, Timár Lajos, Varga Sándor v. törzs-
 őrmester ideiglenes őrsparancsnokká, a debreceni VI. kerületben:

Használja a csendőr-levelezőlapokat!

Áruk minőségéért, olcsó áráért, stb., e'lsmerő és köszönő levelet ne írjunk, mert egyes cégek az ilyen leveleket gyűjteményes nyomtatványba foglalva, üzleti reklámnak használják fel, már pedig a m. kir. csendőrség tagjai nem lehetnek reklámcsinálói semmiféle üzletnek!

letben: Rideg Mihály tiszthelyettes őrsparancsnokká; a miskolci VII. kerületben: Orosz József, Titkos József, Szakács Sándor, Madarász Kálmán, Balogh Mihály, Polgár József I., Kovács György, Szedő János, Szoboszlai Mihály v. törzsrőrmester ideiglenes őrsparancsnokká; Regős Pál tiszthelyettes őrsparancsnokká; a kassai VIII. kerületben: Somodi István I., Vadnai Lajos, Varga Bertalan, Lukács Lajos, Kállai József, Barkaszi Miklós, Nagy Tamás, Kődöböz Mihály, B. Vas Károly, Juhász József VI., Sági Ferenc, Sándor Imre I., Szinyai László, Kiss József VI., Balla Ferenc v. törzsrőrmester; a kolozsvári IX. kerületben: Szamos Lőrinc, Kardos Gergely, Tóth Ferenc, Csató József, Kiss Dániel, Csizmadia Antal, Kovács György I., Garai Zsigmond, Lajos Péter, Lakat Vendel, Biró János v. törzsrőrmester ideiglenes őrsparancsnokká kinevezettek.

Díszérem odaítélése. A szombathelyi III. kerületben: Székely Lajos tiszthelyettes; a kassai VIII. kerületben: Vörös József I. alhadnagy és Porcsalmi Mihály szv. tiszthelyettes részére a m. kir. honvédelmi miniszter úr 35 évi húszéves szolgálatukért a *Díszérem* odaítélte.

Doktori cím viselése. Dr. Rába Lajos g. hadnagy a doktori cím viselésére jogosult a bemutatott és közjegyzőileg hitelesített doktori oklevél tanúsága szerint.

Házasságot kötöttek. A budapesti I. kerületben: Sárközi Ferenc őrmester Barna Rózával Gyulán, Miklósszegi Ferenc őrmester Kaczur Etelkával Kiskunhalason, Tóth József tiszthelyettes Srotta Magittal Ménfőcsanakon, Komáromi Géza őrmester Tarsó Ilonával Balatonkenesén; a pécsi IV. kerületben: Horváth Imre I. csendőr Barócsai Bertával Kaposváron, Szabó János II. csendőr Szabó Ilonával Berzencén, Magyar Máté csendőr Drescher Erzsébettel Lajoskomárom-

ban, Kisházi Gyula csendőr Timár Ibolykával Endrődön; a szegedi V. kerületben: Kécskefalvi Sándor őrmester Kovács Ilonával Prónayfalván, Balogh István őrmester Csobán Margittal Debrecenben, Birinyi Lajos csendőr Karácsony Máriával Berettyószentmártonban, Nagy István II. csendőr Lehoczky Máriával Szedresen; a kassai VIII. kerületben: Varga Lajos I. őrmester Kocsis Zsófiával Csobajon.

Született. A budapesti I. kerületben: Karácsony Ferenc őrmester feleségének Mária-Etelka leánya, Gácsi József tiszthelyettes feleségének József-Tivadar fia, Papp Lajos I. törzsrőrmester feleségének Árpád-Gyula fia; a szombathelyi III. kerületben: Mikos Imre tiszthelyettes feleségének László fia, Sóstai István tiszthelyettes feleségének László fia, Takács Ferenc I. őrmester feleségének György fia; a szegedi V. kerületben: K. Kiss Antal őrmester feleségének András fia, Takács Károly tiszthelyettes feleségének Zoltán-Ferenc fia, Papp Mihály törzsrőrmester feleségének Tibor-József fia; a debreceni VI. kerületben: Papp Mihály I. tiszthelyettes feleségének Tibor fia; a miskolci VII. kerületben: Regős Pál tiszthelyettes feleségének György-Imre fia; a kassai VIII. kerületben: Fülöp Mihály törzsrőrmester feleségének Lajos-Géza fia, Simon Lajos II. törzsrőrmester feleségének Erzsébet-Ilona leánya, Nagy János II. őrmester feleségének János fia, Eszenyi János tiszthelyettes feleségének Klára leánya, Varró Miklós törzsrőrmester feleségének Zoltán fia; a kolozsvári IX. kerületben: Bitó Ferenc tiszthelyettes feleségének Ferenc fia, Kuti Gábor tiszthelyettes feleségének István-Árpád fia.

Halálozás. Takács Ferenc I. őrmester György fia Szombathelyen és Varró Miklós törzsrőrmester Zoltán fia Miskolcon, meghaltak.

Csendőrség részére
nyomtatvány, papír és írószer
beszerezhető

Hertelendy László
és Társai-nál

Budapest, XII., Bernáth Géza-u. 14.

A nyomtatványokról előzetes jegyzékünket a csendőrsparancsnokságok címére küldött CSENDŐRSÉGI LAPOK március 16-i számához mellékeljük.

AJAX

acélárak

RÁBA

teherautók,
autobuszok,
traktorok

Autó- és traktoralkatrészek. Gyors-, szer-
szám-, szerkezesi-, rozsdá-, saválló-,
acél-, acél-utvények. Szürke-utvények.
Csavar és szerszámárak. Keskenyvágnú
vasúti anyagok. Prés. Kovács idomdarabok.
— Vaskerkesetek. Hidak. Árak.
Textilgépkatrészek. Szekérkerékek. Resz-
szelők. Reszelő felvágás.

MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR R.T.
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 12. sz.

Mi BUTORT előnyösen, megbízható kivitelben

Keresztény
másztalások
butortermékei.

HETESI GÁBOR
Budapest, VI., Vilmos császár-út 53.

Styl-butokokban nagy választék.

„Steyr-Waffenrad”-ra ezidőszerint csak
ELŐJEGYZÉST fogadhatunk el.

Azok akik a téli hónapok folyamán eszközöltek megrendelésüket, valamennyien megkapták gépüket. Most a St. Wr. készletünk teljesen kifogyott, az új szállítmány érkezésének időpontja bizonytalan. Akik tehát Steyr Waffenradot óhajtának, közöljék velünk nevüket és címüket, de kérjük egyben, hogy a sürgetést mellőzni szíveskedjenek.

Ezidőszerint azonnalra, vagy egy-két hetes késedelemmel alábbi gépeket tudjuk szállítani:

„Csoda” kerékpárok P 206-
„Csepel” ” P 192-

Ezek az árak teljes felszereléssel értendők. (gumik, csengő, pumpa és táskában elhelyezett szerszámokkal)

A m. kir. csendőrség véglegesített tagjainak részletre is szállítjuk, havi 3 Pengő többlettel.

A részletfizetés maximális időtartama 6 hónap.

A női gépek (védőhálóval ellátva) 8 P-vel drágábbak.

Nem tartoznak a felszereléshez, de külön megrendelhetők.

Teljes „Bosch” dynamókészlet fényszóróval P 29.-

Kardtartókészlet P 4.-

Csomagtartó P 2.20

Villalakat P 4.-

CSENDŐRBOLT
BUDAPEST, XII., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 19 a. SZÁM.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átsziszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiégszítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és félhasábosan lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan vagy névtelen kéziratot nem foglalkozunk. Kéziratok soráról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímzett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj elterjedésén — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni.

Közlemények különnyomatait a nyomda velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy őrjegyű számot választani. Aki jeligét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem írunk akkor sem, ha a beküldő válaszbélyegyet mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrségi Lekszikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrtisztek részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrtisztek részére az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni, kérjük, hogy ezt a borítólapon 3-ik és 4-ik oldalán nyomtatott levelezőlapra tegyék.

Patika. Nagyon helyesen gondolkodnak, ha az őrsön „házipatikát” terveznek; ez minden őrsön célszerű, nemcsak olyan őrsönön, mint az Őnöké, ahol orvos és gyógyszerár 9 km.-re van. Ma egyre több család rendezkedik be arra, hogy a legszükségesebb gyógyszerrel mindig rendelkezék, az őrsön is hasznos tehát az. Orvos munkatársunk szerint 10 fős őrsön a következő gyógyszerek és egészségügyi anyagok tartása ajánlatos:

1. Aether camph. amp. 10 darab (Hortmann-cseppek helyett).
 2. benzín, 100 gr (seblemosásra).
 3. Leucoplast, 2 cm. széles, 2,5 cm. hosszú (ragasztó-tapasz).
 4. Compr. acid. acet. sal. à 0,50; 100 darab (aspirin készítmény hűlés, lázcsillapítás).
 5. Alumacet, tart. tabl., 2 tekercs (ólomcetes borogatóshoz).
 6. Compr. bism. tann. opii, 100 darab (hasmenés ellen).
 7. Compr. carb. med., 100 drb (széntabletta hasmenés-nél).
 8. Compr. chinini hydrochl.: 0,50; 20 darab (kinin, láz ellen).
 9. Compr. phenolphthal.: 0,30; 100 drb (hashajtó).
 10. Compr. chlorogenii, 10 drb (fertőtlenítő oldathoz).
 11. Compr. Stib. Doveri, 100 drb (köhögés ellen).
 12. Dermaforin, 10 gr (sebhintőpor).
 13. Kalium hypermang. crist., 10 gr (hipermangán).
 14. Compr. Aminobensol sulfamid, à 0,40; 50 drb (influenzánál, meghűlésnél).
 15. Sol. jodi. spirít., 30 gr (jódtinktúra, sérüléseknél, fertőtlenítésre).
 16. Spirít. concentratissimus, 100 gr (alkohol).
 17. Ungn. Zinci oxydati, 50 gr (cinkvaselin).
 18. Vas. cum acid. boric., 50 gr (borvaselin).
 19. Oleum ad vulnera, 20 gr (sebolaj).
- A. Gyapot (zsírtalan).
B. Jodoformos gaze (1 m²).
C. Kalikó-pólya, 5 drb.
D. Mull-pólya, 5 drb.

A felsorolt anyag beszerzési ára 20 pengőnél nem több. Ha beszerzik, szükségtelen lesz minden apró-cseprő bajjal orvoshoz, gyógyszerárba menni. Az anyag tárolásához legcélszerűbb egy kis ládikát csináltatni, ennek méretei: 50 cm. magas, 40 cm. széles és 20 cm. mély. Ennek ajtaja lehet homályos ablaküveg. Száraz helyen, esetleg a falra akasztva kell tartani. Célszerű, ha abban fogyasztási jegyzéket tartanak, omire felírják, hogy ki, mikor és mit használt fel a készletből. Ha a közigazgatás szerzi be, természetesen csak annak tagjai használhatják, ami nem zárja ki, hogy másnak is, aki éppen rászorul és valóban segíteni kell rajta, ne adjanak egy-egy aspirint vagy egy kis sebhintőport, stb. Mégegyszer: dicsérjük elhatározásukat, ebből azt is látjuk, hogy itt is helyesen értelmezik a bajtársiasságot.

MAGYAR-SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

Villamossági Részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-kr 36. Tel.: 120-739

őzv. Bálint Mihályné

műszaki kereskedő

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET KRT 43.

KERÉKPÁROK

kedvező fizetési feltételekkel

AZ IDEÁL ÉS ERIKA ÍRÓGÉPEK HELYSÉGEREN.

Nagy Sándor v. törm., Érdliget. Kérelme első részét mai számunkban közöltük. A másik két ügyben írjon az illetőknek, hiszen ismeri őket.

Incze László prb. csendőr Óradna. Zsigmond András prb. csendőr címe: Maroshévíz. A címváltozás bejelentésére szolgáló űrlapot máskor ne használja levelezésre, mert a levelezés külön postai díjszabás alá esik.

Kovácsi J. prb. csendőr Szentgyörgyvölgy. Csekkbefizetési lapot nem küldünk, beszerezhet bármely postahivatalnál biankó csekkbefizetési lapot s azzal teljesítheti a befizetést.

Marosvásárhely. Áthelyezéséhez semmi köze a leánnyal való ismeretségének, előjáróitól tudjuk. A valódi ok: lét-számkiegyenlítés és az, hogy Ön lassanként rendszeresen járőrvezető lesz, akire más őrsön nagyobb szükség van. Nyugodjék meg teljesen, semmi oka elkeseredésre.

Borszék. A Nemzetvédelmi Kereszt elnyerése iránt benyújtott kérvények egyrésze még elbírálás alatt áll. Sokan nem kapták még meg, legyen türelemmel.

Székelly fenyevesek. Ha elolvassná a Btk. 246. §-át, megkapná a feleletet. Ez a szakasz világosan megmondja, hogy a házasságtörést csak akkor büntetik, ha amiatt a házasság-felbontást jogerős ítélettel kimondták. Ha tehát a házastársak nem akarnak elválni, vagy az elválás jogerősen nem történt meg, bűnvádi eljárásnak nincs helye s a csendőrnek semmi köze az ügghöz.

Obsit. Az igényjogosultsági igazolvány elnyeréséhez szükséges időbe beszámít a katonai szolgálati idő is. A továbbiakra nézve útbaigazítást talál 1941. évi 3. számunk 65. oldalán „Tovább megyek” jeligés üzenetünkben. Ezidőszert csak egészen kivételes, különösen méltánylást érdemlő esetben engedik el a testülettől.

Nagyon természetes. A közzgazdálkodás rádiója a tagoké, mindeniknek egyforma joga van hozzá, egyformán is használhatják. Hiszen arra való a rádió és azért tartják, hogy az otthon levő csendőrök bármikor hallgathassák, amikor ráérnek s amikor senkit sem zavarnak vele. Ebből következik, hogy minden tagot meg kell tanítani a kezelésére. Ha ezt elmulasztották, ne tegyék felelőssé azt a bajtársat, aki jó-hiszeműleg nyúlt hozzá a rádióhoz — mely az övé is —, hogy beállítsa, közben pedig elromlott a rádió. Hátha más kezében is így járt volna! Mi azt tanácsoljuk, hogy viseljék közösen a csináltatás költségét és tanuljanak belőle: közös érdek, hogy mindnyájan megtanulják a rádió kezelését. Azt kiköthetik, hogy csak annak szabad hozzányúlni, aki már megtanulta a kezelést. Ha így volt, vagy pedig az illető csendőr amúgyis tudta, hogy hozzáértés nélkül nem szabad a rádióhoz nyúlnia, mert elrontja, megtéríthetik vele a javítás költségeit, egyébként nem tartanánk helyesnek.

Vitás. A rókát, farkast, medvét, hiúzt, vadmacskát, nyestet, vaddisznót, borzot, tengeri nyulat, hörcsögöt, úrgét, görényt, menyétet, nyusztot és vidrát, mint ragadozó állatot a földtulajdonos saját területén bármikor elpusztíthatja, még akkor is, ha a vadászati jog más is illet, mondja a vadásztörvény 13. §-a. Ez érvényes arra az esetre is, ha a róka zárt udvarra, kertbe menekül s a tulajdonos ott veri agyon. Az ekként elpusztított ragadozó vagy kártékony állat bőre is a vadat elpusztító tulajdonosé.

Emmy. A szárnyírnok a szárnyparancsnok közege, a szakaszparancsnok a maga írásbeli munkáira nem veheti

igénybe, legfeljebb a szárnyparancsnok külön engedélyével. Minthogy azonban a szárnyaknál köztudomás szerint sok az írásbeli munka, viszont a szakaszparancsnok a magáét segítség nélkül is elvégezheti, nem indokolt, hogy a szárnyírnok a szakaszparancsnok írásbeli munkáit is végezze. Ilyenről mi nem is hallottunk.

J. cső. Hajasd. Fehér vászonból a legénység csak pantallót viselhet, zubbonyt nem. L. Öltözeti táblázat VI. rész (Kényelmes öltözet) „Megjegyzés” 1. pontját.

Hargita. Úgy értesültünk, hogy a még el nem bírált háborús emlékérem kérvényeket a tavasz folyamán elintézik. Sok ilyen van.

Csanád. 1. Ha nem kapott behívót, bizonyára nem vették fel. 2. A dohányelárusító jogot igénylők száma igen nagy s ezek is csak a megüresedett helyek arányában jutnak hozzá a joghoz. Új jogot nem adnak s így új helyre a jog nem is kérhető. A kérvényt a pénzügyminisztériumban (Budapest, Iskola-utca 13.) intézik. Ha már egyszer elutasították, nem sok reménye lehet. 3. Olvassa el „Hargita” jeligés üzenetünket. 4. Ön a hibás, így vállalnia kell a következményeket. Úgy látjuk, legokosabban tenné, ha kifizetné az összeget. 5. Elintéztük.

S. O. S. Ez a vége, ha a szabadságot a menyasszonynál töltik és meggondolatlanul viselkednek. Szomorú dolog ez, sajnáljuk, de most már köti a becsület, nem állhat félre. Önnek sem mondhatunk mást, mint április 1-ei számunk „Mit tegyek” jeligés üzenetünkben.

S. Gy. Torzsa. Olvassa el „Csanád” jeligés üzenetünk 1. pontját. Sajnáljuk, nem áll módunkban egyesek magánügyeiben hatóságoknál eljárni.

J. I. Leveléből úgy látjuk, hogy vezényeltetési pótdíjként a fél napdíjat jogosan számította fel. A szabályra hivatkozva kérje a gh-tól az összeg kiutalását. A rendfokozatát is írja olvashatóan.

Tüzoltó, Gödöllő. Nyugállományba helyezésekor kérheti, hogy a Székesfehérvárosnál töltött szolgálati idejét a nyugdíjába beszámítsák.

Pozsony. A Csendőr Btk. III. és a közeljövőben megjelenő IV. kötete tartalmazni fogja azokat a rendeleteket, amelyek a foglalkozási jegyzékben vannak.

Meddig tart még Trianon? Örülünk, hogy az ügyük közben elintéztést nyert. Üdvözlét.

Kérdés. 1. A nyomozó alosztályok helyszínelő böröndjének kiszállítását a 75.797/VI. b. 1930. számú B. M. rendelet szabályozza. Ez a rendelet megengedi a börönd szállítására elfogad igénybevitelét is, de csak addig az időpontig, míg az alosztályt helyszínelő gépkocsival nem látják el. Az elfogad igénybevitelére a 156.600/VI. b. 1925. számú B. M. rendelet 1. §. 4. pontjának c) alpontja intézkedik s üzentünk erre nézve folyó évi 6. számunk 197. oldalán is. 2. A 76.004/VI. b. 1930. számú B. M. rendelet a nyomozók által polgári ruhában teljesített megfigyelések vagy nyomozások alkalmával felmerült autóbusz- vagy villamosköltségeket szabályozza. Az ilyen költséget külön nyugta alapján kell elszámolni, a nyugtára bélyeg nem kell. 3. A hivatkozott rendelet a központi nyomozó parancsnokságnál megvannak.

Universal permetezők

Felvilágosítások: MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI R.T.

Agrárglobus

BUDAPEST, V., SZENT ISTVÁN-KÖRÚT 12. • TEL.: 156-681.

Tichler János

papíráru papírzacskó és gyógyszerészeti papíráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. Tel.: 123-079

HANGYA

ÉRTED DOLGOZIK!

magad és családod

ÉRDEKÉBEN TÁMOGASD!

B. I. Gödöllő. Lakásügyekben a helyi hatóság adhat csak megbízható felvilágosítást, mert a helyi szabályrendeleteket mi nem ismerhetjük. Annyit mondhatunk, hogy ha a közös megállapodástól a bérlő később eltérni igyekszik, a tulajdonos érvényesítheti követelését. Másik kérdésre később felelünk.

KÉZIRATOK. FENYKÉPEK.

Szobor. Jó, sorra kerül.

R. M. Gyenge vers. Ne folytassa.

Hargita. Igen szép, hangulatos, mondhatnánk művészi képek. Közölnénk is, ha némi csendőri vonatkozásuk lenne.

Haslövés. Kedves kis katonatörténet. Eltesszük, esetleg felhasználhatjuk. A képek fakók, nem alkalmasak sokszorosításra. A gépet is ferdén tartotta. A gyermekkép jó, de ilyesmire nincs szükségünk.

Vass csendőr. Az eset megtörténtében nem kételkedünk, a leírást mégsem közöljük, mert nagyon izléstelen dolgokról van szó abban. A csendőr hozzá van szokva ugyan ilyesmihez, mégis ezt hagyjuk el!

Hajdu Pál leszerelt csendőr, Miskolc. Gyönyörű verseket küldött, de ezeket már régen megírták országos nevű költők! Ön lemásolta (rengeteg íráshibával) és hozzánk elküldte, mint sajátját! Ez lopás, amit bizonyára tud.

Megfejtések.

A Cs. L. 6/1942. számában közölt „Ha végignézi” c. pályázatra beérkezett 314 dolgozat; amint mondtuk, a szerzők között emléktárgyakat sorsoltunk ki. **Bérczes József II. csendőr (Miskolc), Gerzsenyi Béla csendőr (Frigyesfalva)** és **Tóth Pál János csendőr (Ipolyság)** voltak a szerencsések, részükre egy-egy kefekészletes dobozt küldtünk. Mint érdekességet említjük meg, hogy fiatal bajtársaink legnagyobb része a kémek elleni harcról, bajtársaink erdélyi munkásságáról és a közellátás érdekeit veszélyeztető bűncselekmé-

nyekről közölt cikkeinket tartják a leghasznosabb és legérdekesebbnek.

Pályázatok.

Nemes verseny

I.

c. pályázatunkat, aminék a múlt évben olyan nagy sikere volt, felújítjuk, amint a január 1-ei számunkban (16. oldal) jeleztük. Felhívjuk tehát a részt venni szándékozókat, hogy adataikat **május 1-ig** küldjék be hozzánk az 1942. I. 1.—III. 31. időszakról. A legszebb eredményeket emléktárggyal jutalmazzuk.

II.

Május utolsó vasárnapja a **Hősök napja**; emlékezzünk a régiokról és a maiakról! Néhány sorban (költemény vagy elbeszélés, leírás keretében) mutassuk meg a magyar katonát, a kötelességét vérevel megpecsételő világhíres hőseinket. **Felhívjuk legénységi bajtársainkat**, küldjék be hozzánk gondolataikat versben vagy elbeszélésben **május 10-éig**. A legjobbakat közöljük s az egészen kiválókat rádió-előadás céljára illetékes helyen felajánljuk.

Ki tud rajzolni?

Aki tud, rajzolja vagy fesse meg a bajtársát (írónnal, tussal, színes krétával, olajjal stb.). Csak az arc és a fején a tollas kalap (leeresztett állszíjjal) legyen megrajzolva, lehetőleg szemtől-szembe. Nagyság, mint a *Csendőrségi Lapok* címlapja. **Határidő: 1942 május 15.** Mindenki részt vehet a pályázaton. Első díj: 50, második: 40, harmadik: 30 pengő.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői BEÜTHY KÁLMÁN alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.

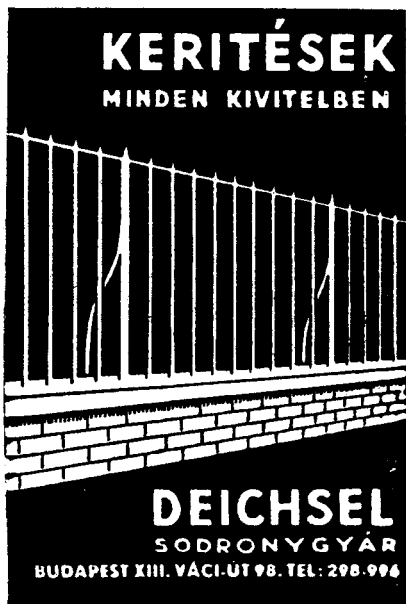
Felelős: Györy Aladár igazgató.

Sport
felszerelések
szaküzlete

Maurer István

Bpest, VI., Teréz-kt 4. Tel: 118-194
A „BAROSS SZÖVETSÉG TAGJA,

KERITÉSEK
MINDEN KIVITELBEN

DEICHSEL
SODRONYGYÁR

BUDAPEST XIII. VÁCI-ÚT 98. TEL: 298-996

Mi **BÜTORT** a legegyszerűbbtől a különleges kivitelig
FEKETE VILMOS bútormester
bútorcsarnokából vásárolunk
Székesfehérvár, Sainbáz épület
A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek
Mélytányos árak! Kiváló munka!

Mi **BÜTOR**-t az elismerten megbízható

FAIPARI TERMELŐ

SZÖVETKEZET-nél vásárolhatunk a legkedvezőbb
fizetési feltételekkel.

SZEGED, FEKETESAS-UTCA 9.

Mindennemű

**SPORTCIKKEK, VADÁSZFEGYVEREK,
KERÉKPÁROK, pontos javítások**
IRSAY JÓZSEF önkoreosztény cégnél. **UJVIDÉK**

A m. kir. Csendőrség tagjainak kedvezmény. II., Rótközi Ferenc-u. 32. Tel: 29-14

A m. kir. csendőrség állandó szerződéses
szövetszállítója és rutakészítője

Trunkhahn
Szövet Kővetken a gyártól!

ELADÁS:
IV. PROHÁSZKA Ö-UTCA 8
VI. TERÉZ-KÖRÜT 8
VII. BAROSS-TÉR 13.

AZ ORSZÁG-EGYETLEN ÖSKERESZTÉNY POSZTÓVÁRA
GYÁRTELEP: BUDAPEST, XI., BÖCSKAY-ÚT 117 SZÁM.